

Täysistunto

Tiistai 3.3.2026 klo 14.00—19.47

6. Valtioneuvoston selonteko: keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

Valtioneuvoston selonteko VNS 9/2025 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan, jolle liikenne- ja viestintävaliokunnan, maa- ja metsätalousvaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto.

Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 7. asiasta, joka esitellään tämän asian yhteydessä.

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multalan esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Aluksi pidetään yksi ryhmäpuheenvuorokierros, jossa puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on myös enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi voin myöntää harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään kaksi tuntia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Keskustelu alkaa. Ministeri Multala, kymmenen minuuttia, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.02 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuon nyt lähetekeskusteluun kaksi ilmastolain mukaista ilmastosuunnitelmaa. Ympäristöministeriön valmisteleva keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma eli KAISU sisältää sekä arvion nykyisten taakanjakosektorin toimien riittävyydestä että konkreettisia lisätoimia tavoitteiden saavuttamiseksi. Taakanjakosektoriin kuuluvat muun muassa liikenteen, maatalouden, rakennusten, erillislämmityksen, työkoneiden ja jätehuollon sekä F-kaasujen kasvihuonepäästöt. KAISU valmisteltiin rinnakkain energia- ja ilmastostrategian kanssa, ja tämä perustuu kansalliseen ilmastolakiin.

Päästövähennykset taakanjakosektorilla etenevät hyvin. Hallituksen linjaamien monipuolisten lisätoimien avulla saavutamme EU:n päästövähennysvelvoitteet. EU-velvoitteiden mukaan Suomen tulee vähentää päästöjään taakanjakosektorilla 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta. Kaudella 2021—2030 jokaiselle vuodelle on asetettu päästökiintiö. Jos päästöt alittavat kiintiön yhtenä vuonna, syntyy joustoa seuraaville vuosille. Silti koko kauden päästöjen on pysyttävä EU:ssa sovitussa enimmäismäärässä. Vuosien 2021—2025 velvoitteiden saavuttamista tarkastellaan jo vuodesta 2027 alkaen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Vuonna 2024 Suomen taakanjakosektorin päästöt olivat pienentyneet noin 25 prosenttia vuodesta 2005. Tieliikenne vastaa yli kolmasosaa taakanjakosektorin päästöistä ja maatalous neljäsosaa. Merkittäviä päästölähteitä ovat myös työkoneet ja rakennusten erillislämmitys. Suomi alitti vuosittaiset päästökiintiöt vuosina 21—23, mikä loi ylijäämää ja joustoa tuleville vuosille. Yhdessä lisätoimien ja aiemmassa ilmastosuunnitelmassa linjattujen toimien kanssa tämä tekee EU:n päästövähennysvelvoitteen täyttämisen mahdolliseksi. Vuoden 2030 päästöjenpuolitustavoite saavutetaan siis joustojen avulla.

Arvoisa puhemies! KAISUssa esitetyt lisätoimet koostuvat pääasiassa erilaisista tuista ja kannusteista. Lisätoimilla tavoitellaan vähintään noin yhden miljoonan hiilidioksidiekvivalentitonnin lisäystä päästövähennykseen vuoteen 2030 mennessä verrattuna nykykehitykseen.

Suomessa liikenne sähköistyy jo hyvää vauhtia markkinaehtoisesti. Liikenteessä tuetaan riittävän vauhdin takaamiseksi sähkön latausinfra rakentamista ja raskaan kaluston vähähiilisiä hankintoja. Rakennusten osalta edistetään öljylämmityksestä luopumista ja työkoneiden osalta sähköistymistä. Lisäksi nostetaan maltillisesti kevyen polttoöljyn uusiutuvien polttoaineiden jakeluvaihtoehtoja, mikä vähentää päästöjä useilla sektoreilla. Myös hiilidioksidin talteenottoa tullaan tukemaan avustuksin, mitä voi hyödyntää jätteenpolton päästöjen vähentämiseksi. Maataloudessa painopisteet ovat turvemaiden kosteikko-toimissa, lannankäsittelyn päästöjen vähentämisessä ja täsmäviljelyn kehittämisessä.

Taakanjakosektorin tavoitteen saavuttamiseen liittyy kuitenkin myös epävarmuuksia. Päästökehitykseen vaikuttaa, miten ja millä aikataululla ilmastotoimien toimeenpano etenee. Riskeihin kuuluu myös EU:n maankäyttösektorin ja taakanjakosektorin velvoitteiden kytkentä, minkä johdosta maankäyttösektorin vuosien 21—25 vaje voi siirtyä lisätaakaksi taakanjakosektorille. LULUCF-kauden 21—25 alijäämää pyritään kuromaan asetuksen mahdollistamia joustoja hyödyntämällä ja metsien vertailusta osa teknisillä korjauksilla. Lisäksi EU-tasolla käydään keskustelua, jotta metsien vertailutasoissa saataisiin huomioitua maankäyttösektorin viime vuosina merkittävästi muuttunut tilannekuva.

Hallituksen linjaamien monipuolisten lisätoimien ja nykykenaarion mukaisen muun päästökehityksen toteutuessa saavutamme EU:n päästövähennysvelvoitteet taakanjakosektorilla. KAISUn lisätoimet luovat yrityksille edellytyksiä uudistua, investoida vähähiilisiin ratkaisuihin ja toisaalta toimia ennustettavassa toimintaympäristössä.

Arvoisa puhemies! Työ- ja elinkeinoministeriön johdolla valmistellussa pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmassa on kartoitettu kasvihuonekaasupäästöihin ja nielujen aikaansaamiseen poistumiin vaikuttavia mahdollisia yhteiskunnan ja teknologioiden kehityskulkuja tulevan ilmasto- ja energiapolitiikan valmistelun ja valintojen taustaksi. Totean tässä myös, että tämä pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma tehdään nyt ensimmäistä kertaa tämän ilmastolain voimassaolon aikana.

Tutkijat ovat laatineet KEITO-hankkeessa suunnitelmaa varten monitieteellisenä yhteistyönä neljä vaihtoehtoista tulevaisuusskenaariota, ja näiden skenaarioiden laadinnassa on hyödynnetty laajasti sidosryhmätyöskentelyä. Mikään skenaarioista ei edusta todennäköistä tulevaisuudenkuvaa, vaan määrittämällä skenaarioiden painotukset eri lailla tutkijat pyrkivät kuvaamaan pikemminkin ääriskenaarioita, jotka kuitenkin voisivat jossain määrin toteutua vuoteen 2055 mennessä. Todennäköinen pitkän aikavälin kehitys riippuu merkittävästi globaalista talouden, teknologian sekä poliittisesta kehityksestä. Pitkän aikavälin kehitys on siten todennäköisesti näiden ääriskenaarioiden välistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

KEITO-skenaarioita on verrattu Ilmastopaneelin Suomen hiilineutraaliuspolku -raportin skenaarioon. Suunnitelmassa ei oteta siksi myöskään kantaa, mikä vaihtoehtoista skenaarioista olisi toivottava tai mitkä toimialakohtaiset etenemisvaihtoehdot olisivat parhaita. Lähitulevaisuudessa vaikuttavia politiikkalinjauksia esitetään keskipitkän aikavälin suunnitelmassa eli aiemmin, helmikuussa lähetekeskustelussa olleessa kansallisessa energia- ja ilmastostrategiassa sekä tässä tänään keskusteltavassa keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmassa ja sitten myös joka toinen vaalikausi laadittavassa maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa, joka nyt siis on voimassa edellisen hallituksen valmistamisen myötä.

Kasvihainekaasujen kokonaispäästöjen pitkän aikavälin vähentämistavoitteet saavutetaan käsitellyissä skenaarioissa kaikissa muissa paitsi huoltovarmuutta ja omavaraisuutta korostavassa skenaariossa. Keskeisimpinä syinä tähän ovat skenaarion päästöoikeuksien maltilliset hinnat, jotka eivät tuo riittävää taloudellista ohjausta, sekä teknisten nielujen jääminen kannustinmekanismien ulkopuolelle. Keskeisiä menetelmiä päästöjen vähentämiseksi ovat sähköistäminen suoraan tai epäsuorasti vetytalouden kautta, tekniset hiilinielut ja ydinenergia. Maankäyttösektorilla keskeisiä toimia ovat metsänjalostus, metsätuhojen ehkäisy sekä turvemaiden vesitalouden hallinta.

Kiitos, arvoisa puhemies. Odotan kiinnostavaa keskustelua.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille esittelystä. — Kysyn tässä vaiheessa, onko tarve käydä lyhyttahtista. — Anteeksi, nyt olen jo aikaani edellä. Meillä oli ryhmäpuheenvuorokierros, ja unohdin sen. Onneksi tässä on tarkkoja ihmisiä vieressä. — Eliikkä edustaja Sammallahti, olkaa hyvä, siellä jo valmiina.

14.09 Tere Sammallahti kok (ryhmäpuheenvuoro): Kiitos, arvon puhemies! Kansakuntamme tulevaisuuden ja erityisesti Suomen puhtaan luonnon kannalta keskipitkän ja pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmat ovat tietysti äärimmäisen tärkeitä. Epäonnistuneen suunnitelman seurauksena saatamme sitoutua toteuttamiskelvottomiin, kansantaloutemme tuhoaviin ja globaalisti luonnontilaa heikentäviin ratkaisuihin. Sen sijaan onnistunut suunnitelma ja sen onnistunut täytäntöönpano tukee taloutemme kasvua ja takaa ympäristömme elinkelpoisuuden nyt ja tulevaisuudessa.

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma kohdistuu erityisesti taakanjakosektoriin, jonka keskiössä ovat liikenteen, maatalouden ja rakennusten erillislämmitysten päästöt. Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma taas puolestaan tarkastelee päästöjen ja hiilinielujen kehitystä seuraavien 30 vuoden aikana erilaisten skenaarioiden kautta. Näiden skenaarioiden keskeinen viesti on, että tulevaisuuden päästökehitys riippuu teknologian, talouden ja kansainvälisen politiikan suunnista erityisesti EU-tasolla.

Kokoomus on sitoutunut ilmastolain mukaiseen vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteeseen. Suomi on jo nyt onnistunut ilmastotyössä monella osa-alueella erinomaisesti. Erityisesti päästökaupparektorilla, eli energiantuotannossa ja suurteollisuudessa, päästöt ovat vähentyneet ripeästi. Tämä on vahva osoitus siitä, että EU:n päästökaupan kaltaiset markkinataloutta tukevat mekanismit yhdistettynä teknologisia innovaatioita tuottavaan kapitalistiseen vapauteen tuottavat kustannustehokkaita ja toimivia keinoja vähentää yhteiskuntiemme tuottamia päästöjä.

Taakanjakosektorilla Suomi etenee kohti asetettuja päästövähennystavoitteita. Liikenteessä, maataloudessa ja rakennusten lämmityksessä on tehty ja tehdään edelleen toimia,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

joilla päästöjä saadaan vähennettyä. Näillä näkymin Suomi on saavuttamassa taakanjakosektoria koskevat ilmastotavoitteensa. Erityisesti liikenteen sähköistyminen vähentää tulevaisuudessa päästöjä ja on oivallinen käytännön esimerkki markkinatalouden kyvystä löytää ratkaisuja myös aikamme ympäristöhaasteisiin.

Arvoisa puhemies! Suomen ja monen muun EU-maan ilmastopolitiikan suurimmat haasteet liittyvät maankäyttösektoriin ja erityisesti metsien hiilinielujen kehitykseen. Aiemmin eduskunnassa päätetyt hiilinielu- ja hiilineutraaliustavoitteet tehtiin silloisen hiilinielulaskennan antaman tiedon perusteella. Sitten hiilinielulaskennan pohjalla olevat mittaustiedot ovat muuttuneet merkittävästi ja ajaneet ison osan Euroopan maista hiilineutraaliustavoitteen kannalta mahdottomaan tilanteeseen.

Hallitus on rahoittanut Helsingin yliopiston, Ilmatieteen laitoksen ja Luonnonvarakeskuksen yhteishanketta, jonka tavoitteena on parantaa hiilinielujen tilannekuvaa ja vahvistaa päätöksenteon tietopohjaa. Ajantasaisen tiedon lisäksi päätöksenteon pohjaksi tarvitaan realismia ja aidosti saavutettavissa olevia tavoitteita. Laskentamallissa, jossa Suomen alati kasvavat metsät ovat vuosi vuodelta isompi laskennallinen päästölähde, täytyy olla jotain perustavanlaatuista vikaa. Maankäyttösektorista puhuttaessa on hyvä muistaa, että kilpailukykyisen ja työllistävän bio- ja metsätalouden edellytyksenä on puuraaka-aineen riittävä saatavuus. Me emme näe hakkuiden rajoittamista taloudellisesti kestävässä tai oikeudenmukaisena ratkaisuna Suomen ilmastopolitiikan haasteisiin.

Arvon puhemies! Opposition väitteet siitä, että hallitus olisi istunut käsiensä päällä ilmastopolitiikassa, eivät tietenkään pidä paikkaansa. Haasteellisella maankäyttösektorilla on jo linjattu ja osin toteutettukin lisätoimia. Myös taakanjakosektorille on tehty uusia päästövähennystoimia. Ajoneuvokantaa uudistetaan romutuspalkkioilla, biokaasun tuotantoa ja ravinteiden kierrätystä tuetaan, metsitystukea laajennetaan. Teollisuus- ja energiapolitiikassa panostetaan uusiin puhtaan siirtymän teknologioihin, kuten hiilidioksidin talteenottoon, johon investoidaan lähes 100 miljoonaa euroa. Puhtaan siirtymän investointien verohyvityksellä lisätään puolestaan puhtaan energian kysyntää ja tarjontaa. Hallituksen ilmastopolitiikalla ei pyritä näivettämään Suomea, vaan mahdollistamaan niin sanotut win-win-ratkaisut, joilla Suomeen syntyy uusia töitä sekä investointeja päästöjen samalla vähentyessä.

Arvoisa puhemies! Energiapolitiikka on erottamaton osa ilmastopolitiikkaa. Vuonna 2025 Suomessa tuotetusta sähköstä 95 prosenttia oli fossiilivapaata, ja samalla sähkön keskihinta oli Euroopan edullisin. Tämä ei ole sattumaa, vaan seurausta Suomen pitkäjänteisestä energiapolitiikasta ja ennen kaikkea ydinvoiman merkittävästä roolista. On onni, että ydinvoiman hyödyt ymmärretään nykyisin laajasti tämän salin vasenta reunaa myöten. Ydinvoima tarjoaa vakaata perustuotantoa, joka mahdollistaa edullisten ja uusiutuvien tuotantomuotojen, kuten maa- ja merituulivoiman, laajamittaisen hyödyntämisen. Siksi uudistamme ydinenergialakia, joka helpottaa erityisesti pienydinvoiman rakentamista.

Pienydinvoimalla on huomattava potentiaali erityisesti puhtaassa lämmöntuotannossa, mutta myös puhtaassa sähköntuotannossa. Puhtaalla sähköllä on päästövähennysten lisäksi laajat elinkeinopoliittiset ulottuvuudet. Teollisuutemme, kuten myös koko muu yhteiskunta, elää puhtaasta ja halvasta sähköstä siinä, missä riittävä ja luotettava sähköntuotanto mahdollistaa myös hiilidioksidin talteenoton, vetyteknologioiden, hiilivapaan teräksen ja muiden uusien teknologioiden kehittämisen ja keskittymisen Suomeen.

Arvoisa puhemies! Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman skenaariot korostavat myös EU:n ja globaalin toimintaympäristön merkitystä. Me kaikki tässä salissa tiedämme, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

ympäristöongelmia ei ratkaista yksin Suomessa tai edes EU:ssa. [Puhemies koputtaa] Silti Euroopassa tehdyillä ratkaisulla on vaikutuksensa siihen, miten globaali talous kehittyy puhtaan energian, uusien teknologioiden ja ympäristöhaittojen vähentämisen suhteen. Suomen ja Euroopan kilpailukyvyistä on tietysti pidettävä kiinni. Jos teollisuus ajetaan pois Euroopasta, se ei vähennä päästöjä globaalisti, päinvastoin. [Puhemies koputtaa] — Pieni hetki, arvon puhemies! — Silloin päästöt ja työpaikat vain siirtyvät maihin, joissa sääntely on löyhempää. Tällaisten hiilivuotojen torjumiseksi tehokas ratkaisu ovat talousalueellamme EU:n ulkopuolelta tuleville tuotteille asetetut hiilitullit, joita kokoomus tukee vahvasti.

Arvon puhemies! Suomen päästöt kehittyvät kokonaisuutena oikeaan suuntaan ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. [Puhemies koputtaa] Hiilinieluihin liittyy epävarmuuksia, mutta niitä ei ratkaista arvailulla vaan paremmalla tiedolla. Kun tilannekuva tarkentuu, voidaan tehdä oikeasuhtaisia, vaikuttavia ja aidosti toteutuskelpoisia päätöksiä. Realistinen ja kunnianhimoinen ilmastopolitiikka on sekä luonnon että Suomen talouden etu. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia. — Ryhmäpuheenvuorojen mitta oli yhdessä sovitusti 5 minuuttia. — Edustaja Seppänen.

14.16 Sara Seppänen ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen pitkän aikavälin tavoitteena on olla hiilineutraali. Perussuomalaiset ovat aina peräänkuuluttaneet, että ilmastotavoitteiden suhteen tarvitaan enemmän realismia ja vähemmän punavihreyttä. Meidän on varmistettava, etteivät toimet heikennä talouskasvua, jonka tielle Suomi on vihdoin pääsemässä.

On hyvä, että kansalaisia kannustetaan vähentämään päästöjä omilla valinnoillaan. Me emme voi heikentää yritystemme kilpailukykyä tai lisätä kohtuuttomasti kuluttajien kustannuksia. Suomi ei yksin ratkaise ilmastomuutosta, mutta se voi vahingoittaa itseään ja koko maapalloa politiikan johtaessa työpaikkojen ja tuotannon siirtymiseen muihin maihin, joissa ympäristö- ja ihmisoikeusnormeista ei pidetä kiinni. On muistettava, että Suomen osuus maailman päästöistä on 0,8 promillea.

Arvoisa puhemies! On myös tunnistettava Suomen maantieteellinen sijainti. Pitkät etäisyydet, harva asutus, kylmä ilmasto ja vientivetoinen teollisuus tarkoittavat, että kuljetus- ja energiakustannukset ovat meillä väistämättä korkeammat kuin monissa Keski-Euroopan maissa. Ilmastopolitiikkaa ei voida rakentaa oletukselle, että kaikki jäsenvaltiot ovat samassa asemassa. Jos näin tehdään, Suomi maksaa suhteellisesti enemmän pelkästään sijaintinsa vuoksi.

Energia- ja ilmastopolitiikan strategiat voivat oikein toteutettuina lisätä ennakoitavuutta ja vahvistaa jo nyt vahvaa puhtaan teknologian alaa. Tämä luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia esimerkiksi liikenteessä. Euroopan unionin sääntely ei saa estää kansallisesti järkeviä ratkaisuja. Uusiutuvien biopolttoaineiden rinnalla kehitystä tulee edistää sähkö- ja kaasuautojen osalta kysyntää vastaavasti. Samalla on todettava, että perinteiset polttomoottoriajoneuvot ovat yhä merkittävä osa suomalaista liikkumista. Sähköauto on monelle suomalaiselle edelleen aivan liian kallis.

Perussuomalaiset liputtavat vahvasti puurakentamisen puolesta. Puurakentaminen luo työpaikkoja, vahvistaa vientiä ja toimii hiilivarastona. Suomella on edellytykset olla puurakentamisen suunnannäyttäjät Euroopassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Arvoisa puhemies! On tärkeää, ettei maa- ja metsätaloutta ajeta alas liian kunnianhimoisilla päästövähennystavoitteilla. Maatalous on jo vähentänyt ravinnekuormitustaan merkittävästi nykYTEKNIKAN ansiosta. Meidän on varmistettava, että koko Suomessa voidaan jatkossakin asua ja harjoittaa maataloutta kannattavasti.

Energiajärjestelmässämme on huolehdittava huoltovarmuudesta. Turve on kotimainen ja varastoitava polttoaine, jonka käyttö varavoimana on turvattava. Myös kasvu- ja kuiviketurpeen sekä korkean jalostusasteen turvetuotteiden saatavuus on tärkeää kotimaisen elintarviketuotannon kannalta.

Samalla on varmistettava säävarma, kohtuuhintainen ja toimitusvarma sähkö. Ydinvoiman lisääminen on tässä kokonaisuudessa välttämätöntä. Saksan ydinvoimavastaisuus on tullut koko Euroopalle kalliiksi. Suomen sähköjärjestelmän on oltava sellainen, että sähköä on saatavilla aina, kun sitä tarvitaan — edullisesti ja luotettavasti.

Arvoisa puhemies! Metsäsektori on keskeinen osa Suomen taloutta, huoltovarmuutta ja ilmastopolitiikkaa. Se luo työtä koko maassa ja vahvistaa hiilinieluja. On varmistettava, ettei Suomi omilla toimillaan ohjaa hakkuita muihin maihin tai romahduta tätä kansantalouttemme perustaa. Metsäpolitiikan tulee pysyä kansallisessa päätösvallassa, ja yrityksille on turvattava vakaa toimintaympäristö investointien varmistamiseksi.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten näkemyksen mukaan energia- ja ilmastopolitiikan kulmakivinä tulee olla omavaraisuus, huoltovarmuus, kohtuuhintaisuus ja vähäpäästöisyys, ydinvoima mukaan lukien. Kun nämä näkökulmat huomioidaan tasapainoisesti, Suomella on enemmän voitettavaa kuin hävittävää.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Perholehto.

14.21 Pinja Perholehto sd (ryhmäpuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kiitos ministerille esittelystä ja siitä, että ilmastaselonteot ylipäänsä tuotiin eduskuntaan tällä vaalikaudella. On välttämätöntä ja hyvä, että edes tältä osin omaa kansallista ilmastolakiamme pyrittiin noudattamaan. Valitettavasti juuri muusta emme voi kiitosta antaa.

Suomen ilmastopolitiikan perustana ovat sekä kansallinen hiilineutraaliustavoite vuodelle 2035 että EU:ssa yhdessä sovitut velvoitteet. Suomen on puolitettava taakanjakosektorin päästöt vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Orpon hallitus, mukaan lukien perussuomalaiset, on sanonut sitoutuneensa tavoitteisiin. Nämä selonteot kertovat kuitenkin, että tosiasiallisesti hallitus on luopunut Suomen vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteesta. Selonteissa esitetyt toimet ja niiden rahoitus ovat riittämättömiä, eikä poliittinen tahtotila kannalta. Hallitus on omilla päätöksillään jopa lisännyt päästöjä esimerkiksi heikentämällä jakeluvelvoitetta ja viemällä monilta ilmastotoimilta rahoituksen.

Puhemies! SDP tunnistaa kyllä, että tilanne on vaikea. Arvioiden mukaan Suomen pitäisi painaa taakanjakosektorin päästöjä alas noin 1,8 miljoonaa tonnia vuoteen 2030 mennessä. Selonteot, etenkin KAISU, eivät kuitenkaan osoita riittäviä lisäkeinoja tämän saavuttamiseksi, vaan noin puolet tarpeesta jää roikkumaan ilmaan vailla uskottavaa suunnitelmaa. Me emme voi nojautua joustoihin, vaan tarvitaan lisää aitoja päästövähennyksiä. Lisäksi lähes kaikista esitetyistä lisätoimista, kuten hankinta- ja infratuista, puuttuvat yhä määrärahat. On huolestuttavaa, että liikennesektorin laiminlyönti voi aiheuttaa Suomelle jopa kymmenien miljoonien eurojen sakon, mikäli EU-tukia joudutaan maksamaan takaisin.

Haasteena on myös romahtanut maankäyttösektorin hiilinielu. Näköpiirissä ei ole sitä, että taakanjakosektori voisi hyödyntää sieltä joustoja — päinvastoin. Hiilineutraaliusta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

voitteen saavuttaminen edellyttääkin eri sektorien toimien tarkkaa yhteensovittamista: sitä, että päästövähennykset ja nielujen vahvistaminen toteutetaan kokonaisuutena.

Myös kunnat ja alueet on otettava vahvemmin mukaan. Paikallisen ilmastotyön arvo on tunnustettava samalla, kun isoja rakenteellisia muutoksia viedään eteenpäin. Reilu muutos edellyttää lisäksi sitä, että pienituloisten ja syrjäseuduilla asuvien asema turvataan ja ettei elinkustannusten nousu muodostu kohtuuttomaksi kenellekään. Mutta mitä Orpon hallitus teki heti kautensa alkupuolella? Se avasi ilmastolain ja poisti kuntien ilmastosuunnitelmat vesittäen tämänkin ohjausvälineen.

Ei silti niin huonoa, ettei jotain hyvääkin: päästökauppa on todella osoittanut tehonsa. Sen laajeneminen polttoaineiden jakelijoihin on tärkeä askel. Ilmastopaneeli on esittänyt jatkoksi teknologisten nielujen liittämistä päästökauppaan ja pitkällä aikavälillä päästökauppajärjestelmien yhdistämistä tavalla, jossa päästöoikeuden hinta ei laske samalla. Sen sijaan kansainvälisiä ilmastoyksiköitä ei tulisi sisällyttää päästökauppaan. Toivon, että hallitus todella kuulee nämä suositukset.

Toinen vetoomuksemme koskee ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmän uudistamista. Selontekoja ei tule tehdä niiden itsensä vuoksi vaan aidosti ohjaamaan päästövähennyksiä. Kustannustehokkaimmat toimet on valittava, luontovaikutukset huomioitava, teknologianeutraaliutta vaalittava ja toimista suosittava niitä, jotka parhaimmillaan vahvistavat myös Suomen taloutta.

Virkamiestyönä julkaistava päästövähennystoimien kartoitus olisi yksi konkreettinen tapa erottaa poliittinen päätöksenteko ja virkamiesvalmistelu selkeämmin toisistaan. Mallia voisi ottaa valtiovarainministeriön meno- ja rakennekartoituksesta, kuten VTV:kin on ehdottanut. Ilmastopolitiikkaan tarvitaan ajantasaista tietoa erityisesti ennen hallitusohjelmaneuvoitteluita. Tällä hetkellä vaikuttavia toimia karsitaan pois poliittisin ja ideologisin perustein jo valmisteluvaiheessa.

Puhemies! Ennen kaikkea haluan kuitenkin sanoa, että me suomalaiset kyllä pystymme, jos me haluamme. SDP on esittänyt useita asiantuntijoiden kannattamia toimia, joihin hallitus ei kuitenkaan ole vielä tarttunut. Panostaisimme kuntien ilmastotyöhön ja joukkoliikenteeseen, emmekä olisi alentaneet jakeluvetoitetta. Puuttuisimme fossiilitaloutta ylläpitäviin tukiin lakkauttamalla turpeen verotuen ja poistamalla maatalouden energiaveron palautuksen fossiilisen energian osalta. Maltillisitaisimme polttoon perustuvan energiantuotannon verotukia, edistäisimme kustannustehokkaita päästövähennystoimia turvemallilla, ja ennen muuta ottaisimme vihdoon ja viimein käyttöön maankäytön muutosmaksun.

Ennen vuoden 2019 vaaleja parlamentaarinen pyöreä pöytä linjasi ilmastopolitiikkaa seuraavalle kaudelle. Nyt jos koskaan me täällä Suomessa tarvitsisimme saman: yhteisen pöydän, yhteisen suunnan ja ennen muuta myös yhteisen vastuunkannon.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

14.27 **Vesa Kallio kesk** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Rehellisyydellä ei kuulemma voiteta vaaleja. Silloin vaihtoehdoksi jää olla epärehellinen, jolloin pettää itsensä lisäksi koko Suomen, sen kansalaiset ja kansainväliset kumppanit. Joutuukin miettimään, kumpi päähallituspuolueista on rehellisempi kuin toinen, edes jollain tapaa on sitoutunut ilmastomuutoksen torjuntaan, ja toinen ei ehkä niin kovinkaan.

Arvoisa puhemies! Onko tavoitteemme sovittaa nielut päästöihin vai päästöt nieluihin? Pyrimmekö parantamaan metsien hiilensidontakykyä, jotta voimme jatkaa päästöjen tuot-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

tamista, vai vähennämmekö metsien käyttöä, jotta voimme jatkaa päästöjen tuottamista? Ovatko metsät ylipäättään olemassa sitä varten, että voimme jatkaa fossiilisten päästöjen tuottamista? Käytämmekö ilmastoa politiikan tekemisen kohteena vai politiikan tekemisen välineenä — yritämmekö vaikuttaa ja sopeutua ilmastonmuutokseen vai yritämmekö saada ääniä vastustamalla ilmastonmuutoksen vaatimia toimia tai vaatimalla niitä enemmän, mihin meillä on resursseja?

Arvoisa puhemies! Joitain tähän aiheeseen liittyviä asiantuntijakommentteja, joihin keskustalaisena on helppo yhtyä:

"Hakkuiden voimakas vähentäminen ei ole kansantalouden tai huoltovarmuuden näkökulmasta perusteltua, eikä siitä aiheutuva ilmastohyöty ole pysyvä."

"Puun monipuolinen käyttö vähähiilisen rakentamisen materiaalina tuo merkittäviä ilmastohyötyjä."

"Enemmän uusiutuvia rakennusmateriaaleja päästö- ja energiantensiivisten rakennusmateriaalien sijaan."

"Bioenergian roolia joustavana säätövoimana tulee kasvattaa."

"Kantaverkon alueellinen tasa-arvo on vihreän siirtymän edellytys, siksi kapasiteettia ja liityntävarmuutta on vahvistettava."

"Kasvihuonekaasujen laskennan muutokset vaikuttavat merkittävästi nieluarvioihin. Näiden muutosten merkitys tulee huomioida."

"Suomi on yksi harvoista EU-maista, joka ei ole asettanut biokaasun tuotantoon tai käyttöön liittyvää kansallista tavoitetta. Tämä heikentää investointivarmuutta ja hidastaa päästövähennysten toteutumista."

"Biokaasun tuotanto on tällä hetkellä ainoa teollisessa mittakaavassa toimiva teknologia, joka mahdollistaa samanaikaisesti uusiutuvan kaasun tuotannon ja ravinteiden kierrätyksen."

"Suomalaisen maatalous- ja ruokapolitiikan ensisijaisena tavoitteena on kansallisen huoltovarmuuden ja hyvän ravitsemuksen takaaminen Suomessa asuville."

"Maatalous ei ole ainoastaan kasvihuonekaasupäästöjen lähde, vaan se on metsien ohella yksi niistä harvoista sektoreista, joka pystyy myös sitomaan ilmakehästä hiiltä maape-
rään."

Ja vielä yksi, joka on suoraan Huoltovarmuuskeskuksen tuoreesta tutkimusraportista: "Vaikka ilmastopolitiikka voi pitkällä aikavälillä ohjata eläinperäisen tuotannon suhteellista vähenemistä, Suomen huoltovarmuuden ja ruokaturvan näkökulmasta kotieläintuotannon säilyttäminen on edelleen välttämätöntä — erityisesti pohjoisen viljelyolosuhteissa, joissa eläintalous tukee nurmituotantoa ja ravinnekiertoa."

Arvoisa puhemies! Meidän työtämme eduskunnassa ei edesauta se, että asiantuntijat ovat eri mieltä ilmastonmuutokseen vaikuttavista tekijöistä. Kun toinen asiantuntija sanoo, että tuhansien hehtaareiden luonnonsuojelualue lisää merkittävästi metsien hiilinielua, ja toinen sanoo, että tuhansien hehtaareiden hakkaaminen sähkölinjojen alta ei vaikuta metsien hiilinieluihin juuri lainkaan, tai kun toinen asiantuntija sanoo, että hakkuiden vähentäminen aiheuttaa niiden siirtymisen Suomen ulkopuolelle, ja toinen sanoo, että ei aiheuta, niin joudumme kohtuuttomaan tilanteeseen päättäjinä. Saati, että yksi asiantuntija sanoo, että mitä vähemmän metsiä hakataan, sitä suurempi niiden nielu on, mutta jatkaa silvauseessa, että ainakin joitain kymmeniä vuosia. Onko siis niin, että meidän jälkeemme on vedenpaisumus?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Jos vaaleja ei voiteta rehellisyydellä, niin missä on rehellisyys meitä päättäjiä kohtaan? Vai onko niin, että meidän poliitikkojen lisäksi asiantuntijoissa on niitä, joille ilmastosta on tullut politiikan tekemisen väline, kun sen pitäisi olla tieteen tekemisen kohde? Ja tämän seurauksena meille jokaiselle annetaan mieleiset puukot ja puntarit, joilla tapella keskenään tappelussa, jossa kaikki häviävät — ilmasto, yritykset, työllisyys, huoltovarmuus, kansantalous, kansalaiset ja varsinkin tulevat sukupolvet. Ja tämä siis asiantuntijoiden kommentteina, toteamuksina. Me saamme päivittäin vastaan näitä vastakkaisia näkemyksiä, ja meillä on sitten, mistä valita.

Arvoisa puhemies! Keskustan linja on, että politiikan ja ohjauskeinojen kehittämisen on oltava ennakoitavaa ja pitkäjänteistä. Poliitiikan aiheuttamaa epävarmuutta pitää vähentää, jotta toimien jatkuvuus voidaan taata. Tämä edellyttää parlamentaarista työtä yhteisen näkemyksen muodostamiseksi ilmasto- ja energiapolitiikan keskeisistä kysymyksistä. Rehelliseltä pohjalta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pitko.

14.32 Jenni Pitko vihr (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos Atlantin merivirta-järjestelmä menee rikki ja Golfvirta ei enää lämmitä meitä, alkaa Suomessa hyvin kylmä aika. Jos koralliriutat kuolevat ja Amazonin metsät tuhoutuvat, vaarantuu ruokaturva myös Suomessa. Jos napajää sulaa ja merenpinta nousee radikaalisti, aletaan Suomessakin rakentamaan patoja ja tulvavalleja. Jos ikirouta sulaa, muuttuu pohjoinen luonto peruuttamattomalla tavalla.

Nämä esimerkit ovat käynnissä olevia prosesseja, jotka johtuvat ilmaston kuumenemisestä. Jos niin kutsutut keikahduspisteet ylitetään, tulee näistä kehityskuluista vääjäämättömiä. Valmistaudumme maanpuolustuksessa pahimpaan, ja sama olisi tehtävä myös elinkelpoista maapalloa puolustettaessa. Vielä olisi aikaa, kymmenen vuoden päästä ei ehkä enää ole.

Nämä käsittelyssä olevat keskipitkän aikavälin ja pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmat ovat papereita, joissa Suomen on määrä kertoa, miten se aikoo noudattaa omaa ilmastolakiaan sekä täyttää kansainväliset velvoitteensa. Näitä papereita lukemalla vaikuttaa siltä, että lakia ei aiota noudattaa ja velvoitteille viitataan kintaalla. Nämä suunnitelmat on laatinut hallitus, jolla ei tunnu olevan kiire, hallitus, jota elämää maapallolla uhkaava ilmastokriisi ei tunnu kiinnostavan.

Arvoisa puhemies! Suomen hiilineutraalisuustavoitteen ja esitettyjen toimien välinen kuilu on valtava. Tästä 34 miljoonan tonnin kuilusta hallitus on omalla vahtivuorollaan kuromassa umpeen vain 0,5 megatonnia nettopäästövähennyksiä taakanjakosektorilla. Edellisen hallituksen päästövähennys KAISU-suunnitelmassa oli 5,6 megatonnia. Koska romahtaneista hiilinieluista aiheutunutta suurinta ilmastopolitiikan haastetta ei myöskään ole edes aloitettu ratkaisemaan, niin voidaan kai jo sanoa, että hallitus ei noudata Suomen ilmastolakia. Taakanjakosektorin vuoden 2030 velvoitteiden täyttämiseksi hallitus pääasiasa hyödyntää edelliskauden ylijäämiä ja listaa keinoja, joilta monilta se on itse leikannut rahoituksen.

Hallituksen toimimattomuus turhauttaa minua erityisesti siksi, että nopeasti käyttöön otettavia keinoja olisi olemassa. Moni keinoista hyödyttäisi myös muita tavoitteita, kuten talouden tasapainottamista tai ihmisten hyvinvointia. Pari esimerkkiä:

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Hallitus on lisännyt fossiilisten polttoaineiden tukia, kun taas vihreiden politiikassa lakautettaisiin olemassa olevia ympäristölle haitallisia tukia. Meidän ratkaisussa sekä ilmastoto että valtiontalous kiittäisivät.

Hallitus alensi fossiilisten tuontipolttoaineiden ja vanhojen saastuttavien autojen verotusta samalla, kun se kiristi sähköautojen ja joukkoliikenteen verotusta. Vihreät tekisivät vähäpäästöisestä liikkumisesta kannattavaa ja mahdollistaisivat sen myös pienituloisille.

Te laitoitte hallituksessa kävelyn ja pyöräilyn investoinnit leikkuriin ja lakkautitte suositun työsuhdepolkupyöräedun, vaikka väestön heikentynyt toimintakyky vaikuttaa työkykyyn elämänlaadusta puhumattakaan. Liikennepolitiikassa ratkaisut hyödyttäisivät myös tuottavuutta ja hyvinvointia.

Ilmastoratkaisut hyödyttävät myös turvallisuutta ja huoltovarmuutta. Riippuvuuden vähentäminen fossiilisista polttoaineista on aina riippuvuuden vähentämistä epädemokraattisista hallinnoista. Ilmastokestävä maanviljely taas vähentää lannoiteriippuvuutta, jossa edelleen olemme Venäjän tuonnin varassa. Puhumattakaan niistä talouden mahdollisuuksista, joita teollisuuden vihreä siirtymä voi tuoda kotimaisille edelläkävijäyrityksille.

Arvoisa puhemies! Markkinat auttavat meitä löytämään ratkaisuja, kunhan talouden reunaehtojen rinnalle asetetaan ekologiset reunaehdot. Päästöjen aiheuttamiselle tarvitaan riittävän korkea hinta, ja saastuttaja maksaa -periaatteen tulee ohjata päätöksentekoa. Sellainen talousjärjestelmä, joka perustuu hyödyn saamiseen ilmaston kustannuksella, ei voi olla kestävä. Ponnisteluissa talouden tervehdyttämiseksi on välttämätöntä huomioida myös luonnon kantokyky.

Meidän tulee myös ymmärtää toimimattomuuden kustannukset. Maailman bkt voi romahtaa jopa kymmenillä prosenteilla kolmen asteen lämpenemisen johdosta. Välittömiä kustannuksia suomalaisille veronmaksajille uhkaa tulla EU:lta ilmastotavoitteiden laiminlyönnistä jo lähivuosina. Valtiovarainministeriön arvioiden mukaan Suomen velkasuhde voi kasvaa jopa 30 prosenttia, jos ilmaston kuumenemista ei saada pysäytettyä.

Hallituksen toimet eivät vie Suomea kohti hiilineutraalisuutta. Se kääntää selän ilmastokriisin uhille ja antaa aivan väärän viestin sekä yrityksille että kansalaisille. Vihreiden viesti on toinen. Me olemme omalla ilmastovaihtoehdollamme todistaneet, että hiilineutraalisuus on mahdollista vuonna 2035. Hallituksen vaihtoehto on luovuttajan vaihtoehto. Muilta puolueilta en ole kokonaisvaltaisia ehdotuksia vielä kuullut. Me haluamme olla osa ilmastokriisin ratkaisua. Haluamme kutsua ihmiset ja yritykset mukaan ja tehdä sen niin, että velan kuittaa pienituloisen sijaan saastuttaja ja jokainen suomalainen pysyy mukana.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivelä.

14.37 Mai Kivelä vas (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilmastokriisi etenee, eikä hallituksella ole muuta vastuullista positiota kuin varmistaa, että riittävät ilmastotoimet tehdään. Tästä ei pääse yli eikä ympäri. Ilmastotoimien vaihtoehto ei ole toimettomuus, koska toimettomuus tarkoittaa ilmastotoimien tekemistä silloin, kun se on vielä kalliimpaa ja vielä vaikeampaa.

Kansalaiset ja eri toimialat hyvin yksimielisesti haluavat, että ilmastotavoitteista pidetään kiinni. He haluavat, että päättäjät tekevät tarvittavat päätökset ja kantavat vastuunsa. Ei ole vaihtoehtoista tulevaisuutta, jossa ilmastokriisi voitaisiin jättää huomiotta. Ja koska olemme sitoutuneet ilmastotavoitteisiin, niin kansainvälisesti kuin kansallisesti, on meidän joka tapauksessa toimittava. Suomelta, ja nyt Orpon hallitukselta, ei myöskään edelly-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

tetä enempää kuin että se tekee oman osansa. Toimettomuus ei siis yksinkertaisesti ole vaihtoehto.

Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on tänään kaksi erittäin keskeistä ilmastolain suunnittelujärjestelmään kuuluvaa asiakirjaa. Niiden tarkoitus on viitoittaa Suomen tietä ilmastolaissa linjattuihin tavoitteisiin, joista keskeisimpänä on tavoite hiilineutraaliudesta vuoteen 2035 mennessä. Se, että näiden ilmastosuunnitelmien käsittely on nyt niputettu erillisten keskustelujen sijaan yhdeksi kokonaisuudeksi, tarkoittaa, että minimoidaan ilmastopolitiikalle tässä salissa suotava aika ja vaiva. Tämä on toki hallituksen yleisen ilmastopoliittisen linjan hengen mukaista. Tämä kaventaa myös mahdollisuutta käydä kriittistä keskustelua hallituksen laatimien suunnitelmien sisällöstä. Ja kritiikkiä, ikävä kyllä, jälleen kerran löytyy.

Aloitetaan keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta. Suunnitelmassa esitetty toimenpidekokonaisuus on riittämätön ilmastovelvoitteidemme saavuttamiseksi. Hallitus epäonnistuu eri päästösektoreiden yhteenkytkeytyneisyyden tarkastelussa ja sen huomioimisessa, että tavoitteiden saavuttamatta jättäminen yhtäällä vaikuttaa sitten myös onnistumiseen toisaalla. Epäonnistumista enemmän tämä vaikuttaa tietoiselta päätökseltä, taktiselta silmien ummistamiselta, jotta hallituksen ei tarvitse kohdata sitä tosiasiaa, että nykyisellä, hallituksen valitsemalla kehitysuralla kaikki ilmastotavoitteemme ovat vaarassa jäädä saavuttamatta.

Liikenteen osalta tämän hallituksen toiminta on erästä asiantuntijaa lainatakseni ”sanalla sanoen häpeällinen”. Esitetyillä toimilla ei puoliteta liikenteen päästöjä tavoitteen mukaisesti. Hallitus esittää joitakin liikenteen lisätoimia, mutta niillä aikaansaatu päästövähennys ei vastaa edes sitä liikenteen päästöjen kasvua, joka hallituksen muista omista toiminnoista seuraa — häpeällistä tosiaan.

Johtopäätöksenä on pakko todeta: oikeistohallitus on epäjohtonmukaisen ja poukkoilevan, veronmaksajien rahoja tuhlailevan ilmastopolitiikan ilmentymä ja pääministeri Orpo on sen henkilöitymä.

Arvoisa puhemies! Ilmastolain alainen pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma on laadittu nyt ensimmäistä kertaa koskaan. No, hallituksen suunnitelma sisältää neljä eri skenaariota, joista tasan yhdessä saavutamme kaikki ilmastolain alaiset tavoitteemme. Vain yksi skenaarioista johtaa vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseen. Suunnitelma ei näin ollen mahdollista sellaisten vaihtoehtoisten polkujen vertailua, joilla ilmastotavoitteet voitaisiin saavuttaa, ja se on siten tarkoitukseensa nähden täysin kelvoton. Tästä syystä ympäristöjärjestöt ovatkin nyt valittaneet Orpon hallituksen pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. He ovat täysin oikeassa todetessaan, että ilmastosuunnitelmassa ei edes yritetä esittää uskottavia vaihtoehtoja päästövähennystavoitteiden saavuttamiselle.

Ilmastopolitiikkamme on siis tarkoitus nojata tähän paperiin, jossa esitetyt erilaiset kehityskuvat ovat jo lähtökohtaisesti ilmastolakia rikkovia. Kaiken lisäksi pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma saatetaan laatia seuraavan kerran vasta kymmenen vuoden päästä, jolloin Suomen pitäisi jo olla hiilineutraali.

Eli johtopäätöksenä on pakko todeta: Orpon hallituksen ilmastopoliittinen perintö tulee olemaan käsistä karanneet ilmastotavoitteet ja seuraavalle hallitukselle sysätty lähes mahdoton urakka.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ingo.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

14.43 **Christoffer Ingo r** (ryhmäpuheenvuoro): Värderade fru talman! I SFP tycker vi att det är viktigt att vi blickar framåt, inte bakåt. För oss är det självklart att Finland ska hålla fast vid sina klimatmål och vara klimatneutral inom tio år. För att nå målen behöver vi minska våra utsläpp och stärka våra kolsänkor på ett hållbart sätt. Trots att klimatfrågan är global är lösningarna lokala. I Finland är det viktigt att näringslivet, markägarna, offentliga sektorn, kommunerna och människorna involveras och engageras i arbetet. Ute i den stora världen behöver Finland aktivt främja det internationella klimatsamarbetet, för det är faktiskt så att ett litet land kan göra skillnad genom att visa ledarskap.

I regeringen har SFP drivit på ambitiösa satsningar i grön omställning. Regeringens investeringsstöd för stora projekt som främjar den gröna omställningen är alldeles centrala, eftersom det enligt näringslivet finns en investeringspotential på upp till 300 miljarder euro. Vi pratar om stora möjligheter.

Arvoisa puhemies! Suomi on maailman johtavia puhtaan teknologian innovaatiomaita. Meillä on kaikki edellytykset houkuttaa tänne lisää investointeja. Siksi haluamme RKP:ssä, että laadimme Suomelle kansallisen cleantech-strategian. Yhdessä hallituksen tutkimukseen tekemien ennätyspanostusten kanssa vihreästä siirtymästä voi tulla moottori maamme kestäväälle kasvulle.

Arvoisa puhemies! Teknologiset edistysaskeleet eivät yksin ratkaise yhtälöämme. Meidän on aktiivisesti edettävä kohti fossiilitonta energiantuotantoa. Näin parannamme oma-varaisuuttamme ja vähennämme riippuvuuttamme tuontipolttoaineista. Mutta tarvitsemme myös muita toimenpiteitä. Vaikka liikennesektorin sähköistäminen eteneekin oikeaan suuntaan, olisi liikenteen päästöjä edelleen mahdollista vähentää merkittävästi, esimerkiksi jakeluvelvoitetta kiristämällä.

Ärade talman! Markanvändningssektorn spelar en viktig roll i klimatarbetet. I SFP ser vi att jord- och skogsbruket är en del av lösningen. I verktygsbacken finns flera åtgärder som vi bör använda oss av, och vi bör se på dem som ger mest nytta i förhållande till prislappen, för samhället och för primärnäringsarna. Vi är redo att se på stödåtgärder för blötläggning av torvmarker, avgifter för ändring av markanvändningen, modernisering av gödselhanteringen så att vi på sikt fasar ut de fossila komponenterna, och då vi ställer om gör vi det tillsammans med jordbrukarna så att vi tryggar försörjningsberedskapen och inte försämrar lantbrukets konkurrenskraft.

Då det kommer till skogen behöver det sägas att skogsbruk i Finland hör till världens mest hållbara. Inom byggbranschen har träbygge väckt alltmer intresse, och pappindustrin spelar en viktig roll i utvecklingen av nya förpackningslösningar. När efterfrågan är stor, ska också råvaruproduktionen vara hållbar.

Om vi inte når våra mål för kolsänkan medför det med sannolikhet stora, oförutsägbara kostnader. Samtidigt är det den inte statens sak att säga, hur mycket en privat skogsägare får avverka i sin skog. Vi vill inte begränsa uttaget från privata skogar. I SFP fortsätter vi värna om det privata skogsägandet, och vi främjar frivilliga skyddsåtgärder och längre avverkningscykler.

Vi ser som de enskilt viktigaste åtgärderna för att öka kolbindningen:

- 1) Att man satsar på Metka-skogsvårdsstödet för aktiv skötsel av ungskogar.
- 2) Vi vill satsa på gödsling.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

- 3) Vi tror att man behöver restaurera våtmarker för att minska utsläppen från torvmarker.
- 4) Fortsatt elektrifiering av värmeproduktion så att virket i högre grad förädlas, inte bränns.
- 5) Att tillfälligt slopa överlåtelseskatten vid skogsaffärer så att en större del av skogsarealen förvaltas av aktiva skogsägare.

Hiilinielulla on taloudellinen merkitys, ja niin on myös metsäteollisuudella. Hakkuiden rajoittamisella olisi suuria vaikutuksia. Arvioiden mukaan Suomi menettäisi 1,8 miljardia euroa ja noin 1 300 työpaikkaa jokaista vähentynyttä kymmentä miljoonaa kuutiometriä raaka-ainetta kohden. Samalla hakkuut siirtyisivät ulkomaille. Siksi on tärkeää, että meillä on toimia, jotka vahvistavat sekä kasvua että teollisuuden jalostusastetta. Suomi voi kantaa ilmastovastuunsa samalla kun vaalimme metsäteollisuuttamme.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Östman.

14.48 **Peter Östman kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edellisen hallituksen aikana Suomen keskeisimmäksi päämääräksi asetettiin ilmastomuutoksen torjunta — tai ainakin Suomen reilun ja oikeudenmukaisen osuuden tekeminen ilmastomuutoksen torjunnassa. Jospa kaikki maailman maat ajattelisivat näin ja asettaisivat globaalin oikeudenmukaisuuden oman maan kansalaisten hyvinvoinnin edelle. Tosiasia kuitenkin on, että maailmassa on myös muita haasteita. Pienenä maana me joudumme elämään maailmassa, missä isommat määräävät pelin säännöt. Ne säännöt ovat tällä hetkellä aika karut.

Olemme Suomena pärjänneet ja olleet usein kokoamme suurempia. Meidän pitää kuitenkin myös selvittää ja pitää huolta kansalaisten hyvinvoinnista, koska ilman kestävästä taloutta ei ole sosiaalista kestävyyttä eikä ympäristön hyvinvoinnista huolehtimiseen riittä energiaa.

Euroopassa on käyty neljä vuotta täysimittaista sotaa. Jos asiat olisivat menneet hieman toisin, saattaisimme nyt itsekkin olla sodassa. Suomen väestö ikääntyy, ja sen myötä taloudellinen aktiivisuus hiipuu ja menot kasvavat. Olemme viennistä riippuvainen kansantalous. Tarvitsemme ruokaa, lämpöä ja liikkumista. Siksi Ilmastopolitiikkaa pitää miettiä myös käytännön toteutettavuuden kautta. Tie turmioon on päällystetty kunnianhimoisilla tai hyvää tarkoittavilla päätöksillä, jotka jotkut muut joutuvat kantamaan nahoissaan. Sellaisen ilmastopolitiikan tie ei ole kestävä.

Hallituksen keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma on tasapainoinen ja maltillinen, mutta pragmaattisuuden kääntöpuoli on se, että se on ehkä jopa toteutettavissa tiukankin euron maailmassa. Kumpi on parempi, kunnianhimoinen lupaus, joka ei lähellekään toteudu, vai realistinen suunnitelma, joka saattaa jopa onnistua? Kysymys on toki filosofinen. Tärkeää on suunta, ja se on päästöjen osalta parempaan.

Arvoisa puhemies! Viime viikolla uutisoitiin, että uusista henkilöautoista lähes puolet on täyssähköisiä. Elon Musk teki sähköautoista suosittuja ja on vaikuttanut Suomen tieliikenteen päästöihin enemmän kuin kaikki suomalaiset poliitikot yhteensä.

Värderade talman! Jordbrukets viktigaste uppgift är och förblir att producera mat. Det är därför glädjande att detta i dag erkänns också till och med inom EU.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

När vi talar om klimatförändringen måste vi vara ärliga. I dag vet vi att även torvåkrarna spelar en viktig roll. På dem kan vi producera mat också när nederbörden växlar och väderförhållandena är extrema.

Arvoisa puhemies! Maatalouden tärkein tehtävä on tuottaa ruokaa. Tämä nyt onneksi tunnustetaan jopa EU:ssa, ainakin retoriikan tasolla.

Arvoisa puhemies! EU:ssa on pian huutava pula viljelijöistä. Komissio on pohdiskellut 300 000 euron palkkiota uusille viljelijöille. Maataloutta ei pidä rasittaa uusilla ilmastovoittein ilman rahoitusta niihin.

Arvoisa puhemies! Liikenteen ja maatalouden toimet ovat aktiivinen keskustelunaihe Euroopassa. Polttoaineen jakelijoiden päästökauppaan tuli vuoden lykkäys Itä-Euroopan jäsenmaiden vaikutuksesta. Sähköautojen osuus on meillä korkea moneen maahan verrattuna.

Ilmastolakiin on rakennettu varsin raskas suunnittelujärjestelmä. Kuten muutamissa lausunnoissa todetaan, järjestelmässä samoin kuin skenaarioissa on kehittämisen varaa. Monille toimille ei voida edes laskea niiden vaikutuksia päästöihin. Päätöksiä ilmastotoimista ei voida tehdä tuijottaen vain hiilidioksiditonnetta.

Maailma ei ole valmis eikä tule valmiiksi meidän aikanamme. Työ ilmastomuutoksen hillitsemiseksi on jatkunut tällä hallituskaudella. Toivottavasti myös seuraava hallitus jatkaa työtä huomioiden myös talouden, sosiaalisen kestävyys, ihmisten arjessa pärjäämisen ja koko maan pitämisen asuttuna.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harkimo.

14.53 Harry Harkimo liik (ryhmäpuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies, ärade talman! Ilmastomuutoksen pysäyttäminen on otettava vakavasti, ja tavoitteiden on oltava korkealla. Ilmastomuutoksen torjunta on meidän suurin yhteinen tavoitteemme erityisesti lapsiamme ja jälkipolviamme ajatellen. Muutoksen vaikutusta ei voi heidän tulevaisuutensa kannalta millään tavalla aliarvioida. Yksittäinen ihminen ja pienikin kansakunta voi johtaa esimerkillään.

Suomen on oltava edelläkävijä ilmastomuutoksen pysäyttämisessä, mutta ei hinnalla millä hyvänsä. Meidän ei tule heikentää kilpailukykyämme tai tehdä ratkaisuja, jotka ajavat kansalaisia ahtaalle. Sen sijaan meidän tulee kannustaa ilmasto- ja ympäristöystävällisiin ratkaisuihin ja tehdä niistä vientituote.

Kuitenkin vain toimivan talouden avulla voimme luoda kestävästä ilmastopolitiikkaa. Tarvitsemme talouskasvua ja menestyviä yrityksiä. Tarvitsemme investointeja ja tarvitsemme innovaatioita. Parhaita ratkaisuja saamme, kun luomme yrityksille kannattavan toimintaympäristön. Ilmastoa ja taloutta ei tule asettaa vastakkain, vaan tehdä tehokkaita toimia, jotka tukevat molempia.

Meidän pitää kuitenkin muistaa, että elämme maassa, missä on pohjoisen ilmasto ja pitkät välimatkat. Tehdessämme ilmastopolitiikkaa tulee huomioida kokonaisvaikutukset. Ei voi olla niin, että laskemme sähköntuotantomme tuulivoiman varaan ja maksamme kohtuuttoman hinnan, kun ei tuule ja siivetkin ovat jäässä.

Arvoisa puhemies, ärade talman! On väliä, millaisen maapallon jätämme lapsillemme ja heidän lapsilleen. Isot yhteiskunnalliset asiat vaikeuttavat nuorten elämää ja heikentävät

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

heidän tulevaisuudenuskoaan. Ilmastonmuutos on tässä merkittävässä asemassa — samoin näkemys siitä, onko mahdollisuuksia kouluttautua ja löytää työpaikkaa.

Suomessa ilmastonmuutos on toistaiseksi näkynyt suoraan vain vähän. Kuumat kesäpäivät ja vaihtelevan luminen talvi eivät vaikuta kovin vaarallisilta, mutta ei tarvitse mennä kuin Etelä-Eurooppaan, jossa kuivuus ja maastopalot koettelevat ihmisten elämää ja rankkasateiden aiheuttamat tulvat tuhoavat koteja. Sään ääri-ilmiöillä on vakavat vaikutukset etenkin kehittyvissä maissa, kuten Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa ja Aasiassa.

Globaalissa maailmassa emme voi katsoa vain omaa takapihaamme. Vaikka meillä olisi puhdasta juomavettä, ruokaa ja sopiva ilmasto, elintilan kapeneminen ja puutteelliset resurssit muualla ajavat ihmisiä pois kodeistaan, johtavat pakolaisuuteen ja tuottavat levottomuutta. Jos emme saa ilmastonmuutosta pysymään kohtuullisella tasolla, tulee se tarkoittamaan entistä rajallisempia resursseja ja kilpailua niistä — maailmaa, jollaista emme halua nähdä.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Meillä Suomessa on maailman puhtain ilma. Siitä saamme olla ylpeitä. Meidän tulee huolehtia, että näin on myös jatkossa. Puhdas ilma ja luonto ovat paitsi edellytykset hyvinvoinnille myös esimerkiksi matkailuvaltteja. Meillä on paljon mahdollisuuksia, jos osaamme hyödyntää ne.

Vaikka meillä on puhtain ilma, on meillä yksi saastuneimmista meristä: Itämeri. Itämeren suurin ongelma on rehevöityminen, ja sitä uhkaa myös ilmastonmuutos. Varmaan jokainen Itämeren äärellä aikaa viettänyt on nähnyt kuumien hellejaksojen tuomat sinileväesiintymät. Itämeren tilan parantamiseksi on tehty toimia, mutta tavoitteet ovat huomattavasti jäljessä. Olen purjehtinut Itämerellä koko elämäni ja huomannut, miten se on muuttunut.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Töitä ilmastonmuutoksen ehkäisemiseksi on tehtävä. Meillä ei ole varaa katsoa, toteutuvatko pahimmat skenaariot. Vaikka Suomen osuus maapallon päästöjen osalta on pieni, on roolimme ilmastonmuutoksen torjunnassa merkittävämpi muun muassa teknologian, osaamisen ja innovaatioiden kautta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: No niin, nyt sitten kysyn uudelleen, onko tarve, ja ilmeisesti on tarve käydä lyhyttahtista keskustelua. — Edustaja Aalto-Setälä.

14.58 Pauli Aalto-Setälä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos kaikista puheenvuoroista, kiitos ministerille työstä.

Ensinnäkin on sanottava, että ilmastonmuutostahan ei ole peruttu. Siis on keskusteltu mitä tahansa, kummalta puolelta tahansa, niin ilmasto lämpenee. Täällä pohjoisessa se voi tarkoittaa itse asiassa jäätymistä. Sen tähden kaikki toimenpiteet, mitä on suunniteltu tähän mennessä ja mitä tehdään seuraavaksi, on tehtävä.

Mutta samalla lailla pitää sanoa myöskin, että lauseet siitä, mitä tänään on kuultu, että mitään ei ole tehty ja kaikki ovat jo luovuttaneet täällä hallituspuolella, eivät myöskään pidä paikkaansa. Jos mietitään vaikka meidän sähköä, vihreätä sähköä, tai näitä 300 miljardin kehityspotkessa olevia investointeja, viime vuonna 8 miljardia, päätöksiä uusiutuvaan energiaan, puhtaaseen vihreään siirtymään, niin sehän tarkoittaa, että yritykset meidän tukemana, hallituksen tukemana tekevät ihan oikeita asioita koko ajan. Peli ei ole pelattu. Kymmenen vuotta on aikaa vielä siihen, että Suomi olisi hiilineutraali. Se on tosi vaativa tavoite — ei ehkä niinkään siitä näkökulmasta, että päästöjä ei pystyttäisi vähentämään, koska niitä koko ajan tapahtuu, ja Suomi on ihan mallimaa monessa mittarissa tässä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

kohtaa, mutta kaikki te tiedätte sen, että se ongelma on meidän maaperässä, [Puhemies koputtaa] maankäytössä, ja siellä on tehtävää edelleen. Täällä tänään kuulluissa papereissa, tänään kuulluissa mietinnöissä, strategioissa, MISUissa, KAISUissa, [Puhemies koputtaa] ja mitä kaikkea niitä onkaan, on ihan oikeita asioita, mutta ne eivät vielä riitä. Minun mielestäni meidän suunnittelujärjestelmämme on heikko. Myös se pitäisi uudistaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

14.59 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Maa- ja metsätalousministeriön MISU-arviointeja koskevassa tiedotteessa sanotaan selkeästi, että hiili-neutraalisuustavoite tehtiin väärin perustein. Luonnonvarakeskus julkaisi tammikuussa 26 hiilinielulaskennan epävarmuusanalyysin, jonka mukaan maankäyttösektorin kasvihuonekaasujen laskentaan sekä metsien, puuston ja maaperän hiilinielujen ja -varastojen pysyvyyteen liittyy sektorin ominaispiirteiden vuoksi merkittäviä epävarmuuksia. Raportin mukaan Suomen kansalliset ilmastotavoitteet perustuivat virheellisiin oletuksiin puuston kasvusta ja maaperän hiilinielujen pysyvyydestä.

No, onneksi hallituksen toimesta näitä laskelmia tarkennetaan parhaillaan, ja toivottavasti saamme vertailukelpoisemmat laskelmat. Ei nimittäin ole mitään järkeä siinä, että Suomi esimerkiksi maksaisi vaikkapa Romanianle joistakin päästöoikeuksista näiden epävarmojen laskelmien perusteella.

Metsäsektori on Suomen talouden ja ilmastopolitiikan selkäranka. Se luo työtä [Puhemies koputtaa] ja huoltovarmuutta koko maahan. Meidän on pidettävä kiinni siitä. Tässä maailmanpolitiikan ajassa meidän on ensisijaisesti huolehdittava [Puhemies koputtaa] huoltovarmuudesta energiasektorilla, ruoantuotannossa ja myös tämän ilmastopolitiikan osalta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Perholehto.

15.01 **Pinja Perholehto sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Oikeastaan ilahduin, kun kuulin edustaja Harkimon puheenvuoron, koska pidin siitä, että siinä nähtiin ilmastomuutos nimenomaan myös mahdollisuuksina. Tämähän on se keskeinen viesti, jota myös kotimainen elinkeinoelämä, meidän niin sanotut sinivalkoiset yritykset ovat tuoneet. Se on ollut esillä Murron raportissa, se on ollut teollisuusyritysten niin sanotussa Finlandia-julistuksessa. Tämä on nimenomaan se asia, jonka pitäisi yhdistää ihan jokaista päättäjää tässä salissa, jokaista puoluetta, koska meillä on paljon saavutettavaa.

Varsinainen kysymykseni ehkä liittyy nyt siihen, että kun valtiontalouden tila on ollut hankala ja on sanottu, että kaikki laarin pohjat on kaivettu, niin kuitenkin on jätetty käyttämättä vielä näitä ympäristön, ilmaston näkökulmasta ihan vaikuttavia keinoja, esimerkiksi kahdesti selvitetty maankäytön muutosmaksu, niin sanottu luontohaittamaksu, jolla voisi olla jopa 100 miljoonaa euroa vuotuista tuloutustakin. Onko tämä sellainen kysymys, jota voitaisiin vielä edistää?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

15.02 **Vesa Kallio kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sain joitain vuosia sitten Sitralta lahjapakkauksen. Siinä oli perulaista suklaata ja burkinafasolaisia

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

pähkinöitä. Se oli tämmöiselle koko ikänsä kotimaisen ruoan parissa eläneelle ja työtä tehneelle aikamoinen kokemus.

Jotta suomalainen maatalous voi tehdä päästövähennystoimia, niin siihen vaaditaan seuraavia asioita: Sovitaan, mitä maataloudelta halutaan ja vaaditaan ruoan tuottamisen lisäksi, mikä on se päätehtävä. Asetetaan näille haluille ja vaatimuksille realistiset tavoitteet. Luodaan lainsäädännöllisesti selkeä ja kannustava toimintaympäristö. Annetaan maatalousyrittäjille resurssit ja välineet tavoitteiden saavuttamiseksi. Annetaan yrittäjille työrauha tavoitteiden saavuttamiseksi ja arvioidaan, onko tavoitteisiin päästy, ja asetetaan arvioinnin pohjalta uusia tavoitteita. Ja, arvoisa puhemies, mikä tärkeintä, nautitaan kotimaisesta ruoasta monipuolisesti ilman syyllisyyden tunnetta niin tuottajina kuin kuluttajina. Helpoin ilmastoteko on jättää minimiin kaikki tuontielintarvikkeet, ja kaikista nopein ja tehokain teko on lopettaa riisin syöminen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pitko.

15.03 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun Suomeen asetettiin hiilineutraalisuustavoite, se ei perustunut oletuksiin metsän kasvusta tai virheellisiin oletuksiin, vaan se perustui siihen, että Suomi on sitoutunut Pariisin ilmastopöytäkirjaan, jossa maailman maat ovat sitoutuneet rajoittamaan maapallon keskilämpötilan lämpenemistä puoleentoista asteeseen. Se on syy, miksi meillä on tällaiset ilmastotavoitteet kuin meillä on.

Olen pettynyt kokoomuksen ryhmäpuheenvuorossa nostettuun näkökulmaan siitä, että laskelmat ovatkin se syy ja nyt ei siksi voida mitään tehdä. Kun metsät ovat kääntyneet päästökseksi, onko tosiaan niin, että me haluamme muuttaa laskelmia, vai muutamme me politiikka? Mielestäni on vastuun pakoilua sanoa, että laskelmat ovat muuttuneet. Jos näin puhuttaisiin vaikka Suomen talouden velkaantumisesta, niin en usko, että kokoomus olisi silloin samaa mieltä, että laskelmia meidän täytyy muuttaa. Hiilinielujen osalta ei ole epäselvyyttä, mikä meidän ongelma on. Ne täytyy saada nopeasti ylös ja hiilivarastoja kasvatettua.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivelä.

15.04 Mai Kivelä vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus täällä esittää, että se on sitoutunut ilmastolakiin, että te olisitte ihmisten ja ilmastotoimiin sitoutuvien sektoreiden puolella, mutta ettehan te ole. Tämä tulee hyvin selväksi, kun näitä suunnitelmia arvioidaan. Perussuomalaiset taas suoraan vastustavat ilmastotyötä. On siis ihan selvää, ettei ilmastolakia noudateta. Valitsemalla tämän linjan Orpon hallitus on ilmastopolitiikan vapaamatkustajien puolella ja veronmaksajille kasvavien kustannusten kannalla.

Onkin hyvin kuvaavaa, että perussuomalaisten ryhmästä sanottiin, että päästöjen vähentäminen kansalaisten omilla valinnoilla on kannatettavaa. Ymmärrätkö te, että te olette nyt vastuussa? Kansalaistenko pitäisi näitä ilmastopäätöksiä teidän puolestanne tehdä? Ihan käsittämätöntä.

Ympäristöministeri, voitteko suoraan sanoa, oletteko sitoutuneet ilmastolakiin, [Pia Siljanpään välihuuto] ja voitteko vastata, kenen teistä pitää maksaa sen kustannukset, että te tietoisesti lisäätte päästöjä?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ingo.

15.06 **Christoffer Ingo r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! RKP:n mielestä on pakko pitää kiinni ilmastotavoitteista, ja se tarkoittaa, että metsien hiilinielujen pitää kasvaa. Meidän mielestämme se myös tarkoittaa, että lisää metsää on pakko saada aktiivisen hoidon piiriin. Nyt meillä on kohta kiire. Mielestämme tärkeimmät yksittäiset toimenpiteet hiilensidonnan lisäämiseksi ovat Metka-tuen riittävyyden varmistaminen, panostukset lannoittamiseen, kosteikkojen ennallistaminen ja toimenpiteet, jotka vähentävät turvemaiden päästöjä, sekä metsäkauppojen varainsiirtoveron väliaikainen poistaminen siten, että entistä suurempi osa metsäpinta-alaa olisi aktiivisten metsänomistajien hallinnassa. Näillä toimenpiteillä hiilinielua voidaan vahvistaa paitsi lyhyellä myös pitkällä aikavälillä.

En fråga till minister Multala: Hur ställer du dig till de här fyra åtgärderna?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Östman.

15.07 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tieteelliset mitaustulokset muuttuvat, se tekee päätöksenteosta vaikeampaa. Esimerkiksi Suomessa maankäyttösektorin laskenta on tarkentunut EU-tason sääntelyn myötä. Eli on päättäjille aika haastavaa, kun tavoitteet on sidottu numeroihin. Suomen hiilineutraaliustavoite perustuu ilmastolakiin, ja jos hiilinielu arvioidaan pienemmäksi kuin aiemmin, niin tavoite näyttää karkaavan, vaikka politiikka ei olisi muuttunut. Tämähän horjuttaa poliittista uskottavuutta ja johtaa epävarmuuteen sekä vaikeuttaa investointipäätöksiä. Teollisuus ja energia-ala tarvitsevat ennustettavuutta, ja jos mittarit muuttuvat usein, syntyy tunne, että pelataan liikkuvilla maalitopilla. Nyt me tiedämme, että tieteelliset mallit saattavat päivittyä vuosittain, kun taas lainsäädäntö muuttuu vuosien neuvottelujen jälkeen. Tämä aikajännite aiheuttaa kitkaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harkimo.

15.08 **Harry Harkimo liik** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Liike Nyt teki kirjallisen kysymyksen ministeri Multalalle sähkön hinnasta. Kiitos vastauksesta, se lämmitti. Se ei kuitenkaan lämmitä kuluttajia ja yrittäjiä, jotka maksavat taas tulevana talvena käsittämättömiä sähkölaskuja, kun ei tuule ja potkurit jäätyvät. Ministeri Multala sanoo vastauksessaan, että hallitus selvittää perinteisen ydinvoimalan rakentamista. Kysymys kuuluukin: tuleeko se Olkiluotoon vai Loviisaan, ja koska se on valmis, ja miten se ydinvoimalan suunnittelu etenee?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Multala.

15.09 **Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala:** Kiitos, arvoisa puhemies! Monta kysymystä on tullut. Ehkä kommentoin tässä muutamia ryhmäpuheenvuoroja samalla ja pyrin vastaamaan niihin kysymyksiin, joihin ehdin. Nyt kuitenkin muistutan, että näistä keskipitkän aikavälin ja pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmista erityisesti tämä keskipitkän aikavälin suunnitelma käsittelee taakanjakosektoria, ei sinällään energiapolitiikkaa, mutta jos kerkeän, niin vastaan myös niihin kysymyksiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Tämä, että nämä keskustelut on niputettu: Olemme tietenkin kunnioittaneet sitä, mitä eduskunta on sanonut, eli toimimme ihan niin kuin eduskunta on toivonut, että toimitaan. Sen takia näissä keskusteluissa keskustellaan nyt näistä kahdesta suunnitelmasta samaan aikaan, ja tietenkin toimimme juuri niin kuin eduskunta toivoo.

Aivan samaa mieltä olen siitä, mitä täällä monissa puheenvuoroissa on nostettu esiin, että ennen kaikkea ilmastopolitiikan on oltava ennakoitavaa, sillä se antaa myös sen näkymän meidän yrityksille, jotka sitten haluavat tehdä niitä investointeja puhtaampiin teknologioihin. Sitä tässä tietysti on pyritty myös noudattamaan näissäkin taakanjakosektorin toiminnaissa.

Täällä on nostettu esiin myös sitä, että kaikille näille toimille ei ole rahoitusta. No, se on aivan totta. Osa näistä toimista on myös sellaisia, joita tullaan ehdottamaan Suomen sosiaalisen ilmastorahaston suunnitelmaan, joka on siis EU-tason politiikkaväline siihen, että päästökaupan laajentamisesta aiheutuvia kustannuksia — se on siis näillä näkymin laajentumassa muun muassa liikenteeseen ja erillislämmitykseen vuonna 28, nyt kun sitä vuodella siirrettiin — voitaisiin välttää siirtymällä puhtaampiin käyttövoimiin esimerkiksi liikenteessä. Tämä sosiaalinen ilmastorahasto on käynnistymässä kuitenkin aikataulussaan, ja tätä suunnitelmaa nyt parhaillaan valmistellaan. Siellä sisällä on muun muassa monia tässä suunnitelmassa olevia toimia. Mitä lopulta saamme rahoitettua sitä kautta, ratkeaa toki sitten siinä vaiheessa, kun meillä on lopullinen suunnitelma ja komission hyväksyntä sille. Tietenkin on tärkeää, että voimme myös niitä toimia rahoittaa, jotta sitten kustannukset eivät ole kohtuuttomia myöskään kuluttajille tai esimerkiksi yrityksille.

Sitten vielä täällä puhuttiin paljon myös maankäyttösektorista. Kuitenkaan tässä keskipitkän aikavälin suunnitelmassa siihen ei varsinaisesti nyt keskitytä, vaan se oli silloin viime viikolla keskustelussa energia- ja ilmastostrategiassa. Mutta sanon sen siihen liittyen, että meillä tosiaan on käynnissä työ hiilinelulaskennan vielä paremman tietopohjan saamiseksi, ja siitä toivottavasti tämän vuoden aikana saamme lisätietoja.

Sitten haluan todeta sen, että totta kai teemme työtä päästöjen vähentämiseksi monestakin syystä. Tietenkin me haluamme tehdä osamme Pariisin ilmastopöytäkirjan sitoumusten täyttämiseksi, EU-velvoitteiden täyttämiseksi, mutta totta kai myös sen vuoksi, että meillä on tämä oma ilmastolakimme, ja kyllä, sen hiilineutraalisuustavoitehan on tiukempi kuin nämä kansainväliset velvoitteet. Se on ihan hyvä sinällään myöntää, että näin on, että ei se ihan pelkästään suoraan sieltä ilmastopöytäkirjasta tule, tämä meidän oma ilmastolakimme. Sen me olemme itse täällä säätäneet.

No, sitten täällä SDP:n puheenvuorossa kritisoitiin tätä joustoja, joka on otettu käyttöön. No, siitä itse asiassa päätettiin vuonna 21 eli Marinin hallituksen aikana, että tämä jousto otettiin käyttöön. Siitä voidaan toki ajatella, onko se hyvä vai huono, mutta näin todella silloin päätettiin. Samoin tästä jakeluvelvoitteesta: se on toki tärkeä keino ollut vähentää liikenteen päästöjä, mutta myös Marinin hallituksen aikana todettiin, että silloin kun tuli Ukrainan sota ja siihen liittyvä merkittävä polttoaineiden hintojen nousu, niin jakeluvelvoitetahan päätettiin viime kaudella laskea. Nyt sitä nousukäyrää on päätetty loiventaa, ei suinkaan laskea siitä edellisestä tasosta. Eli kyllä, edelleenkin jakeluvelvoite on meidän keskeinen ilmastopolitiikan ja liikenteen päästöjen vähentämistavoite.

No, sitten täällä kysyttiin suoraan näistä toimista, muun muassa edustaja Ingo kysyi esityksistä toimista. Jos nyt oikein kuuntelin, niin mielestäni osa niistä toimista taisi olla sellaisia, joita meillä oli jo mukana tässä metsien kasvupaketissa, eli siinä mielessä totta kai

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

pidän niitä esitettyjä keinoja hyvinä. Todellakin energia- ja ilmastostrategiassa on esitetty näitä erilaisia maankäyttösektorin toimia, joilla voisimme hiilinieluja siellä kasvattaa.

Kiitos edustaja Harkimolle, että nostitte Itämeren tilan. Sinällään se ei suoraan vaikuta ilmastotyöhön tai tähän keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaan, mutta totta kai myös ilmastomuutoksen vaikutus vaikuttaa siihen, että se haaste on vain entistä näkyvämpi meidän silmillemme, mikä meidän meriemme rehevöitymisestä aiheutuu, ja sitä työtä me teemme tietysti muun muassa Saaristomeri-ohjelman puitteissa.

Sitten vielä oli moniakkin erilaisia kysymyksiä liittyen sähkön hintaan. [Puhemies koputtaa] Niistä ehkä sitten myöhemmin, koska puhemiehen nuija kopisee. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nuija kopisee, että ehditään ottaa tähän edustajien puheenvuoroja vielä väliin, ja sitten ministerille lopuksi puheenvuoro. — Edustaja Sammallahti.

15.14 Tere Sammallahti kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvon puhemies! Palatakse-
ni vielä teemaan näistä päästölaskelmista ja niitten taustalla olevista oletuksista: Kun tämä
meidän laskenta perustuu tämmöiseen suhteelliseen tapaan, eli verrataan johonkin aikai-
sempaan vuoteen ja sitten lasketaan siihen perustuvia suhteellisia päästövähennyksiä tällä
tarkastelukaudella tai seuraavalla tarkastelukaudella, niin valitettava fakta on se, että se
palkitsee maita, jotka ovat hoitaneet edellisellä tarkastelukaudella metsäluontonsa huonos-
ti, ja sitten taas rankaisee heitä, jotka ovat hoitaneet sitä hyvin, niin kuin esimerkiksi Suo-
mea. Eli jos Suomi olisi tällä vertailutarkastelujaksolla esimerkiksi hakannut kaikki met-
sänsä, niin meillä olisi hirvittävän hyvä tilanne tänä päivänä tämän laskennan puitteissa,
joskaan metsäluonnon puitteissa ei olisi, ja sitten taas toisinpäin. Tähän dynamiikkaan vii-
tataan tässä laskelmien tarkastelussa ja siinä, miten näitä kannattaisi suhteuttaa [Puhemies
koputtaa] absoluuttisiin päästö- ja hiilinielulaskentoihin eikä näihin suhteellisiin, lasken-
nallisiin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elomaa.

15.16 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilmastokeskustelussa
on pidettävä järki mukana. Ilmastomuutos ei tunne kansallisia rajoja vaan koskettaa kaik-
kia maailman ihmisiä ja eläimiä. Eri alueiden alttiudessa ilmastomuutoksen vaikutuksille
on tietysti eroja. Ei voi olla niin, että me suomalaiset teemme jatkuvasti kokoamme huo-
mattavasti suuremman osuuden päästöjemme vähentämiseksi samalla, kun moni muu te-
kee hyvin vähän tai ei mitään. Se ei ole reilua.

Meillä on jo riesanamme kylmä ilmasto, joka vaikeuttaa maatalouttamme ja huoltovar-
muuttamme moniin muihin nähden. Maatalouden osalta olisi ensiarvoisen tärkeää, että
kaikki alan toimijat pelaisivat samoilla säännöillä ja sitoutuisivat esimerkiksi samoihin
ympäristövaatimuksiin ja eläinten oikeuksien turvaamiseen. Euroopan unionilla on tässä
peiliin katsomisen paikka. Pitää saada saman sääntelyn piiriin kaikki jäsenmaat ja myös
EU:n ulkopuoliset maat. Samalla täytyy muistaa, että maa- ja metsätaloussektorin toimin-
taa ei saa vaikeuttaa entisestään liian kunnianhimoisilla päästövähennyksillä ja tavoitteil-
la. Ruoantuottajat eivät voi olla ainoita ilmastotyön maksajia. [Puhemies koputtaa] Tämä
kannattavuustilanne ei sitä salli tällä hetkellä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kvarnström.

15.17 **Johan Kvarnström sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Osa oikeistosta sanoo jatkuvasti ja niin tänäänkin, että Suomen osuus globaaleista päätöistä on niin pieni, ettei sillä ole juuri merkitystä, mitä teemme, eikä meidän siksi pitäisi harjoittaa kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa. Mielestäni tämä olisi paitsi vastuutonta myös ajattelutapa, jota jokainen maa maailmassa tai osavaltio tai provinssi voisi soveltaa samalla ongelmallisella tavalla. Ei ole olemassa yhtäkään, ei yhtäkään, yksittäistä maata, jonka päästöt olisivat yksinään niin suuret, että maailma saavuttaisi Pariisin sopimuksen tavoitteen, jos juuri tuo maa olisi ilmastoneutraali. Tästä ei tietenkään seuraa, ettei yhdenkään maan pitäisi yrittää, päinvastoin. Jos me onnistuisimme saavuttamaan oman tavoitteemme, se olisi maailmanlaajuisesti merkittävä asia. Jos siirtymä toteutetaan oikeudenmukaisesti, se ei merkitse automaattisesti uhrauksia, vaan se voidaan ja se tulisi toteuttaa ihmisten arkea parantavien uudistusten kautta. Suomen etujen mukaista on kulkea eturintamassa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalmari.

15.18 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Maankäyttösektorin laskentatapa on muuttunut kolme kertaa viimeisten vuosien aikana ja joka kerta epäedullisempaan suuntaan. On todella outoa se, että jokainen maa saa tehdä laskelmansa niin kuin itse haluaa.

On myös todella outoa se, että näinäkään aikoina emme ota huoltovarmuutta yksösasiaksi. Me tiedämme kaikki, että meillä on kolme ratkaisematonta kuukautta, joului-, tammi- ja helmikuu, jolloin meillä ei vielä ole energiapolitiikalle järkevää toimintamallia. Nimittäin tähän asti olemme ensin nojanneet venäläiseen sähköön ja nyt sitten myöhemmin norjalaiseen ja ruotsalaiseen sähköön. Kun tämä sähkö rupeaa kulkemaan Britteihin, mistä paremman hinnan saa ja mihin on jo alkanut kulkea, meillä ei ole näitä vaihtoehtoja, vaan meidän on Suomessa järjestettävä jotakin energiaa, niin että pysymme lämpöisinä siitä huolimatta, että sähkönkäyttö lisääntyy sähkökattiloitten [Puhemies koputtaa] ja datakeskusten myötä. Siksi toivoisin sellaisia selkeälinjaisia ratkaisuja, [Puhemies koputtaa] miten esimerkiksi CHP:n kanssa tulevaisuudessa toimitaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tynkkynen.

15.20 **Oras Tynkkynen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen kaksi ilmastosuunnitelmaa voi tiivistää kahteen viestiin. Ensimmäinen on se, että nämä ilmastosuunnitelmat osoittavat selvästi, että hallitus on luovuttanut hiilineutraaliustavoitteen suhteen. Kun vuonna 2035 meidän pitäisi olla Suomea hiilineutraaleja ilmastolain mukaan, hallituksen politiikalla juopaa jää 34 miljoonan tonnin verran ja hallitus kykenee esittämään uusia ilmastotoimia vain yhden miljoonan tonnin verran.

Toinen olennainen viesti näistä kahdesta ilmastosuunnitelmasta on se, että hiilineutraalius on Suomessa edelleen täysin mahdollista saavuttaa, ja se käy ilmi näistä hallituksen omista suunnitelmista, jos ne malttaa lukea läpi. Luonnollisesti se edellyttäisi lisää merkittäviä ilmastotoimia kaikilla toimialoilla, ja siitähän se sitten kinnaakin, koska hallitus on ollut joko haluton tai kyvytön tai molempia näitä tarvittavia ilmastopäätöksiä tekemään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkasalo.

15.21 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maankäyttösektori on varsinainen murheenkryyni päästöjen näkökulmasta, siitä ei pääse mihinkään, mutta nyt näyttää siltä, että suurin energia myös tässä salissa laitetaan laskelmien ja asiantuntijatiedon kyseenalaistamiseen jatkuvasti kuin että aidosti edistettäisiin hyväksi havaittuja ilmastotoimia esimerkiksi maataloudessa. Ilmastosuunnitelmissa esitetään maataloussektorille vain vähän uusia politiikkatoimia, eikä niillä saavuteta merkittäviä päästövähennyksiä. Lisäksi suunnitelmissa toimia ei ole konkretisoitu, ja niille ei ole osoitettu asianmukaisia resursseja. Tärkeimmät ja samalla kustannustehokkaimmat toimet, kuten turvepeltojen vettäminen ja kosteikkoviljelyiden tukeminen, jäävät toteuttamatta. Nyt kysyisinkin ministeriltä: miksi turvepeltojen vettäminen suhteen ei ole päästy kunnolla edes kartoituksiin ja suunnitelmiin, saattikka että tähän olisi suunnattu resursseja, sillä halua kylä tähän olisi?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ollikainen.

15.22 **Mikko Ollikainen r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies, ärade fru talman! Finland är ett väldigt fint och vackert land, och det ska vi vara väldigt måna om och se till att ha det så också i fortsättningen. Samtidigt vet vi att klimatförändringen är verklighet och att det krävs många olika åtgärder för att minska på utsläppen. Det är någonting som vi kan jobba på, dels här men också lokalt i kommunerna, och förstås också företagen och privatpersoner.

Vi har många olika kunskaper och styrkor i Finland då det gäller klimatförändringen och speciellt den gröna omställningen. Vi har teknologi och vi har innovationer som vi kan föra ut i världen och som kan bli exportinkomster.

Meillä on paljon osaamista tällä alalla ja alueella, ja pystytään sitten viemään sitä enemmän myös maailmalle. Mutta kysyisin nyt ensinnäkin koskien merituulivoimaa, vetyputkea ja vetyä ja niin edelleen: näkeekö ministeri, että siinä on tulevaisuutta? Ja myös tähän säätövoimaan ja energian talteenottoon: millaisia mahdollisuuksia tässä on?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eestilä.

15.23 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Honkasalolle sanoisin, että ehdottomasti hyvät ja luotettavat tutkimukset ovat sellaisia, mitä pitää arvioida ja ottaa huomioon. Sama koskee asiantuntijoita. Mutta, edustaja Honkasalo, ettehan te mihinkään pääse siitä, että tutkimukset vain yleensä sattuvat olemaan epävarmoja, kiistanalaisia, muuttuvia ja ristiriitaisia. Se kuuluu tutkimuksen olemukseen. Ne elävät ajassa: aina tulee parempia tutkimuksia ja tulee toisenlaisia tutkimuksia. Jos me itse kukin aina valitsemme sopivan asiantuntijatutkimuksen, niin tämä keskustelu politisoituu aivan täysin. Tästä ei meinaa oikeastaan tulla mitään. Ja juuri ilmasto- ja metsäkeskustelu on umpipolitisoitunut, ja sitähän monet tutkimuksetkin tekevät. Koko tutkimussektori on niin kuin pikkupolitikoitua silloin, kun lähdetään semmoisia tutkimuksia tekemään, joiden teollinen näyttö on heikko.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Sanoisin edustaja Honkasalolle, että mitä järkeä on vesittää... [Veronika Honkasalo ja Mai Kivelä pyytävät vastauspuheenvuoroa] Edustaja Honkasalo: mitä järkeä on Itä-Suomessa vesittää peltoja, kun tutkimukset sanovat, että turvepeltojen viljely [Puhemies koputtaa] nurmilla tutkitusti vähentää sekä hiilidioksidi- että typpioksiduulipäästöjä [Puhemies koputtaa] merkittävästi verrattuna viljanviljelyyn? Siellä pitää olla liha- ja maito-ohjelma, ei... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkasalo.

15.24 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä saatiin oikein esimerkkipuheenvuoro siitä, miten tieteellinen asiantuntijatieto ikään kuin kategorisesti kyseenalaistetaan yhdellä politiikkasektorilla. Kyllä minua myös tieteentekijänä erittäin paljon huolestuttaa nyt tämä trendi, erityisesti mitä tulee maa- ja metsätalouteen ja siellä tarvittaviin ilmastotoimiin, että jatkuvasti nimenomaan kyseenalaistetaan avoimesti asiantuntijatieto ja myös asetetaan asiantuntijat naurunalaisiksi. Tätä tapahtuu ihan jatkuvasti esimerkiksi Ilmastopaneelin puheenjohtajan kohdalla. Kyllä minusta me kaikki kansanedustajat myös ollaan vastuussa siitä, miten me suhtaudutaan tutkittuun tietoon. Tietenkin on niin, että me olemme niitä päätöksentekijöitä, jotka sitten loppupeleissä tekevät sen päätöksen parhaimman tiedon pohjalta, mutta kun me avoimesti kyseenalaistetaan asiantuntijatietoa ja myös tieteentekijöitä, [Puhemies koputtaa] niin minä pidän sitä kehitystä erittäin huolestuttavana.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Reijonen.

15.26 Minna Reijonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totta kai ilmastoasioissa on otettava järki käteen ja ilmastopolitiikassa on otettava järki käteen. Meillä Suomessa on pitkät matkat, meillä on talvea, ja jos miettii, niin meillä tarvitaan autoja, meillä tarvitaan metsiä. Ja jos miettii semmoista asiaa kuin sodat, mitenkä paljon sodat tekevät näitä ilmastopäästöjä, ja jos sitten välillä ollaan huolissaan, [Mai Kivelän välihuuto] miten sen nyt sanoisin, lehmien ilmavaivoista, niin onhan se nyt vähän eri asia. Että jonkunlainen järki käteen.

Huoltovarmuus on tärkeää, ja on äärettömän hölmöä, jos me maksetaan Romanianle jos-takin päästömaksusta, jos nämä hiilinielut perustuvat väärin tietoihin. Eihän siinä ole mitään järkeä. Metsät ovat meidän rikkaus, vihreätä rikkautta, vihreätä kultaa.

Ja ihmetyttää tämä maito-lihahomma. Helsinkikin nyt kieltää nämä. Jotenkin tuntuu, että nämä arvot ovat vähän pääläellaan. Ei meidän tarvitse tuntea syyllisyyttä siitä, että me asutaan Suomessa. Meidän pitää pystyä täällä elämään ja olemaan, käyttämään autoja, käyttämään metsiä — järki käteen.

Ja tämä ilmastoahdistus: Ihan hirvittää, mitenkä nuoret ihmiset on saatu ahdistumaan tällaisilla asioilla. Ei pidä tuntea syyllisyyttä siitä.

Jonkunlaista järkeä tähän politiikkaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaarisalo.

15.27 Riitta Kaarisalo sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos ministerille tämän ilmastolain edellyttämän suunnitelman esittelystä. Tältä osalta toki tämän lain

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

velvoitteet nyt täyttyvät, mutta vaikka työtä tehdään, niin olen huolissani varsinaisten ilmastotavoitteiden toteutumisesta.

Yksi tärkeä askel kohti aidosti vaikuttavaa ilmastopolitiikkaa on teknologinen kehitys, jolla mahdollistetaan erilaiset hiilen hallintakeinot. Tekniset hiilinielut, kuten hiilidioksidin suora talteenotto ilmasta, bioperäisen hiilen talteenotto ja pysyvä varastointi, luovat näkymää hiilinielujen kestäväälle vahvistamiselle. Tämä työ edellyttää kuitenkin, että meillä Suomessa on selkeä lainsäädäntö ja luvituspolku hiilidioksidin talteenotolle, nesteytykselle, varastoinnille ja hyödyntämiselle. Me tarvitsemme oman strategian ja selkeät tavoitteet näiden teknisten nielujen kehittämiseksi. Olisin kysynyt ministeriltä: mitä olette tehneet tämän asian hyväksi, koska mielestäni tämä työ on meillä pahasti kesken?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ovaska.

15.28 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen erittäin huolissani siitä, minkälaiset kustannukset tulevat meillä vielä liikkumiseen ja liikenteeseen. Tässähän nyt tällä kaudella, kun tämä suunnitelmakin on tehty, on tehty päätöksiä, jotka sitten aiheuttavat sen, että seuraavalla kaudella meitä pahimmassa tapauksessa odottaa tällainen bensapommi. [Pia Sillanpää: Paljonko maksoi bensa edellisellä vaalikaudella?] Eli kun ajatellaan, että tämä hallitus ajoi läpi tämän liikenteen päästökaupan kantaan, että se tulisi vuonna 27 voimaan, mutta nyt se siirtyi vuodelle 28 — keskustahan esitti, että se tulisi voimaan vasta vuonna 31 — niin samaan aikaan silloin vuonna 28 tulee tämä jakeluvelvoitteen kiristys. Uskotteko te, ministeri, että tämä ETS kakkonen toteutuu vuonna 2028, vai lähdettekö te toteuttamaan sitten jonkinlaista loiventamista siihen jakeluvelvoitteeseen, mitä myöskin eduskunta on edellyttänyt, että päästökaupan tullessa voimaan pitää hakea kompensatoratkaisuja? Siis bensiinin hintahan saattaa nousta 50—70 senttiä litralta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harjanne.

15.29 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lainaan tähän alkuun Tampereen yliopiston professori Heikki Liimataisen lausuntoa, kun hän on jo julki-laittanut sen, mitä hän liikenne- ja viestintävaliokunnalle tästä keskipitkän aikavälin suunnitelmasta totesi, ja tämä on nyt suora lainaus: ”KAISU 3 on liikenteen päästöjen osalta sanalla sanoen häpeällinen.” Hän pitää käsittämättömänä sitä, että tämä hallituksen politiikka liikenteen päästöjen osalta kokonaisuudessaan lisää liikenteen päästöjä verrattuna siihen, että hallitus ei tekisi mitään. Minustakin se on käsittämätöntä, ja kyllä alleviivaisin ja kysyisin ministereiltä, aiotteko vielä korjata kurssia ja aidosti tehdä liikenteessä päästöjä vähentävää politiikkaa, koska nyt te ette sitä tee.

Edustaja Reijonen viittasi sotaan. Iranissa ja sen ympäristössä käydään nyt sotaa. Öljyn hinta nousee, ja se näkyy täällä pumpulla, ja se alleviivaa sitä, että tämä on myös huoltovarmuuskysymys. Mitä nopeammin me irrotetaan tämä yhteiskunta ja talous fossiilisesta ja öljystä, sen parempi meidän huoltovarmuudelle ja taloudelle. Ne ovat juuri niitä toimia, jotka myös vähentävät liikenteen päästöjä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Furuholm.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

15.31 Timo Furuholm vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pakko yhtyä tuohon edustaja Harjanteen äskeiseen puheenvuoroon liittyen näihin liikennepäästöihin ja hallituksen toimiin. KAISU-suunnitelman toimenpiteillähän Suomi ei tule saavuttamaan liikennepäästöjen puolittamistavoitetta vuoteen 2030 mennessä.

Täällä usein toistellaan, että Suomi on pitkien välimatkojen maa, mutta sitten kuitenkin tosiasia on se, että 60 prosenttia liikenteen päästöistä on näitä arjen lyhyitä matkoja, joita ajetaan siellä oman asuinseutukunnan sisällä. Toisin sanoen liikenteen päästöjä voitaisiin hyvin kustannustehokkaasti vähentää vahvistamalla kaupunkiseutujen muutosta kulkutapaosuuteen eli ohjaamalla ihmisiä kestävien liikkumismuotojen pariin, mutta jostain syystä hallitus ei ole tähän matalalla roikkuvaan hedelmään tarttunut. Tällä kaudellahan on leikattu joukkoliikenteestä, kävelystä ja pyöräilystä, eikä tämä suunnitelma tarjoa tähän mitään lisää. Silloin tässä tulee just se tilanne, että se paine siirtyy sinne harvemmin asutuille alueille, ja siellä pitäisi tehdä niitä toimia. Miksi näin?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koulumies.

15.32 Terhi Koulumies kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tässä kuuntelin näitä ryhmäpuheenvuoroja ja muita puheenvuoroja, niin lähinnä vihreät taisivat sivuta sitä vaihtoehtoa, että tämä ilmaston lämpeneminen johtaisikin siihen, että Suomi kylmenee. Tähän asti nämä skenaariot ovat olleet vähän sellaisia, että tänne tulee pikkasen lämpoisempää ja, no, rankkasateita ehkä enemmän ja näin, mutta pari viikkoa sitten kuuntelin alan tutkija-asiantuntijaa, joka piti ihan entistä todennäköisempänä, että mahdollisesti ilmastonmuutos johtaa Golfvirran eli AMOC-virran siirtymiseen. Siis sitähän torjutaan ihan samalla lailla kuin ilmastonmuutosta yleensä, eli nämä kaikki toimet, mitä hallitus täällä luettelee, tehoavat myös siihen vaihtoehtoon, mutta sitten lisäksi täytyisi ehkä käynnistää sen tyyppinen pohdinta, miten erityisesti varaudutaan sellaiseen valtavaan katastrofiin, mitä tämmöinen kylmeneminen Suomelle tarkoittaisi. Se ei ole todennäköistä, ja vaikka se olisi äärimmäisen epätodennäköistä, niin samalla lailla varaudutaan esimerkiksi ydinvoimalaonnettomuuteen, mitä ei ehkä koskaan tapahdu, mutta siihen täytyy myös [Puhemies koputtaa] sitten keksiä keinoja, joita voi olla ihan kaupunkipolitiikan tasollakin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

15.33 Anne Rintamäki ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onko järkevää, että pieni kansa kiristää tavoitteitaan yli EU:n vaatimustason ja tekee ilmastopolitiikasta kansallisen kilpailuhaitan? Liikenteen päästövähennykset eivät saa tarkoittaa sitä, että haja-asutusalueilla asuvat suomalaiset joutuvat kohtuuttomaan asemaan. Kaikilla ei ole mahdollisuutta siirtyä sähköautoon tai joukkoliikenteeseen. Polttoaineverojen kiristäminen osuu erityisesti pienituloisiin ja työssäkäyviin ihmisiin, joilla ei ole vaihtoehtoja.

Maatalous on toinen sektori, jossa realismi on välttämätöntä. Suomalainen viljelijä toimii jo nyt tiukkojen ympäristövaatimusten alaisena. Jos ilmastotoimet heikentävät kotimaista ruoantuotantoa, seurauksena on väistämättä tuonnin kasvu maista, joissa tuotannon päästöt ovat suuremmat ja ympäristönsuojelu heikompaa. Se ei ole ilmastoteko vaan päästöjen siirtämistä rajojemme ulkopuolelle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Emme saa hyväksyä sellaista ilmastopolitiikkaa, jossa Suomi maksaa suhteettoman kovan hinnan ilman, että sillä on [Puhemies koputtaa] todellista vaikutusta maailman päästökehitykseen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Marttila.

15.34 Helena Marttila sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Se, mikä näistä suunnitelmista puuttuu, ei ole tieto. Ilmastonmuutoksen kaltaisessa monimutkaisessa ilmiössä on ihan ymmärrettävää, että tieto jatkuvasti muuttuu ja päivittyy, mutta oleellista on, että ilmastosuunnitelmassa olevien eri skenaarioiden väliset erot pysyvät samana. Akateemisesta miekkailusta tulisi vihdoinkin siirtyä tekoihin.

Maataloudessa nopein ja kustannustehokkain keino olisi ruuantuotannon ulkopuolella olevien turvepeltojen vettäminen. Metsäkatoa voidaan torjua ja nieluja vahvistaa ohjaamalla maankäyttöä järkevämmiin. Tähän keinoon aiheuttaja maksaa -periaatteen mukainen maankäytön muutosmaksu. Kysynkin arvon ministeriltä: aikooko hallitus ottaa nämä keinot käyttöön?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

15.35 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomehan on aidosti hiilineutraali maa, kun olemme rehellisiä. Todellakaan metsän kasvua emme saa kokonaan laskea. Ministerikään ei tämän asian eteen ole paljon ajatusta uhrannut. Metsä kasvaa enemmän: meillä on 15 miljoonaa väärät päästöluvut. Metsän kasvua emme saa laskea kokonaan hyväksyäksemme. Todellakaan neitseellisten soiden hiiltä emme saa laskea sidotuksi. Eikä meitä myöskään pidä rangaista turvepeltojen kahdeksan miljoonan tonnin päästöillä, koska, kuten edustaja Eestilä äsken todisti, se on väärä tieto. Samoin nämä maankäyttösektorin luvut: Se Yasso-tietokoneohjelma on lähinnä pajatsoa huonompi arvontakone. Sieltä tulee milloin mitään.

Mutta joka tapauksessa kun me teemme viisaasti tämän homman, alamme hoitaa metsiämme vielä paremmin, lannoitamme sopivat kohteet, niin me pystymme 10—15 miljoonaa tonnia sitomaan lisää hiiltä, jolloin olemme, kun oiomme väärät luvut ja teemme nämä metsänhoitotehtävät, sen jälkeen hiilineutraaleja varmasti, eikä maksa juurikaan mitään.

Nyt tällä hetkellä, kuten tiedämme... Ystäväni soitti Loviisasta äsken, ja hän sanoi, että hän on Valkon satamassa käynyt katsomassa teidän lämmityksenne perusasioita. Se oli semmoinen löyhkä, että hänen ruokahalunsa meni ainakin tältä päivältä. Valkon satamaan ajetaan, ja Helen lämmittää sillä teidän kaupunkianne. [Veronika Honkasalo: Aina tämä sama!] Täällä istuu Helenin hallituksen varapuheenjohtaja ja moittii meitä ilmastopilajiksi, kun hän on vetämässä yhtenä osana sitä Helenin systeemiä, jolla te lämmitätte pääkaupunkiseutua [Puhemies: Aika!] ja aiheutatte valtavat päästöt. Kyllä teillä on otsaa, kun te teette tätä tietoisesti [Vasemmistoliiton ryhmästä: Ei pidä paikkaansa! — Puhemies: Aika!] ja vielä tuhoatte ilmakehää. Valtavat määrät te aiheutatte päästöjä ja teette tämän tietoisesti. [Atte Harjanne: Väärä firma!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen, aika on kulunut. — Edustaja Hänninen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

15.37 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Suomen ilmastopolitiikassa on kyse myös turvallisuudesta. Suomen pitää olla tulevaisuudessa puhtaan energian suurvalta, ei suursääntelyn uhri. Ilmastotavoitteet saavutetaan teknologialla, markkinaehtoisilla ratkaisuilla ja investoinneilla, eivätkä ne saa nostaa kansalaistemme arjen kustannuksia tai heikentää huoltovarmuutta.

Turve ja sen käyttömahdollisuus on tärkeä osa huoltovarmuuttamme.

Hallitus panostaa hiilidioksidin talteenottoon, vetytalouteen ja puhtaan siirtymän teollisuushankkeisiin, jotka vahvistavat sekä ilmastoa että taloutta.

Ilmastopolitiikalla on vahvistettava Suomen kykyä selviytyä kriiseistä. Nämä selonteot luovat siihen perustan. Meidän tehtävämme on varmistaa, että ilmastoteot tehdään samalla linjalla kuin muutkin turvallisuuspoliittiset ratkaisut: realistisesti, taloudellisesti, vastuullisesti ja Suomen etua puolustaen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sillanpää.

15.38 Pia Sillanpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun kuunteli täällä salissa vihreiden ryhmäpuhetta ja sen sisältämää maailmanlopun ennustamista, niin ei tarvitse ihmetellä, miksi niin moni lapsi ja nuori on tässä maassa ahdistunut ja syntyvyys laskee — nuoret aikuiset eivät uskalla tehdä lapsiaan maailmanlopun pelossa. Vihervasemmisto on pelotellut kansalaisia muun muassa lumettomilla talvilla jo ainakin 20 vuotta — ei ole näkynyt — ja väitteet siitä, että meidän metsämme eivät olisi hiilinieluja, ovat lähinnä naurrettavia. Voi vaan kysyä, paljonko kaikenlaista höpöhöpöä päättäjät voivat puhua ja pelotella kansalaisia turhaan.

Luonnosta ja ilmastosta on erittäin tärkeää pitää hyvää huolta. Se voidaan kuitenkin tehdä järkevästi, niin että samalla turvataan huoltovarmuus ja varmistetaan, että kansalaiset saavat kohtuuhintaista sähköä ja että ylipäättänsä arjen kustannukset, kuten bensiinin hinta, eivät nouse kohtuuttomasti ja että tässä maassa kaikkien olisi hyvä asua.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitala.

15.39 Juha Viitala sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mennään tuosta pelottelusta ja höpöhöpöpuheesta ilmastomuutoksen mahdollisuuksiin ja siihen, miten meidän pitää onnistua yhteensovittamaan samaan yhtälöön ilmastomuutoksen tuomat mahdollisuudet, vihreät investoinnit, ja tämän hetken teollisuus. Tämä onkin yksi meidän mahdollisuus siinä, että me saadaan sitä kasvua ja työpaikkoja tänne maahan, mutta se ei synny itsestään, vaan se vaatii tekoja ja pitkäjänteistä politiikkaa. Kysyisinkin, arvoisa ministeri: miten te näette tämän pitkän politiikan merkityksen siinä, että me pystytään luomaan yrityksille investointimahdollisuuksia tai sitä näkymää, että he uskaltavat investoida? Esimerkkinä tässä voisi mainita jotain vaikka metsänhoidon kehittämisestä ja vaikka hiilidioksidin talteenoton mahdollisuuksista. Korostan nimenomaan sitä, että näitä jokerikortteja meillä ei ole liikaa tällä hetkellä ja tämä vihreä teollisuus ja vihreä siirtymä on se meidän mahdollisuus. Toivon, että me pystytään yhdessä löytämään täällä salissa niitä ratkaisuita, että voidaan tänne saada ne investoinnit, mistä nyt on kilpailtu. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

15.41 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilmastokriisin vaikutukset näkyvät jo. Esimerkiksi sään ääri-ilmiöt aiheuttavat merkittäviä taloudellisia vahinkoja ja inhimillisiä kärsimyksiä. Meidän luonnonjärjestelmät uhkaavat mennä rikki. On ennustettu, että jos esimerkiksi pohjoinen merivirtajärjestelmä hajoaa, niin se tarkoittaa meille Siperian olosuhteita.

Me emme voi sulkea silmiämme siltä, mitä tapahtuu, mutta valitettavasti tuntuu siltä, että tässä salissa aika moni sulkee silmänsä. Myös näissä hallituksen suunnitelmissa, mitä meillä on käsissämme, on suljettu silmät siltä, että meidän täytyy tehdä niitä päästövähennyksiä ihan jokaisella sektorilla samalla, kun huolehditaan nieluista, mutta valitettavasti näillä suunnitelmilla siihen ei päästä, että torjuisimme aidosti ilmastokriisiä.

Me kaikki tiedämme, että meidän elämämme tällä planeetalla ei ole planeetan asettamisrajoissa, ja siksi meidän täytyy vähentää päästöjä, meidän täytyy hillitä luonnonvarojen käyttöä, meidän täytyy hillitä kulutusta, meidän täytyy tehdä se kestävästi. Keinoja on. Niitä ei kyllä löydy näistä suunnitelmista, mutta niitä todellakin on, ja toivon todella, että Suomessa on halua niihin tarttua.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

15.42 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Energian käyttö on tässä keskeisessä roolissa, ja me ollaan yhdellä alueella onnistuttu tekemään puhdasta energiaa, eli sähköenergian tuotanto on 96-prosenttisesti puhtaasti tuotettua. Ydinvoima, tuuli ja vesi ovat siellä, yli 80 prosenttia tulee näillä tavoilla.

Nyt on kysymys siitä, miten me siirretään energian käyttöä sähköön suuntaan yhä enemmän. Se on ilmastoteko, koska näin voidaan tehdä, ja silloin tulee kysymys siitä, kuinka paljon me esimerkiksi täällä puhutusta liikenteestä siirretään sille sektorille: kuinka paljon joukkoliikennetarkoituksissa on sähköisiä, kuinka paljon kasvukeskusten välisessä liikenteessä on sähköisiä ratkaisuja, kuinka paljon autojen käyttö sähköistyy ja niin poispäin. Nämä kysymykset ovat niitä konkreettisia asioita, mitä meidän pitäisi täällä edistää.

Kysynkin nyt hallitukselta: mitä konkreettisia ja vaikuttavia toimia tehdään nimenomaan, jotta kulkutapaosuus muuttuisi paljon tänne sähköön suuntaan?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Riipi.

15.43 Mika Riipi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vähän häiritsee tässäkin keskustelussa osin tämä keskustelun siiloutuminen. Puhutaan nyt ilmastopolitiikasta, yhdestä sen osa-alue-suunnitelmasta, joita on nyt jo kolme muuta. Sitten meillä on vakava kysymys, joka linkittyy tähän, luontokato. Jos minä ajattelen pohjoisen ihmisen näkökulmasta, niin me ollaan kovalla vauhdilla ikään kuin torjumassa ilmastonmuutosta mutta samaan aikaan pirstomassa meidän ympäristöä ja aiheuttamassa siellä aika vakavaa luontokatoa. Näitä keskusteluja ei käydä yhteen, ja tämä on tosi surullista.

Minä ehkä nostaisin esille yhden kysymyksen, eli kun pohditaan vaikuttavia toimenpiteitä ja markkinatalouslähtöisiä toimia, niin kyllähän metsänomistajat ja maanomistajat pitäisi ottaa tähän keskusteluun vahvasti mukaan. Millä tavalla hallitus on nyt edistänyt muun muassa luontoarvomarkkinaa ja hiilipörssimekanismien käyttöönottoa? Ne olisivat holistisia ja taklaisivat ongelmaa ja jättäisivät arvonalisää maahan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Joona.

15.44 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy todeta, että kun tätä keskustelua kuuntelee, niin hieman huvittautuu. Muistelen viime viikkoa, kun yhdessä täällä keskusteltiin paljon taloudesta ja pidemmän aikavälin näkymistä. Jos silloin joku olisi käyttänyt sellaisia puheenvuoroja, että nämä luvut eivät nyt näytä niin kivoilta, että saisinko uudet luvut, tai että ei nyt oikeastaan olisi kiva tehdä mitään asioita, että voisiko niitä siirtää vähän eteenpäin, niin että joku muu tekisi ne, tai että on aivan kauheata, että joku maalailee tämmöisiä uhkakuvia tänne ylös, että ei niistä saisi puhua ja että tämä on ihan höpöhöpöä, niin sitä puhettahan olisi pidetty täysin vastuuttomana. Minun mielestäni kai me nyt suhtaudumme molempiin asioihin ihan samalla vakavuudella, niin ilmastomuutokseen kuin Suomen taloudenkin kuvaan.

Senpä takia olisin kysynyt, ministeri, kun teille useamman kerran tässä keskustelussa nyt on ehdotettu näitä keinoja, joita hallitus vielä voisi tällä kaudella käyttää, esimerkiksi tämä maankäytön muutosmaksu, jota on useamman kerran selvitetty ja jota useampi täällä on jo esittänyt [Puhemies koputtaa] ja joka parantaisi sekä meidän alijäämätilannetta että myös ilmastotilannetta: voisitteko te nyt edistää tämän käyttöönottoa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Aalto-Setälä.

15.45 **Pauli Aalto-Setälä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Räsänen innoittamana nousin ylös sanomaan sen, että eihän tässä niin ole sanottu, että halutaan ikään kuin paremmat luvut, vaan koska ne luvut ovat vaihtuneet, monesti on ihan perusteltua tutkia yliopiston tutkijoiden toimesta, mitkä ne nyt sitten ovat, jotta osaamme varautua siihen mahdolliseen maksuun tai sitten joihinkin muihin kompensatioihin.

Kysymys ministerille olisi oikeastaan siitä, kun tässäkin keskustelussa menee helposti neljä eri suunnitelmaa ja strategiaa sekaisin, niin kuin täällä viitattiin. Olisiko mahdollista rakentaa yksi sellainen, mikä on vastuutettu, missä on tietyt mittarit, jotka aiheuttavat välittömiä toimenpiteitä, jotta tämä ei olisi ikään kuin tämmöinen vuosikertomuksen tarkkailuluokka, jossa kaikki haukumme toisiamme ja mikään ei muutu?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pitko.

15.46 **Jenni Pitko vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan ministeri Multalalle vastata, että Ilmastopaneelin arvion mukaan maksukykyyn perustuvan oikeudenmukaisuusperiaatteen valossa Suomen hiilineutraalisuustavoite 2035, Ilmastopaneelin raportin mukaan siis, ei ole ainakaan liian kunnianhimoinen Suomen panokseksi puolentoista asteen tavoitteen saavuttamiseen. Eli ehkä olemme tästä eri mieltä, mutta Ilmastopaneelin kanta on tämä.

Haluaisin kysyä teiltä tästä ennakoitavuudesta, jota kovasti korostatte teidän puheessanne. Kun hallitus on kuitenkin nyt alentanut fossiilisten tuontipolttoaineiden ja vanhojen autojen verotusta samalla, kun on kiristänyt sähköautojen ja joukkoliikenteen verotusta ja leikkannut nämä kävelyn ja pyöräilyn investoinnin tuet, niin miten te kuvailisitte ennakoitavuuden näkökulmasta tätä hallituksen liikennepolitiikkaa? Onko tämä teidän mielestänne ennakoitavaa ja johdonmukaista, että nimenomaan annetaan kannusteita saastuttamiselle ja viedään kannusteita vähäpäästöisyydeltä?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elomaa.

15.47 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Päätöksen perusteena pitää aina tietysti olla tutkittu tieto, ja siihen täytyy perustua päätösten tosiaan. Mutta kun me tuolla maa- ja metsätalousvaliokunnassa ollaan kuultu nyt hyvin paljon asiantuntijoita ilmastoon ja ympäristöön liittyen, niin kyllä minun täytyy olla samaa mieltä kuin edustaja Eestilä tässä, että siellä on tullut ilmi myös, että on epävarmuuksia tutkinnassa, kun ajatellaan näitä hiilinieluja ja turvetta varsinkin. Se ei ole ollut ihan yksi yhteen. Kyllähän siellä on epävarmuuksia, ja niihin haluttaisiin vastaus.

Haluaisinkin asettaa mietittäväksi: Haluatteko tulevaisuudessa syödä kotimaassa tuotettua ruokaa, josta voi sitten katsoa, missä on tuotettu ja kuinka on tuotettu, ja sen voi jäljitellä? Tai haluatteko syödä ulkomailta tuotua pelkästään, ja emme tiedä sen alkuperää emmekä sitä, kuinka se on tuotettu? Siinä voi asettaa itselleen kysymyksiä, ja tässä tärkeässä asiassa ollaan nyt pitkälti kiinni, [Puhemies koputtaa] kun puhutaan näistä toimista ilmastoon ja [Puhemies koputtaa] ympäristön suhteen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

15.49 **Vesa Kallio kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Näistä keinoista: Viittasin ryhmäpuheenvuorossa tähän Huoltovarmuuskeskukseen tuoreeseen raporttiin, ja siinä on muun muassa siitä, miten puustotuhoihin voitaisiin varautua. Se liittyy myös siihen, että jotta puusto ja metsät pystyvät sitten toimimaan hiilinieluina, niin siellä oli tiettyjä toimenpiteitä, jotka liittyvät erityisesti puulajivalikoimaan. Siinä raportissa on todettu muun muassa hirvieläinkantojen tehokas säätely — siihen liittyvät myös tuhokorvaukset. Sitten on tämmöisten vähemmän käytettyjen lajien siementuotannon saatavuuden turvaaminen ja metsänviljelyaineiston hinnan alentaminen tutkimuksen ja kehittämisen kautta. Kolmantena on tämmöinen harvinaisempien lajien taimikaupan kehittäminen niin, että kysyntä ja tarjonta kohtaavat.

Nyt tämä menee vähän — eikä ihan vähänkään — väittelyyn näistä hakkuumääristä, kun kiireellisempää ja tärkeämpää olisi keskittyä siihen, miten metsien kasvu ja kestävyys turvataan, jotta ne voivat toimia sitten hiilinieluina. Tämä yhdessä fossiilisten päästöjen vähentämisen kanssa on keskiössä ilmastomuutokseen vastaamisessa. Koetetaan löytää niitä välineitä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

15.50 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä aikaisemmin edustaja Eestilä otti hyvin esille näitten laskelmien epävarmuustekijät — ja myös edustaja Elomaa — johonka sitten edustaja Honkasalo väitti, että tämä oli tieteellisen tiedon ja tutkijoiden halventamista, ja edustaja Räsänen täällä väittää, että tällä halutaan vaihtaa nämä laskelmat. Kysehan ei ole siitä, vaan siitä, että ilmastopäästölaskelmat perustuvat suuriin tietomääriin ja mittauksiin ja malleihin ja niihin liittyy aina epävarmuuksia.

Esimerkiksi metsien hiilinielujen suuruus muuttuu, kun laskentatapaa päivitetään. Vaikka näissä maankäyttösektorin LULUCF-päästöissä on hiilinieluarvioita korjattu useita kertoja. Ihan sama turvamaiden osalta: vaihteluväli päästökertoimissa voi olla 30—100 pro-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

senttia, ja kun Suomi päivittää näitä uusimman tiedon mukaan, niin silloinhan ne sektorin laskelmat myöskin muuttuvat useilla miljoonilla tonneilla.

Nyt sitten, jos me ajatellaan tätä nykyistä tilannetta, niin juuri näinhän on tapahtumassa. Ilmastopäästökertoimet eivät ole staattisia, vaan aina kun [Puhemies koputtaa] tieteellinen tieto tarkentuu, niin silloinhan me muutetaan näitä poliittisia päätöksiäkin. Kysynkin nyt ministeriltä: missä mennään näiden meidän [Puhemies koputtaa] Ilmatieteen laitoksen satelliittidataan perustuvien laskelmien osalta?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivelä.

15.51 Mai Kivelä vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Iso kuva on se, että ilmastokriisi etenee nopeammin kuin on ajateltu ja me lähestymme uhkaavasti jopa näitä keikahduspisteitä, minkä jälkeen kuumeneminen alkaa voimistaa itseään niin, että sitä ei ole enää mahdollista pysäyttää. Nykymenolla me olemme joka tapauksessa menossa noin 3—4 asteen kuumenemiseen, ja sellaisessa maailmassa yhteiskunnat ja talouden rakenteet lakkaavat toimimasta tavalla, johon me olemme tottuneet. Tämä kaikki korostaa ilmastotoimien kiireellisyyttä, ja myös suomalainen yhteiskunta on hyvin yksimielisesti halunnut näitä lisätoimia päättäjiltä. Eli ajattelen, että jokainen poliitikko, joka ei ota tätä tosissaan, ei ole tämän tilanteen tasalla eikä ole oman työnsä tasalla. Toki myös ilmastolaki velvoittaa hallitusta reagoimaan. No, näitä keinoja olisi paljon, niitä on täällä lueteltu vaikka kuinka paljon. Haluan kysyä ympäristöministeriltä: mitä te haluatte vastata niille ihmisille, [Puhemies koputtaa] joille te olette ennen vaaleja luvanneet pitää kiinni tästä vuoden 2035 [Puhemies koputtaa] tavoitteesta?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Perholehto.

15.52 Pinja Perholehto sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin vastata tähän ministerin kritiikkiin siitä, että mainitsimme ryhmäpuheessamme joustot. Ehkä lähtökohtainen ajatushan on siis sellainen, että joustot ovat olleet mukana suomalaisessa ilmastopolitiikan järjestelmässä pidempään, mutta on hyvin eri asia käyttää niitä silloin, kun on pakko, kun esimerkiksi pitäisi saada viimeinen osuus toteutettua, se olisi erittäin kallista kansantaloudelle tai se olisi hyvin epäoikeudenmukaista suomalaisille, kuin silloin, että joustoja käytetään keppihevosena sille, että ei tarvitse itse tehdä mitään.

Tästä keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta näkee hyvin, että vaikka me toteutetaisiin kaikki lisätoimet, joita hallitus on sinne linjannut — vaikka ne kaikki, joista siis edelleenkin valtaosalle ei löydy tosiaan minkäänlaisia määrärahoja — vaikka ne kaikki toteutuisivat, me ei silti välttämättä saavuteta niitä tavoitteita, joihin me ollaan kansallisesti sitouduttu ja jotka me ollaan yhdessä EU:ssa käyty sopimassa. Sen takia toivoisin, että kun meillä on järjestelmä, niin ensisijaisesti pyritään vahvistamaan nieluja ja pyritään tekemään päästövähennyksiä ja sen jälkeen, jos ei mitään muuta keksitä, turvaudutaan niihin joustoihin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eestilä.

15.54 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oikeastaan tämä liikenteen päästöongelmahan ratkeaa sillä, kun EU on asettanut säännöt, että 2035 sitten ol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

laan nollapäästöisissä autoissa. Ostetaan uusia autoja, jos sattuu olemaan rahaa kukkarossa, niin sillähän se on selvä.

Arvoisa puhemies! Haluan puuttua asiaan, minkä edustaja Ovaska täällä nosti esille, että 2028 meille tulee ETS kakkonen, liikennepolttoaineiden päästökauppa. Se nostaa tietenkin polttoaineitten hintaa. Sitten meillä nousee jakeluvelvoite. Sillä jakeluvelvoitteella on semmoinen ominaisuus, että sitä biokomponenttia voidaan dieseliin sekoittaa enemmän kuin bensiiniin, ja se johtaa siihen, että 2028 dieselin hinta tulee nousemaan enemmän kuin bensan hinta. Tuon sen esille, että kyllä meidän täytyy tässä salissa ilman mitään poliittista intohimoa keskustella siitä, onko perustetta enää dieselautoilla pitää käyttövoimaveroa, koska 2028 bensan ja dieselin hinnat, jos mitään ei tehdä, tulevat eroamaan niin, että diesel on huomattavan paljon kalliimpaa. Diesel on hyvin yleinen [Puhemies koputtaa] Itä- ja Pohjois-Suomessa henkilöautojen polttoaineena. [Eduskunnasta: Ei ole!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harjanne.

15.55 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erinomaista, että täällä on nostettu AMOC ja keikahduspisteet esiin. Nähdäkseni nimenomaan pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman pitäisi olla se asiakirja, jos tällaisia tämän tason eksistentiaalisia riskejä käsiteltäisiin ja tietysti niihin varauduttaisiin.

Palaan liikenteeseen ja tähän keskipitkän aikavälin suunnitelmaan. Nythän hallituksen politiikka on paitsi tosiaan nostamassa päästöjä suhteessa siihen, ettette tekisi mitään liikenteen saralla, myös lisäämässä autoilun kulkutapaosuutta. Tämä tietysti vaikeuttaa ilmastotavoitteiden saavuttamista, ja sen lisäksi se pidentää meidän riippuvuutta tuontifossiiliöljystä, heikentää liikenneturvallisuutta mutta heikentää myös kansanterveyttä, millä on taas isot taloudelliset vaikutukset. Eli se olisi tämmöinen niin sanottu win-win, siis todella hieno asia, jos suurempi osa liikenteestä olisi muuta kuin autoilua, ja kun erityisesti kaupunkiseuduilla siihen on erinomaiset mahdollisuudet, niin olisin mielelläni kuullut ministerin näkemyksen: löytyisikö teiltä vielä pakista esittää toimia, joilla saataisiin tämä kehitys toiseen suuntaan ja enemmän [Puhemies koputtaa] muita tapoja liikkua kuin autoilu ja autoilu sitten sinne, missä vaihtoehtoja ei ole?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt alkaa päättyä se aika, joka tähän keskusteluun on tällä erää varattu. — Ministerille viimeinen puheenvuoro. Viisi minuuttia, olkaa hyvä.

15.56 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala: Kiitos, arvoisa puhemies! Nyt on taas tullut niin paljon kysymyksiä, että kaikkeen en pysty vastaamaan, mutta aloitetaan tästä isosta kuvasta.

Eli totta kai on niin, että Suomi tekee osansa, ja teemme itse asiassa enemmän kuin osamme, mutta vuonna 24 päästöosuudet näiden isompien saastuttajien osalta olivat Kiinalla noin 29,2 prosenttia, USA 11,1, Intia 8,2, kaikki EU-maat, 27 maata, 5,9 prosenttia, eli EU-maiden päästöt yhteensä ovat noin kuusi prosenttia maailman päästöistä. Nyt me ollaan sovittu uudesta ilmastolaista EU-tasolla: 2040 vähennetään nettopäästöjä 90 prosenttia, mikä tarkoittaa, että sen jälkeen, jos me tähän tavoitteeseen pääsemme, meidän päästöjen osuus koko maailman päästöistä tulisi olemaan ehkä noin neljä prosenttia.

Eli EU on nyt se maanosa, missä todellakin tehdään, ja Suomi osana EU:ta tekee myöskin paljon. Meillä on selkeät tavoitteet, meillä on myöskin ohjaava lainsäädäntö, meillä on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

hiilidioksidin hinnoittelu, ja tämä on valitettavasti harvinaista maailmassa. Eli kyllä, tämä on erittäin tärkeää, että me teemme Suomessakin töitä, mutta entistä tärkeämpää on se, että me saamme kaikki maailman isotkin saastuttajat mukaan tähän työhön. Tätä työtä ainakin itse olen tehnyt erittäin ponnekkaasti erilaisissa kansainvälisissä kokouksissa, koska katson, että paitsi että se on välttämätöntä meidän maapallon selviytymisen näkökulmasta, niin se on myös talouden kehityksen näkökulmasta erittäin tärkeää, ja se on Suomen etu. Se on myös Suomen etu, koska suomalaiset yritykset todellakin haluavat, että pidämme kiinni omista tavoitteistamme, mutta myös, että maailma kulkee tähän suuntaan. Suomalaisilla yrityksillä on tarjota ratkaisuja. Kiitänkin tässä edustaja Viitalaa nimenomaan tästä pitkäjänteisyyden ja suomalaisten yritysten näkökulman nostamisesta tässä keskustelussa. Se on juuri näin, että pitkäjänteinen ja ennakoitava politiikka on sen edellytys, että näitä investointeja uskalletaan tehdä.

Myös edustaja Harjanne nosti, vaikkakin ehkä vähän semmoisella kritisoiavalla näkökulmalla, mutta siinä olette aivan oikeassa, ajattelen myös samoin, että kun katsotaan vähänkin pidemmälle tulevaisuuteen, niin fossiilisista irti pääseminen on ehdottomasti myös huoltovarmuuden kannalta meidän näkökulmasta erittäin tärkeää, koska nyt, kun katsotaan vaikkapa tätä nykyistä uusinta kriisiä, mikä maailmalla on tapahtunut, niin sen vaikutus vaikkapa polttoaineen hintaan tulee olemaan moninkertainen verrattuna siihen, mitä me täällä vaikka omalla veropolitiikalla tai päästökaupan laajentamisella liikenteeseen tulemme saamaan aikaan. Se taas kertoo siitä, että me olemme hyvinkin riippuvaisia siitä tuontipolttoaineesta, mitä tänne tulee, ja ajattelen, että paitsi meidän arjen kustannusten myös meidän huoltovarmuuden ja ihan kovan maanpuolustuksen näkökulmasta olisi todella tärkeätä, että löydetään polku siihen, että myös vaihtoehtoisia nestemäisiä, vähäpäästöisempiä polttoaineita löytyy. Tätä työtä me tehdään.

Siihen liittyy muun muassa tämä vetytalous, joka nostettiin täällä esiin — edustaja Ollikainen kysyi siitä — yhdistettynä hiilidioksidin talteenottoon. Niissä on valtavia mahdollisuuksia Suomelle paitsi vähentää päästöjä ja olla omavaraisempi ja edistää huoltovarmuutta myöskin luoda uutta talouskasvua, ja näitä edistetään nyt muun muassa erilaisten suorien tukien kautta. Meillä on tällainen uusien energiateknologioiden demonstraatiotuki, joka nyt päätettiin osana tätä kasvupakettia. Sitten meillä on tämä vihreän siirtymän investointiverohyvitys, joka on ollut käytössä. Sitä laajennetaan nyt hiilidioksidin talteenottoon. Sen lisäksi meillä on tämä niin sanottu piippujentulppauksen tuki, jota edistetään. Nämä, täytyy myöntää, ovat kuitenkin sitten vain osapalasia siihen, että vähitellen saisimme tämän bioperäisen hiilidioksidin talteenoton eli niin sanotut tekniset nielut myös osaksi integroitua päästökauppaa. Siitäkin joku kysyi täällä, ja sitä kyllä edistämme.

Sitten totean vielä sen, että tässä polttoaineen päästökaupan laajennuksessa, eli siis päästökaupan laajentamisessa polttoaineisiin tai liikenteeseen, mitä täällä esimerkiksi edustaja Ovaska kysyi ja myös edustaja Eestilä siihen viittasi, niin tämä jakeluvetohehan vähentää sitä hintavaikutusta, joka tulee sitten taas sinne päästökaupan puolelle, koska se biokomponentti ei ole näiden päästöoikeuksien piirissä, eli ne eivät ole suinkaan päällekkäisiä, vaan tämä ikään kuin jakeluveto vähentää sitä päästökaupan vaikutusta. Sen lisäksi nämä hinta-arviot, mitä esititte puheenvuoroissanne, ovat tuulesta temmattuja, etenkin sen jälkeen, kun komissio on esittänyt jo merkittäviä muutoksia, muun muassa tämän markkinavakausvarannon myötä, joilla nimenomaisesti pyritään siihen, että tällaiset ennakoitavat valtavat hintavaikutukset sieltä tulisivat.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Eli tähän on tulossa toki muutoksia, mutta Suomen etu sinällään on, että näitä hiilidioksidipäästöjä hinnoitellaan Euroopan laajuisesti. Tällä hetkellä ne nimenomaan tulevat enemmän ikään kuin täällä kansallisella tasolla, ja tällöin voisin kyllä ajatella, että tästä on joillekin muille maille kyllä aika paljon enemmän riesaa kuin meille. Se ei kuitenkaan vähennä sitä, että totta kai meidän pitää ajatella myös sitä, että täällä Suomessa pystytään käymään töissä, pystytään liikkumaan autolla pitkiäkin matkoja, ja kuten varmasti moni täällä tietää, se on myös meidän logistiikan kannalta hyvin tärkeää, ja tästäkin me tietysti haluamme omalta osaltamme huolehtia. [Puhemies koputtaa]

No, sitten vielä totean siihen, ettemmekö tekisi mitään. En nyt ehdi niitä kaikkia toimia luetella, mitä tässäkin suunnitelmassa on. Valtavasti on toimia, ja niin kuin totesin jo aiemmin, ihan kaikille ei rahoitusta ole, mutta valtaosa myös näistä liikenteen toimista ja erillislämmityksen toimista tulee olemaan osana meidän sosiaalisen ilmastonrahaston suunnitelmaa, jota viedään eteenpäin. Sitten vielä totean sen, että tosiaankin olen samaa mieltä siitä, että tämä suunnittelujärjestelmä tämän ilmastopolitiikan osalta on hyvin monimutkainen. Ajattelen näin, että kun meillä on nyt ilmastolain tavoitteiden arviointi, niin siinä samalla arvioidaan myös tätä suunnittelujärjestelmää. Kyllä siinä olisi tarvetta yksinkertaistaa sitä, sillä se, että se on näin monimutkainen, ei palvele tätä keskustelua mutta ei varsinkaan sitä, millä tavalla me voimme pitkäjänteisesti suunnitella tätä ilmastopolitiikkaa ja toisaalta antaa myös vakaata investointiympäristöä meidän yrityksille tehdä näitä päästöjä vähentäviä investointeja ja luoda Suomelle myös kasvua. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ymmärrän, että aika on tiukalla, mutta se on meidän suunniteltu aika. Kysymyksiä tuli paljon.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään, ja sitä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 16.03.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 18.06.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 6 käsittelyä. Keskustelu jatkuu. — Edustaja Koskela, olkaa hyvä.

18.07 **Jari Koskela ps:** Arvoisa rouva puhemies! Kun puhumme ilmastostrategioista, emme voi olla puhumatta raaka-aineesta, jota on vuosikymmeniä turhaan pidetty maamme suurimpana ilmastopahiksena. Kyse on siis, aivan oikein, turvetuotannosta. Edellinen hallitus keskustan johdolla rehellisesti ajoi alas turvetuotantoa. Silloin hallitusohjelmaan kirjattiin turpeen energiakäytön puolittaminen vuoteen 2030 mennessä. Rehellisesti tämä puolitus tapahtui käytännössä jo vuonna 2021. Turvetuottajilta vietiin näköala tulevaisuudesta. Kun energiaturpeen tuotanto nopeasti väheni, samalla kuivike- ja kasvuturpeen tuotanto otti osun. Näille ei ole olemassa yhtä laadukasta ja kotimaista korvaajaa. Kookoskuidun rahtaaminen ulkomailta ei ole mikään ratkaisu.

Samalla kun edellinen hallitus demonisoi turvetuotantoa, tutkimustyö turpeen uusista käyttötarkoituksista tyssäsi. Riittävä raaka-aineen saanti on edellytys myös korkeamman

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

jalostusasteen turvetuotteille. Epävarmuus heikensi investointi- ja tutkimusintoa ja hidasti uusien käyttökohteiden kaupallistamista. Miksi tutkia jotain, mitä ei saa maassa nostaa?

Tämä hallitus on tehnyt toisenlaista politiikkaa, ei missään nimessä riittävästi, mutta on jopa energiaturpeen merkitystä nostettu huoltovarmuuden turvaajana, ja se on ymmärretty. Kasvu- ja kuiviketurpeen tiekartta on juuri valmistumassa, ja jakovaroista myönnettiin rahoitusta myös turpeen korkean jalostusasteen tuotteiden selvitykseen. Näitä korkean jalostusasteen tuotteita on paljon alkaen vaikkapa kauneudenhoitotuotteista, äänieristyslevyistä aina aktiivihiileen, biostimulantteihin ja maanparannuspelletteihin. Nämä ovat myöskin keskeisiä vientituotteita.

Aktiivihiilellä suodatetaan muun muassa ilmasta ja vedestä epäpuhtauksia. Monissa käyttökohteissa vaihtoehtona on tuontiaktiivihiili, joka on usein fossiilipohjaista tai valmistettu kaukana ja kuljetettu pitkät matkat. Kumpikohan on ilmastolle parempi vaihtoehto, kotimainen vai ulkomainen tuote? Biostimulantit ja maanparannuspellettit puolestaan parantavat maaperän laatua ja turvaavat paremman sadon. Tästä on apua etenkin eniten kuivuudesta kärsiville alueille — Etelä-Eurooppa yhtenä esimerkkinä.

Arvoisa rouva puhemies! Turpeen hintaa nostaa eniten tietysti Euroopan laajuinen päästökauppa. Päästökauppajärjestelmän puolustajat nostavat usein sen seikan, että päästökaupan myötä Eurooppa on kyennyt vähentämään omia päästöjään. Hiilivuotoa on tutkittu jonkin verran, mutta tulokset vaihtelevat. Liian kireän päästökaupan riskinä on tuotannon siirtyminen EU:n ulkopuolisiin maihin, jotka saastuttavat aina meitä enemmän.

Keski-Euroopassa valtionpäämiehet ovat puhuneet kriittiseen sävyyn päästökaupasta. Siellä on pohdittu asiaa oman teollisuuden kilpailukykyyn näkökulmasta. Tšekin pääministeri on viimeksi esittänyt, että päästökaupalle pitäisi laittaa kattohinta, joka voisi olla esimerkiksi 30 euroa hiilidioksiditonnilta. Myös muun muassa Saksassa ja Italiassa on puhuttu tarpeesta uudistaa päästökauppajärjestelmää, jotta Eurooppa ei kalliilla hinnoittelulla ampuisi itseään jalkaan.

Päästökauppataloja pitäisi kohdentaa nykyistä paremmin niille toimialoille ja alueille, joissa siirtymä on ollut nopein ja kipu suurin, nimenomaan investointeihin, joilla päästöt vähenevät ja kilpailukyky säilyy. Näin esimerkiksi turvetuotanto pystyisi entisestään innovoimaan itseään ja kehittämään tuotantoa puhtaammaksi.

Arvoisa rouva puhemies! Meillä on Suomessa tutkitustikin maailman puhtain ilma. Tuotamme alle 0,8 promillea maailman päästöistä. Suomi ei ole siis mikään ilmaston saastuttaja, jonka pitäisi jatkuvasti entisestään vähentää päästöjään. Me olemme Euroopan metsäisin maa, jolta muiden pitäisi ostaa päästöyksiköitä. Nythän on ajateltu, että Suomi on se maa, jonka pitäisi ostaa yksiköitä esimerkiksi vaikkapa Bulgarialta. Tunnettaanko siellä maassa edes koko järjestelmää? Onko meillä tavoitteena alle 0,7 promillen päästöt? Siltä ainakin tänään, kun olen täällä ollut, on kuulostanut. Huoli on ollut erittäin suuri.

Turpeesta on tehty syntipukki, vaikka todellinen ilmastovaikutus syntyy siitä, mihin ja miten sitä käytetään. Parhaimmillaan turve ei ole ilmaston pilaaja vaan ilmastoteko. Se korvaa suuremman hiilijalanjäljen tuontiraaka-aineita, se mahdollistaa puhtaan veden ja ilman suodatusta kotimaisella aktiivihiilellä, ja se auttaa maaperää sitomaan paremmin hiiltä sekä kestämään kuivuutta biostimulanttien ja maanparannuspellettien ansiosta. Suomi ei tarvitse lisää ideologista leimaamista vaan fiksua, nettopositiivista ilmastopolitiikkaa. Turve kannattaa valjastaa siihen käyttöön, jossa se vähentää päästöjä kokonaisuutena, vahvistaa huoltovarmuutta ja luo uutta vientiä. Kun turve korvaa likaisemmat vaihtoehdot ja jäl-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

kihoito tehdään kunnolla, se on parhaimmillaan osa ratkaisua, ei osa ongelmaa. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Keskisarja.

18.12 Teemu Keskisarja ps: Arvoisa puhemies! Olen Suomen luonnon sydänystävä ja luonnonsuojelija henkeen ja vereen. Minun vakaumukseni vastakohta on ilmakehäkiihko. Ilmakehäkiihko on sydämetöntä, hengetöntä, veretöntä. Ilmakehäkiihko on mielikuvateollisuutta. Ilmakehäkiihko on harmaa älypyörätie, joka raiskaa lähiluonnon vihreyden. Ilmakehäkiihko on kuvankauniin vanhan talon purkaminen hiilineutraalin hökötyksen alta. Ilmakehäkiihko on kiinalaisvalmisteinen tuulimylly ja ylikansallinen sähkönsiirto. Ilmakehäkiihko on anekauppaa.

Kun kolikko EU:n kirstuun kilahtaa, niin kiihkoilijan sielu taivaaseen vilahtaa. Ilmakehäkiihko on aikalaishulluuden huminaa. Se peittää havumetsän huminan. Suomesta kolme neljänneistä on metsää, eniten Euroopassa. Osuutemme maailman hiilidioksidipäästöistä on alle tuhannesosa. Meitä metsäläisiä opastavat Hollanti, Belgia ja Irlanti, miltei puuttomat ilmastovaltiot.

Luonnontuho todella on maailmanloppu, mutta Ilmestyskirjan ratsastajat eivät saavu maankäyttösektorille koputi koputi koputi, eivätkä ratsastajat häivy hiilinieluihin. Keskilämpötilan nousu parilla asteella on viileämpää kuin helvetti, ja apokalypsiin meitä vievät muut vitsaukset, joita en ahda parin minuutin puheenvuoroon.

Arvoisa puhemies! En toki kiistä ilmastonmuutosta. Tuomitsen kaiken saastutuksen, myös itsesaastutuksen, Suomessa. Ajan täysjärkisiä ilmastotoimia, totta kai, mutta ilmakehäkiihko on mielisairaus, jonka parantaa maanläheinen terapia, vaikkapa tarpominen turvesuolla. Turve on muheva kansallisaare ja luonnonvara isolla L:llä. Koittaako pian aika pyyhkiä Suomi-neidon takalistoa ilmakehäkiihkoisilla sitoumuksilla? Ei, ei. Parempi käyttää pyyhkimiseen Mäntän tehtaan mainiota vessapaperia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew.

18.15 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Kuten olen täällä jo usein sanonut, näistä aivan päähkähulluista hiilineutraalisuustavoitteista tulisi jo vihdoinkin luopua kokonaan. Jos, ja näköjään, niitä nyt aivan välttämättä halutaan pitää, niin ne pitäisi tietenkin arvioida hyödyn ja kustannustehokkuuden näkökulmasta.

Tehdäänpä nyt vähän tätä arviointia. Kumpaan on pitkällä tähtäimellä hyödyllisempää laittaa rahaa: ilmastotoimiin vai suomalaisten arjen ja yritysten kilpailukyvyyn parantamiseen? Ilmastotoimet maksavat Suomelle arvioiden mukaan miljardeja. Tarkkoja todellisia kustannuksia ei ole edes laskettu. Täysin vastuutonta. Olen jättänyt toimenpideoitteen hiilineutraalisuustoimien kustannusten laskemisesta ja hiilineutraalisuustavoitteiden siirtämisestä.

Jos nyt joku vielä haluaa uskoa ihmisten aiheuttaman hiilidioksidin vaikuttavan jollakin tapaa tähän ilmaston lämpenemiseen, niin silti tosiasiana säilyy se, että edes koko EU:n saati sitten Suomen hiilineutraalisuus ei muuttaisi maailmanlaajuista ilmastoa mihinkään suuntaan, koska Suomen päästöt ovat koko maailman päästöistä vain 0,8 promillea — niin pienet. Eli me kaikki täällä ymmärrämme, että ilmastonmuutoksen vuoksi ilmastotoimiin ei ole kenellekään hyödyksi laittaa penniäkään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Suomen valtion ensisijainen tehtävä on varmistaa, että Suomella on varaa pitää huolta kansalaistensa turvallisuudesta ja hyvinvoinnista sekä taata suomalaisille yrityksille kilpailukykyiset kasvualustat. Myös kohtuulliset autoilun kustannukset ovat merkityksellisiä pitkien etäisyyksien Suomessa. Samoin huoltovarmuuden on tultava ensin: fossiiliset polttoaineet ja turve ovat tarpeellisia täällä pohjoisessa ja kylmissä normaalioloissa mutta myös välttämättömiä kriisiajan energialähteinä, joiden käytön romuttaminen on äärimmäisen vaarallista.

Entä onko vihreisiin energiahankkeisiin investoiminen ja fossiilisista polttoaineista luopuminen kustannustehokkaampaa, ja kenties siitä syystä niitä kannattaisi edistää? Usein fossiilittomat ratkaisut perustuvat enemmän ideologiaan kuin niiden todelliseen ylivertaisuuteen. Vain EU:n asettamien tavoitteiden ja päästökaupan takia esimerkiksi turpeen poltto tulee kalliiksi ja on pakko siirtyä hätäisesti tällä hetkellä tarjottaviin vaihtoehtoihin, vaikka investointitarpeet ovat kuinka mittavat ja vaikka kehitteillä olisi parempiakin ratkaisuja. Esimerkkinä sähköautomania ja kaupunkien investoinnit sähköbusseihin. Sähköajoneuvot ovat järjettömän kalliita hankkia ja korjata ja myös erittäin huono valinta tänne Suomen talviolosuhteisiin ja pitkiin välimatkoihin.

Edullinen sähkö tosin voi nyt houkuttaa sähköautojen käyttöön halvoilla käyttökustannuksilla. Ei ole kuitenkaan tervettä kehitystä eikä tue edes vapaan liikkumisen mahdollisuutta, että olemme täysin riippuvaisia sähköstä myös liikkumisen mahdollistajana. Ukrainassa Venäjä on systemaattisesti iskenyt sähköinfraan. Samaan pitäisi varautua täällä Suomessa.

Arvoisa puhemies! Vastaus siis on, että Suomen ilmastotoimet ovat täysin hyödyttömiä. Niillä ei ole mahdollista saavuttaa niiden ideologista tavoitetta eli ilmaston lämpenemisen pysäyttämistä. Ilmastotoimet ovat turhia ja kalliita ja monin eri tavoin suomalaisille haitallisia, jopa vaarallisia. Huoltovarmuuteen sekä kriisin ja katastrofien kestävyteen panostaminen sen sijaan on aina järkevää. Hiilihulluuteen haaskattavaksi suunnitellut varat kannattaisi mieluummin suunnata niihin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Furuholm poissa, edustaja Hoskonen poissa. — Edustaja Hänninen.

18.20 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Ilmastopolitiikkaa ei voi enää käsitellä irrallaan kokonaisturvallisuudesta. Valtioneuvoston ilmastoselonteot osoittavat, että ilmastomuutoksen hillintä ja turvallinen yhteiskunta kulkevat käsi kädessä. Suomen on tehtävä ilmastotyötä tavalla, joka vahvistaa kansallista kestävyttä. Suomen vahvuus on ollut ja on jatkossakin puhdas, halpa ja luotettava energia. Se ei ole pelkkä ilmastosaavutus. Se on strateginen etu, joka suojaa meitä maailmanpoliittisilta painostusyrityksiltä ja turvaa suomalaisen teollisuuden kilpailukyvyn. Siksi energian omavaraisuus on nyt osa kokonaismaanpuolustusta.

Arvoisa puhemies! Suurin ilmastoturvallisuuden haaste liittyy maankäyttösektoriin. Suomi on runsasmetsäinen maa. Meidän on osattava hyödyntää paremmin metsiin liittyvä korkea osaamisemme. Nämä maankäyttösektorin haasteet eivät ole vain ympäristöongelmia. Ne ovat myös taloudellinen ja turvallisuuspoliittinen riski. Jos nieluvelvoite siirtyy taakanjakosektorin maksettavaksi, kustannukset voivat nousta tavalla, joka vie resursseja pois maanpuolustuksesta, huoltovarmuudesta ja kriittisestä infrastruktuurista. Tässä seisomme vakaasti. Suomen ilmastopolitiikka ei voi nojata ratkaisuihin, jotka romuttavat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

metsätalouden toimintakyvyn, vaarantavat investoinnit tai heikentävät huoltovarmuutta. Pelkät hakkuurajoitukset eivät turvaa ilmastoa eivätkä Suomen turvallisuutta. Sen sijaan tarvitaan selonteiden esiin nostamia toimia. Tarvitsemme metsien kasvua lisääviä hoitomenetelmiä, metsätuhojen ennaltaehkäisyä ja tilannekuvan parantamista korkealla metsätaloustaloudella.

Arvoisa puhemies! Suomen ilmastopolitiikassa on kyse myös turvallisuudesta. Suomen pitää olla tulevaisuudessa puhtaan energian suurvalta, ei suursääntelyn uhri. Ilmastotavoitteet saavutetaan teknologialla, markkinaehtoisilla ratkaisuilla ja investoinneilla, eivätkä ne saa nostaa kansalaistemme arjen kustannuksia tai heikentää huoltovarmuutta. Turve ja sen käyttömahdollisuus on tärkeä osa huoltovarmuuttamme. Hallitus panostaa hiilidioksidin talteenottoon, vetytalouteen ja puhtaan siirtymän teollisuushankkeisiin, jotka vahvistavat sekä ilmastoa että taloutta. Ilmastopolitiikan on vahvistettava Suomen kykyä selviytyä kriiseistä. Nämä selonteot luovat siihen perustan. Meidän tehtävämme on varmistaa, että ilmastoteot tehdään samalla linjalla kuin muutkin turvallisuuspoliittiset ratkaisut: realistisesti, taloudellisesti, vastuullisesti ja Suomen etua puolustaen. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

18.25 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Puhun sähköstä. Kun olen ydinvoimalaitoksella ollut pitkään töissä, niin mielelläni siitä nyt tässä pääosin puhun.

Ensinnäkin toteaisin sen, että tämä maailmanpoliittinen tilanne on juuri tänään sellainen, että kaikki ymmärtävät, että fossiilisiin polttoaineisiin nojautumisella on aika isoja riskejä tälläkin hetkellä, kun katsotaan tuonne Lähi-itään. Siinä mielessä meidän pitää miettiä, miten me huoltovarmuus- ja muussa näkökulmassa pääsemme semmoiseen energia-sektoriin, jolla me turvaamme sen, että meillä on täällä kotimaassa tuotantoa ja kilpailukykyistä tuotantoa erityisesti sähköenergian osalta.

Arvoisa rouva puhemies! Tässä on kehityssuunta se, että me siirrymme koko ajan entistä enempi sähkön käyttämiseen erilaisissa toiminnoissa, niin liikenteessä kuin sitten tuolla teollisuudessa, ja sitä kautta sähkön merkitys tulee vain kasvamaan, ja sen, miten sitä tuotetaan. Se on ilmastoteko sillä tavalla, että meillä tällä hetkellä sähköenergiassa hiilidioksidineutraalin sähkön osuus on jo 96 prosenttia Suomen sähköntuotannosta — 96 prosenttia Suomen sähköntuotannosta. Valtaosa siitä tuotetaan ydinvoimalla, noin 40 prosenttia, tuulivoimalla tuotetaan noin 28 prosenttia ja vesivoimalla vajaa 16 prosenttia. Nämä ovat ne päätoiminnot. Biomassa on 11 prosenttia. Nämä luvut ovat varsin tuoreita ja kertovat siitä, miten me tehdään asioita. Jos me tehdään tällä puhtaalla sähköllä, niin on aina myöskin ilmastoteko ja iso ratkaisu, miten tätä viedään eteenpäin.

Meillä tässä keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmassakin puhutaan aika paljon liikenteestä. Liikenteen päästöt ovat noin 35 prosenttia näistä päästöistä, mitä tässä nyt on, ja sitten liikenteen päästöistä iso osa syntyy tieliikenteessä, 96 prosenttia siitä eli valtaosa siitä liikenteestä. Siellä henkilöautot ovat puolet siitä, 52 prosenttia, kuorma-autot noin 35 prosenttia, linja-autot ja pakettiautot ovat sitten vähemmän. Eli täältä tulee se suunta.

Tämä selonteko antaa myöskin sen näkökulman, miten nämä päästöt näiltä osin laskevat, ja arvio on, että sillä laskua saadaan aikaiseksi, mutta se ei synny itsestään.

Jos arvioidaan joukkoliikenteen ja yleensä liikenteen käyttötapamuutosta, niin sillä on iso merkitys. Jos ajatellaan joukkoliikenteen osuutta, isoissa kasvukeskuksissa sitä kannat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

taa viedä eteenpäin. Esimerkiksi Tampereella on raitiotien osuus: matkustajia on 20,5 miljoonaa vuositason tällä hetkellä, ja kasvaa koko ajan, eli kulkutapaosuus on muuttunut.

Sitten jos arvioidaan näitä muita toimenpiteitä, joita liikkumisessa on kaupunkien välillä, niin kannattaa miettiä, miten me pystytään joukkoliikennetähtäuksillä viemään niitä, että saadaan kulkutapaosuutta. Siellä raideratkaistut ovat keskiössä mutta myöskin sähköistetyt välineet.

Sitten ennen kaikkea tämä sähköistytminen tuolla henkilöautopuolella ja jopa pakettiauto- ja kuorma-autopuolella on selkeä suunta. Jos me katsotaan tätä meidän sähköhinta, niin meillä on Euroopan edullisin sähköhinta tällä hetkellä tuotantomuodossa. Se kannattaa muistaa. Se on iso kilpailuetu, ja kun se on puhdasta, niin siinä on meillä jo semmoinen asia, jota meidän kannattaa viedä eteenpäin. Tämä selonteko ei anna oikeastansa kauheasti vastauksia siihen, kuinka me viedään tätä kulkutapaosuutta sellaiseen suuntaan, että sähköllä liikuttaisiin enempi. Tässä, voi sanoa, meillä on vielä aika paljon töitä.

Arvoisa rouva puhemies! Viiden minuutin aikaraja tulee täyteen, ja minä taidan ottaa seuraavan puheenvuoron. Pääsin vasta alkuun. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

18.30 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Ilmastomuutos on aihe, josta puhutaan verrattain paljon, ja ilmiö on jakanut kantaa ottavat puolestapuhujiin ja vastustajiin. Me perussuomalaiset kannamme vastuuta luonnosta, ympäristöstä ja tulevista sukupolvista, mutta kannamme vastuuta myös suomalaisista, ihmisistä, työpaikoista, elinkeinoista ja kansallisesta päätösvallasta. Suomi on pieni maa globaalissa mittakaavassa. Päästömme ovat alle promillen luokkaa maailman kokonaispäästöistä. Siitä huolimatta meille esitetään yhä kiristyviä velvoitteita, jotka kohdistuvat erityisesti tavallisten suomalaisten arkeen, kuten liikkumiseen, asumiseen, maatalouteen ja teollisuuteen. Samaan aikaan suuret saastuttajamaat kasvattavat päästöjään. On kysyttävä, onko nykyinen linja oikeudenmukainen ja vaikuttava.

Arvoisa puhemies! Suomen ilmastopolitiikan perustana on ilmastolaki, joka asettaa kunnianhimoiset päästövähennystavoitteet. Lisäksi Suomea sitovat Euroopan unionin ilmastolaki ja EU:n taakanjakosektorin velvoitteet. Perussuomalaisten näkökulmasta keskeinen kysymys on, kuinka pitkälle kansallisesti kiristämme tavoitteita yli EU:n minimitasoon. Onko järkevää tehdä Suomesta ilmastopolitiikan mallioppilas hinnalla, joka heikentää kilpailukykyämme ja lisää kansalaisten kustannuksia?

Liikenteen päästövähennykset eivät saa tarkoittaa sitä, että haja-asutusalueilla asuvat suomalaiset joutuvat kohtuuttomaan asemaan. Kaikilla ei ole mahdollisuutta siirtyä sähköautoon tai joukkoliikenteeseen. Polttoaineverojen jatkuva kiristäminen osuu erityisesti pienituloisiin ja työssäkäyviin ihmisiin, joilla ei ole vaihtoehtoja.

Maatalous on toinen sektori, jossa realismi on välttämätöntä. Suomalainen viljelijä toimii jo nyt tiukkojen ympäristövaatimusten alaisena. Jos ilmastotoimet heikentävät kotimaista ruuantuotantoa, seurauksena voi olla tuonnin kasvu maista, joissa tuotannon päästöt ovat suuremmat ja ympäristönsuojelu heikompaa. Se ei ole ilmastoteko, vaan se on päästöjen siirtämistä rajojen ulkopuolelle.

Arvoisa puhemies! Teollisuuden ja energiatuotannon osalta Suomen vahvuus on puhdas sähkö ja korkea teknologinen osaaminen. Meidän tulee panostaa tutkimukseen, inno-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

vaatioihin ja teknologianeutraaliin sääntelyyn. Markkinoiden ja yritysten on saatava kehittää ratkaisuja ilman, että valtio yksityiskohtaisesti ohjaa voittajia ja häviäjiä.

Hiilinielujen osalta on tunnustettava metsien merkitys Suomelle sekä taloudellisesti että ilmastollisesti. Metsäpolitiikassa päätösvalta tulee säilyttää kansallisella tasolla. Emme voi hyväksyä ratkaisuja, jotka rajoittavat kohtuuttomasti metsänomistajien oikeuksia tai heikentävät metsäteollisuuden toimintaedellytyksiä.

Perussuomalaisesta näkökulmasta ilmastopolitiikan tulee täyttää kolme ehtoa: Ensinnäkin sen on oltava vaikuttavaa globaalisti, ei pelkkää kansallista hyveellisyyttä. Toiseksi sen on oltava taloudellisesti kestävä, ei velaksi rakennettua symbolipolitiikkaa. Ja kolmanneksi sen on oltava sosiaalisesti oikeudenmukaista, ei tavallisten suomalaisten arkea kurnistavaa sääntelyä.

Arvoisa puhemies! Meidän on löydettävä tasapaino ympäristönsuojelun ja kansallisen edun välillä. Ilmastopolitiikka ei saa muodostua itseisarvoksi, joka ohittaa muut yhteiskunnalliset tavoitteet, kuten työllisyyden, huoltovarmuuden, alueellisen tasa-arvon ja talouskasvun. Emme saa hyväksyä sellaista ilmastopolitiikkaa, jossa Suomi maksaa suhteettoman kovan hinnan ilman, että sillä on todellisia vaikutuksia maailman päästökehitykseen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalmari, poissa. — Edustaja Reijonen.

18.34 Minna Reijonen ps: Arvoisa puhemies! Pari sanaa turpeesta. Turve on äärettömän tärkeä. Sitä on vuosia nostettu aina esille, ja sitä on vellottu edestakaisin, ja välillä on heitetty kruunaa ja klaavaa, onko se uusiutuva vai eikö se ole uusiutuva. Turvetuotanto on tosi tärkeätä, mutta viime hallituskaudella tuli semmoinen huono moka siellä tehtyä, että ne turvetuotantokoneet romutettiin, ja se oli kyllä tosi paha moka. Jos voisi kelloja kääntää, kalenteria taaksepäin, niin tekisi mieli palata siihen aikaan, että niitä ei romutettaisi, varsinkin kun on nähnyt tämän aikakauden, mikä tässä on ollut. Surullista siinä oli, että jopa keskusta oli moukaroimassa näitä turvekoneiden romutuksia.

Turvetta tarvitaan energiaan, ja se on meidän oma kultamme, mitä voidaan käyttää monenlaiseen tarkoitukseen, myös muuhunkin, elikkä sitä tarvitaan lämmityshommiin ja sitä tarvittaisiin sitten kuivikkeena ja ihan niin kuin kasvualustana. Moni puutarha tarvitsee sitä kasvualustana.

Toivon, että tämä turveasia pidetään yllä ja sitä nostetaan esille. Turve on meille todella tärkeä asia. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen, Krista, poissa. — Edustaja Sillanpää.

18.35 Pia Sillanpää ps: Arvoisa puhemies! Suomi ja suomalaiset elävät luonnosta. Olemme eläneet sopusoinnussa luonnon ja metsän kanssa aina ja tulemme elämään myös tulevaisuudessa. Me tiedämme, että Suomi on ilmastoasioissa edelläkävijä. Meidän energia- tuotantomme on hyvin puhdasta, teollisuutemme on maailman kärkeä, mitä tulee energiatehokkuuteen, ja metsämme ovat suuria hiilinieluja. Arjessa meille kaikille on selvää, että jätehuolto toimii, lajittelemme ja kierrätämme roskat, hanasta saa puhdasta vettä ja jätevedet puhdistetaan. Suomessa on todella panostettu näihin asioihin, eikä samaa voi sanoa monestakaan muusta maasta. Vai kuinka monesta maasta voi todeta, että siellä olisi mahdol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

lista kävellä metsissä ja kerätä sieltä puhtaita marjoja ja sieniä ruuaksi tai että jätehuolto toimisi näin hyvin kuin meillä? Meidän täytyy uskaltaa käydä ilmastoasioista keskustelua tosiasioihin perustuen ja suomalaisen edun näkökulmasta.

Arvoisa puhemies! Tässä selonteossa käydään läpi energiajärjestelmän murrosta, sähköistymistä ja puhtaita ratkaisuja. Nämä ovat hyviä lähtökohtia ja tulevaisuuden tavoitteita, mutta perussuomalaisille energiantuotannossa yksi asia on ylitse muiden, nimittäin huoltovarmuus. Suomen täytyy kaikissa oloissa kyetä turvaamaan energiansaanti, ruuan tuotanto, terveydenhuolto ja arjen perustoiminnot. Maailma on muuttunut, ja siksi meidän täytyy varmistaa, että pystymme itsenäisesti pärjäämään mahdollisissa poikkeustilanteissa. Emme voi rakentaa meidän ilmasto- ja energiapolitiikkaamme sen varaan, että energiaa on aina saatavilla halvalla jonkun muun tuottamana. Emme voi myöskään ajaa alas omaa tuotantoamme ennen kuin korvaavat ratkaisut ovat aidosti toimintavarmoja.

Ilmastopolitiikan täytyy tukea Suomen huoltovarmuutta eikä heikentää sitä. Esimerkiksi tuulivoima on sinänsä hyvä asia, jos ei haittaa, että tuulimyllyt rumentavat ympäristöä ja tuottavat energiaa vain tuulisina päivinä. Tarvitsemme kuitenkin varmaa energiaa, joka ei riipu siitä, minkälainen sää ulkona sattuu olemaan. Yksi hyvä vaihtoehto olisikin lisätä ydinvoimaa. Se on myös ilmastolle hyvä valinta.

Arvoisa puhemies! Me perussuomalaiset muistamme aina peräänkuuluttaa mittasuhteita ilmastoasioissa. Maailman mittakaavassa Suomen päästöt ovat edelleenkin promillen luokkaa maailman päästöistä. Siitä huolimatta vihervasemmisto haluaa asettaa ilmastotavoitteet vain kovemmiksi ja tiukemmiksi. Se ei ole kunnianhimoa, vain hölmöyttä. Suomi ei pelasta maapalloa tai muita maita saasteista yksin. Sen sijaan voimme näyttää esimerkiksi teknologialla, innovaatioilla ja osaamisella, jota voi viedä muualle maailmalle ilman, että romutamme omaa talouttamme sen myötä. Me voimme huolehtia luonnosta ilman, että asetamme sitä vastakkain talouden ja ihmisten arjen kanssa.

Perussuomalaisille luonto on osa suomalaista identiteettiä. Me haluamme taata tuleville sukupolville puhtaat vedet, elinvoimaiset metsät, monimuotoisen luonnon ja kestävän maatalouden, mutta luonnosta huolehtiminen ei saa tarkoittaa sitä, että metsiä ei saisi koskaan kaataa, että maataloutta kuritetaan uusilla kustannuksilla tai yksityisautoilu kielletään. Se ei saa tarkoittaa sitä, että suomalainen työ ja kotimainen teollisuus ajetaan maihin, joissa päästöt ja saastuttaminen ovat enemmän sääntö kuin poikkeus. Siksi luonnon ja työpaikkojen ei tarvitse olla vastakkain. Suomalainen työ on usein juuri sitä, että luonto ja ympäristö on otettu huomioon lähestulkoon kaikessa.

Arvoisa puhemies! Suomalaisen ilmastopolitiikan täytyy olla sellaista, että suomalainen teollisuus ja suomalaiset työpaikat pysyvät Suomessa nyt ja tulevaisuudessa. Liian kiireät ilmastotoimet saavat aikaan vain teollisen siirtymän pois Suomesta. Silloin lähtevät myös työpaikat. Se, mitä me voimme tehdä suomalaisten ja suomalaisen luonnon eteen, on lopulta hyvin yksinkertaista: pidetään kiinni huoltovarmuudesta ja omavaraisuudesta, huolehditaan ainutlaatuisesta suomalaisesta luonnosta, jotta se jää paremmassa kunnossa tuleville sukupolville, varmistetaan, ettei ilmastopolitiikka romuta suomalaista työtä ja teollisuutta, ja lopuksi hyödynnetään meidän vahvuuksiamme eli suuria ja puhtaita metsiä ja teknologiaosaamista, koulutusta ja innovaatioita. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tynkkynen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

18.40 Oras Tynkkynen vihr: Arvoisa puhemies! Nämä tänään käsittelyssä olevat hallituksen kaksi ilmastosuunnitelmaa ja aiemmin täällä salissa keskusteltu hallituksen energia- ja ilmastostrategia kaikki osoittavat selvästi, että hallitus on luovuttanut hiilineutraaliustavoitteen suhteen siitä huolimatta, että se on kirjattu hallituksen omaan ohjelmaan. Tänäkin ministeri Multala ja monet hallituspuolueiden edustajat yrittivät vakuutella, että edelleen hiilineutraaliustavoitteesta pidetään kiinni, mutta se on onttoa puhetta tilanteessa, jossa hallitus ei edes yritä esittää riittäviä toimenpiteitä, jotta tähän tavoitteeseen voitaisiin päästä.

Tämän ristiriitaisuuden kuvaamiseksi voi ehkä hakea verrokkia muilta politiikan osaluilta. Ajatellaanpa, että hallitus lupaisi satatuhatta uutta työpaikkaa ja työttömyys itse asiassa kasvaisikin maassa kymmenillä tuhansilla. Tai ajatellaanpa sellaista, että hallitus lupaisi laittaa velkaantumisen kuriin ja itse asiassa velkaantuminen jatkuisi 13 miljardin euron tasolla vuodessa. Näiden esimerkkien kuvittelemisen ei toki ole erityisen vaikeaa, koska näinhän hallitus on toiminut myös muissa lupauksissaan suomalaisille.

Monessa puheenvuorossa, muun muassa edustaja Seppäsen ryhmäpuheenvuorossa, on korostettu omavaraisuuden ja huoltovarmuuden tarvetta, ja se on erinomaisen hyvä ja laajasti jaettu tavoite. Sitten on kuitenkin niin, että hallituksen oma politiikka heikentää Suomen omavaraisuutta ja huoltovarmuutta. Hallitushan on tunnetusti alentanut sekä fossiilisten tuontipolttoaineiden että saastuttavien vanhojen autojen verotusta, mikä tarkoittaa sitä, että Suomessa kulutetaan enemmän fossiilisia tuontipolttoaineita kuin ilman näitä hallituksen päätöksiä. Samalla hallitus on korottanut sekä sähköautojen että joukkoliikenteen verotusta, mikä jälleen kerran tarkoittaa sitä, että Suomi on riippuvaisempi fossiilisista tuontipolttoaineista kuin ilman näitä hallituksen päätöksiä.

Jos joku on tarvinnut muistutuksen siitä, mihin tällainen fossiiliriippuvuus voi johtaa, ei tarvitse kuin katsoa uutisia Iranista ja Lähi-idästä. Hormuzinsalmen kautta kulkee viidenes maailman öljystä. Jos Iran uhkaustensa mukaisesti onnistuu salpaamaan sen liikenteen, öljyn maailmanmarkkinahinta tulee kohoamaan rajusti ja me maksamme tästä fossiiliriippuvuudesta ja hallituksen fossiiliriippuvuutta ylläpitävästä politiikasta Suomen taloudessa kovan hinnan.

Edustaja Seppänen myös totesi, että sähköauto on monelle suomalaiselle aivan liian kallis, ja näinhän se on. Silloin toki odottaisi, että hallitus ei itse korottaisi sähköautojen verotusta, niin kuin se nyt on tehnyt. Jos kantaa huolta siitä, että suomalaisilla ei ole varaa hankkia sähköautoja, niin ei ehkä ensimmäisenä kannata lähteä sähköautojen verotusta kiristämään.

Monessa puheenvuorossa on tänään kiinnitetty huomiota maankäyttösektorin päästöjen ja nielujen laskentaan liittyviin epävarmuuksiin. Nehän ovat olleet ihan merkittäviä, niin kuin kaikki tätä laskentaa seuranneet ovat hyvin voineet todeta. Sitten on kuitenkin samaan aikaan niin, että näistä sinänsä ihan merkittävistä epävarmuuksista huolimatta muutamien perusasioiden ovat ja pysyvät. Ne ovat sen kaltaisia, että maankäyttösektorin nettonielu on Suomessa heikentynyt merkittävästi jo pitemmän aikaa, ja tämä trendi ei missään näissä laskennan tarkistuksissa ole matkan varrella muuttunut. Samoin on ihan selvää se, että hakkuumäärien ja maankäyttösektorin nettonielun välillä on suora suhde: mitä enemmän metsiä hakataan, sitä heikompi on maankäyttösektorin nettonielu. Vastaavasti jos hakkuumääriä kohtuullistetaan, niin silloin pystytään elvyttämään tätä heikentynyttä nettonielua.

Ehkä vielä yhtenä poikkileikkaavana asiana tämän päivän keskustelusta tarttuisiin siihen, mitä edustaja Sillanpää edellä sanoi ilmastopolitiikan suhteesta talouden ja teollisuus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

den menestyksen edellytyksiin. Ajattelen, että asia on kutakuinkin juuri päinvastoin kuin mitä edustaja Sillanpää edellä esitti. Me tiedämme Elinkeinoelämän keskusliiton vihreän siirtymän hankeikkunasta, että Suomeen on vireillä erilaisia vihreän siirtymän teollisia investointeja eri hankevaiheissaan yli 300 miljardin euron edestä. Jos ajattelee Suomen talouden mahdollisuuksia menestyä tässä globaalissa kilpailussa tulevaisuudessa, niin on vaikea löytää mitään muuta yksittäistä tekijää, jolla olisi niin suuri ja ratkaiseva merkitys sen kannalta, pärjäämmekö me vai uppoammeko me. Silloin aivan avainkysymyksen kaikelle politiikalle pitäisi olla se, miten nämä vihreän siirtymän teolliset investoinnit saadaan kotiutettua tähän maahan. Voin vakuuttaa, että se konsti ei ole soutaa ja huovata. Se konsti ei ole peruuttaa ilmastotavoitteissa, koska se luo vain epävarmuutta markkinoille ja se heikentää yritysten mahdollisuuksia tehdä näitä Suomen talouden ja työllisyyden kannalta välttämättömiä investointeja.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kokko.

18.45 Vesa Kallio kesk: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tähän alkuun tuli mieleen semmoinen vanha sanonta, että voin kertoa teille jonkun asian, mutta en voi ymmärtää sitä teidän puolestanne — erityisesti kun turpeesta täällä on varsin värikkäitä sanankäänteitä käytetty.

Mutta asiaan. Ilmastonmuutokseen vaikuttamisessa ja sopeutumisessa toimettomuus ei ole reilua eikä vastuullista. Tärkeintä on purkaa riippuvuus fossiilisten polttoaineiden sekä raaka-aineiden tuottajamaista. Tämä sota on sitä osoittanut erityisen dramaattisella tavalla. Tämä vahvistaa energiaomavaraisuuttamme ja kriisinkäytävää yhteiskuntaa. Se ei onnistu ilman ennakoitavaa politiikkaa ja pitkäjänteisiä ohjauskeinoja. Tämän tulee olla pohjana koko ilmastopolitiikallamme. Kansainvälisen ilmastodiplomatian lisäksi Suomen tulee vaikuttaa Euroopan unionissa vahvan, erilaiset ratkaisut ja jäsenmaiden olosuhteet tunnistavan ilmastopolitiikan puolesta. Yhden politiikan malli ei toimi erilaisissa jäsenmaissa, eikä se toimi Suomen sisälläkään.

Arvoisa puhemies! Tarvitaan vastuullisia, yli vaalikausien ulottuvia tekoja, joilla on laaja hyväksyntä. Tarvitaan vähemmän vaalipuheita ja enemmän tosiasioihin ja tieteeseen perustuvia tekoja. Näissä teoissa biotaloudella on Suomessa aivan keskeinen rooli.

Arvoisa puhemies! Ympäristö- ja ilmastoministeri vastasi tammikuussa keskustalaisten kansanedustajien tekemään kirjalliseen kysymykseen puurakentamisen edistämisestä. Vastaus ei kaikilta osin meitä kysyjä tyydyttänyt. Metsäbiotalouden tiedepaneelilta on myös tullut uutta tietoa puurakentamiseen liittyen. Tiedepaneelin tutkimuksen mukaan rakennettu ympäristö aiheuttaa kolmanneksen kaikista Suomen päästöistä. Tutkimushankkeessa laaditut skenaariot osoittavat, että puun käytön lisääminen rakentamisessa voi vähentää rakennetun ympäristön vuosittaisia kokonaispäästöjä jopa 11 prosenttia verrattuna nykyiseen tasoon. Suurin potentiaali puun käytön lisäämiseen on kerrostalorakentamisessa. Suomi on Euroopan toiseksi kerrostalonvaltaisinta maa. Lähes puolet kaikista asunnoista sijaitsee kerrostaloissa, ja noin kolme neljäsosaa uusista asunnoista rakennetaan kerrostaloihin. Kuitenkin vain noin neljä prosenttia asuinkerrostaloista on nykyisin puurunkoisia. Tiedepaneelin mukaan puurakentamisen lisäämisellä saavutettavat päästösäästöt ovat merkittävän suuruisia suhteessa keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmassa esitettyihin muihin päästövähennystoimiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Arvoisa puhemies! Tiedepaneelin tutkimushankkeen lähtökohtana on ollut, että puun käyttöä rakentamisessa voidaan lisätä ilman metsien hakkuumäärien kasvattamista. Puun ohjaamisella enenevässä määrin rakentamiseen voitaisiin hakkuita Tiedepaneelin mukaan jopa vähentää. Puun käytön lisääminen perustuisi myös nykyistä enemmän hybridirakentamiseen eli yhdessä betonin, teräksen ja muiden materiaalien kanssa.

Puurakentamisen mahdollisuuksia ilmastopolitiikassa ei Metsäbiotalouden tiedepaneelin mukaan ole otettu Suomessa vielä riittävän hyvin huomioon. Esimerkiksi Tanskassa rakennusten päästörajojen kiristyminen on lisännyt biopohjaisten rakennusmateriaalien käyttöä. Lisäksi EU:ssa valmistellaan parhaillaan vapaaehtoisia hiilivarastomarkkinoita, jotka voivat toteutuessaan parantaa puupohjaisten ratkaisujen kilpailukykyä. Sitaatti tiedepaneelitutkimushanketta johtaneelta Aalto-yliopiston professori Matti Kuittiselta: ”Rakennusten hiilisertifikaateista voi tulla merkittävä tulonlähde rakentajille ja kiinteistöjen omistajille. Tässä ilmastotoimet ja talous ohjaavat rakentamista samaan suuntaan.”

Arvoisa puhemies! Metsäbiotalouden tiedepaneelin tutkimushanke nostaa esille selkeitä syitä, miksi puurakentaminen ei Suomessa kehity. Viime vuonna voimaan astunut rakentamislaki ja sen nojalla annetut asetukset rakennusten ilmastoselvityksistä ja hiilijalanjäljen raja-arvoista eivät tiedepaneelin mukaan ohjaa riittävästi rakentamisen materiaalivalintoja. Hiilijalanjäljen raja-arvot on sen mukaan asetettu liian väljiksi.

Tutkimuksen tulosten pohjalta tiedepaneeli on laatinut neljä politiikkasuositusta puun käytön lisäämiseksi rakentamisessa. On perusteltua kysyä hallitukselta, mikä sen kanta näihin suosituksiin on. Aikooko hallitus tehdä vähähiilisen rakentamisen ohjelman ja ohjata sen kautta vähähiilistä rakentamista ja erityisesti puurakentamisen osalta? Tuleeko hallitus kiristämään rakennusten hiilijalanjäljen raja-arvoja vähäpäästöisten materiaalien käytön lisäämiseksi ympäristöministeriön teettämien selvitysten pohjalta? Onko hallitus päivittämässä kerrostalorakentamisen sääntelyä vastaamaan muiden Pohjoismaiden sääntelyä, jotta Suomen rakennusmääräykset sekä rakennustekniset ja toiminnalliset vaatimukset edistävät puupohjaisia ratkaisuja niin teknisesti, toiminnallisesti kuin kustannuksiltaan varteenotettaviksi vaihtoehtoiksi? Millä tavoin hallitus ohjaa puunkäyttöä pitkäikäisiin ja korkean arvonlisän kohteisiin? Onko hallituksella suunnitelmia perustaa Suomeen puurakentamisen osaamiskeskus, joka toimisi puurakentamisen tki-toiminnan ja osaamisen vahvistajana pitkäjänteisesti?

Arvoisa puhemies! Metsät, puu ja biotalous eivät ole ongelma. Ne antavat ratkaisuja meidän ihmisten aiheuttamiin ongelmiin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eestilä poissa, edustaja Immonen poissa. — Edustaja Suhonen.

18.51 Timo Suhonen sd: Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Puhutaanpa nyt keskipitkän tai pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta, niin haluan korostaa yhden Suomen merkittävimmän työllisyyden ja verotulon tuojaa.

Metsäteollisuus on yksi Suomen talouden kivijaloista, ja erityisesti Itä-Suomi on sen sydän. Merkittävä osa maamme puunhankinnasta, jalostuksesta ja metsäteollisuuden työpaikoista sijaitsee Itä-Suomessa. Siksi metsäteollisuuden toimintaedellytysten turvaaminen ei ole vain alueellinen kysymys vaan koko Suomen tulevaisuuden kysymys. Metsäteollisuus on turvattava pitkäjänteisellä ja ennakoitavalla politiikalla. Tarvitsemme realistista ja johdonmukaista metsäpolitiikkaa, joka tunnistaa metsien kasvun ja kestävän käytön merkityk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

sen. Suomen metsät kasvavat enemmän kuin niitä käytetään, ja aktiivinen metsänhoito, uudistaminen, taimikonhoito, lannoitukset ja sekapuusto vahvistavat sekä hiilinieluja että puun saatavuutta.

Arvoisa rouva puhemies! Metsäteollisuus Suomessa ei ole auringonlaskun ala. Kasvua ja uusia työpaikkoja syntyy uudistumisesta, tuotannon sivuvirtojen paremmasta hyödyntämisestä, uusista vientituotteista ja tuotannon tehostamisesta. Puurakentamisen lisääminen kotimaassa vahvistaa arvoketjua ja sitoo hiiltä pitkäaikaisiin rakenteisiin. Investointien edellytyksiä ovat toimiva puuhuollon logistiikka — erityisesti kuljetusten siirtäminen entistä enemmän raiteille — kilpailukykyiset kustannukset ja bioenergian kestävä asema osana energiajärjestelmää. Kun metsäteollisuus menestyy Itä-Suomessa, koko Suomi menestyy. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew.

18.53 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Hiilineutraalisuuden hyödyt ovat täyttä utopiaa. Edellisessä puheenvuorossani arvioin, onko ilmastotoimiin satsaaminen kannattavaa touhua tavallisten suomalaisten tai koko maailman näkökulmasta: ei ole, pikemminkin vaarallista.

Lisäksi voidaan arvioida sitä, onko ilmastotoimiin satsaaminen kannattavaa yritysten kilpailukyvyyn ja toimintaedellytysten kannalta. Arvatkaapa mitä? Ei ole hyödyllistä siitäkään näkökulmasta. Päästötavoitteet romuttavat suomalaisten yritysten kilpailukyvyyn ja tehokkuuden. Otetaan esimerkkinä Finnair: Vuonna 2024 Finnair ilmoitti halpalentojen aikakauden päättyvän, koska kasvavat kestävyyskustannukset ovat nousseet niin massiiviksi. Erityisesti ongelmana on EU:n hiilivero ja päästökauppa. Kun vuonna 2023 Finnairin hiilidioksidikustannus oli 38 miljoonaa, niin vuodelle 2026 ennakkotieto oli 100 miljoonaa maksettavaa — siis yli 60 miljoonaa lisäkuluja pelkkien täysin turhien hiilidioksidivaatimusten täyttämiseksi.

Lisäksi päästövähennykset vaativat tietysti suuria investointeja uudennaisiin ratkaisuihin, joiden kulut jäävät käytännössä kuluttajien maksettaviksi. EU:n päästövaatimukset myös tuovat koko ajan uusia raportointi- ja laskentavelvoitteita yrityksille, mikä lisää hallinnollista taakkaa, vaikka tavoitteena olisi tietenkin sen vähentäminen.

Arvoisa puhemies! Lopputulemana voidaan todeta, että ilmastotoimista ei ole hyötyä kenellekään. Sen sijaan ilmastovaatimuksista kärsivät niin valtiontalous, yritykset kuin tavalliset kansalaisetkin. Jos nyt jotain ilmastoon liittyviä toimia on väkisin pakko tehdä — vaikka omasta mielestäni niissä ei ole mitään järkeä — niin ilmaston ääri-ilmiöihin sopeutuminen olisi halvempaa ja järkevämpää kuin se, että EU-jäsenmaat pakotetaan yhä kiireämpiin päästövähennyksiin, joilla ei saavuteta yhtään mitään konkreettista.

Ilmasto muuttuu ja tulee aina muuttumaan, ihmisten päästöistä huolimatta. Suomen tulisi vihdoon irtaantua kaikista turhista ilmastotavoitteistaan kokonaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

18.56 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Tynkkynen viittasi tässä Lähi-itään, ja niin taisin minäkin edellisessä puheenvuorossani. Vielä korostaisin sitä fossiilisten polttoaineiden ongelmaa, mikä tällaisessa konfliktitilanteessa on. Meillä on lähi-menneydessä toinenkin esimerkki: silloin kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan, fossiilisten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

polttoaineitten hinnat nousivat Euroopassa valtavasti, kaasu ja öljy, ja siitä seurasi inflaatio, joka heijastui myös tänne ja meille myöskin näkyi täällä monella tavalla. Niin että mitä enempi me ollaan omavaraisia näissä energiakysymyksissä, sen parempi se on.

Sitten jos katsotaan, miten me ollaan tässä viime vuosina sähköenergian tuotannossa muututtu: 2010 meillä oli 88 terawattituntia tuotanto, ja tällä hetkellä noin 85, eli pysynyt suurin piirtein samalla tasolla tämän 15 vuoden kuluessa. Meidän nettotuonti oli silloin 12 prosenttia, ja nyt se on kuusi, ja tuodaan Ruotsista käytännössä valtaosa. Silloin tuotiin Venäjältä ja noin pois päin. Maakaasua oli 12 prosenttia, mitä käytettiin sähköenergian tuotannossa, ja sekin oli käytännössä Venäjältä. Tällä hetkellä käytetään 0,9 prosenttia, ja se on varavoima. Turvetta käytettiin noin 6,7 prosenttia sähköenergian tuotannossa, ja nyt 0,6, eli kymmenesosaan on pudonnut. Eli nämä ovat isoja muutoksia. Sitten suurin muutos: kivihiltä oli 15 ja puoli prosenttia sähköntuotannossa 2010, ja nyt 0,3. Eli tämä on niin dramaattisesti muuttunut 15 vuodessa, ja nyt me ollaan 96 prosenttia puhtaan energian valtio omassa tuotannossa käytännössä, ja tässä iso osa on tuulivoiman ansiota ja pieni osa on aurinkovoimaa, mutta tuulivoima on se isoin ja merkittävin muutos tässä näin. Sillä tavalla ollaan pystytty hoitamaan tätä. Ja meillä on Euroopan halvin tuotantokustannus sähkössä tällä hetkellä, ja siinä mielessä voidaan olla hyvällä tasolla.

Sitten kun arvioidaan tätä suunnitelmaa vielä, niin totta kai me tarvittaisiin ydinvoimaa lisää, isoja ydinvoimalaitoksia varmaan yksi tai kaksi. Koska nämä Olkiluodot ovat käytössä 2038 asti, niin niitä pitää jatkaa tai sitten pitää rakentaa lisää, ja sama Loviisalla on 2050-luvulla. Nämä hankkeet vievät kymmenen vuotta, ja meidän ehkä ydinvoimaa pitää rakentaa perustuotannoksi, koska sähkönkulutuksen arvioidaan kasvavan noin 50 prosentilla tästä hetkestä, mitä se nyt on. Me tarvitaan kaikkia tällaisia puhtaan energian muotoja. Sitten lämmityksessä, kaukolämmössä, pienydinvoimalaitokset tulevat varmaan olemaan yksi ratkaisu tulevaisuudessa. — Tämä niin kuin tällaisena vähän tietoisena tähän tilanteeseen.

Äsken minulta jäi vielä mainitsematta tästä keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta, että isoilla kaupungeilla on aika selkeät hiilidioksidipäästötavoitteet, ja siellä on päästy aika hyvin, muun muassa Tampere on aika lähellä päästä sinne, mitä 2030 on tavoiteltu. Meillä jää ihan pieni osa siitä toteutumatta. Myöskin näiden kaupunkien toimenpiteiden olisi ehkä pitänyt olla täällä keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmassa mukana. Niitä ei tässä nyt näy.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä sähköenergia on erittäin iso asia meille, ja meidän pitäisi miettiä, kuinka merkittävä osa tämä on meidän tulevaa teollisuusstrategiaa. Sillä on merkitystä siinä, miten me tullaan pärjäämään. Sitten meidän pitäisi jollain tavalla saada sitä kuluttajien ja yritysten etua näkyviin, mitä me tällä puhtaalla sähköenergialla tuodaan, eli siitä tulee kilpailuetua yrityksille, ja mitä siitä tulee kuluttajille? Tämä on semmoinen asia, joka meidän pitää tässä myös pystyä ratkaisemaan. Näen tässä hirveästi mahdollisuuksia, ja kun EK:n yritys kentältä kysytään, niin he haluavat pitää nämä ilmastotavoitteet, ja jos niitä ruvetaan muuttamaan, niin heidän tavallaan se bisnesajattelu... Me ollaan pieni toimija maailmassa, mutta jos me pystytään tällä alueella olemaan johtava toimija, niin me saadaan sitä työtä tänne, kun me ollaan tällainen avotalous. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Satonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

19.01 Arto Satonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Nyt täytyy ensinnäkin sanoa, että voin lähes kokonaan yhtyä edustaja Lylyn puheenvuoroon. Tässä asiassa ollaan todella lähellä. Haluan myös mainita edustaja Suhosen puheenvuoron, koska nimenomaan se innosti minutkin vielä tänne tulemaan.

Jottei nyt jää väärää käsitystä, niin totta kai nämä ilmastoon liittyvät asiat ja tavoitteet ovat tärkeitä, luonto- ja ympäristöasiat ovat tärkeitä, mutta meidän täytyy ymmärtää se, että sellainen kansakunta, joka ei kykene huolehtimaan omien kansalaistensa toimeentulosta ja työllisyydestä ja taloudesta, ei kykene huolehtimaan myöskään ympäristöstään. Semmoista esimerkkiä maailmasta ei löydy, jossa ihmiset voivat huonosti mutta ympäristöasiat ovat kunnossa. Eli kyllä tämä taloudellinen toimeliaisuus menee yhdessä sen kanssa, että voidaan olla esimerkillisiä myös näiden asioiden hoidossa.

Haluan ottaa tässä esille erityisesti metsäteollisuuden näkökulman, koska kysymys näistä hakkuista on yksi relevantti asia: Jos katsotaan sitä vaikutusta, joka metsäteollisuudella on Suomeen, niin tuossa nopeasti tekoölyä hyödyntäen katsoin näitä lukuja vuodelta 2024: Metsäteollisuuden viennin arvo on 12,1 miljardia, joka on noin viidennes koko Suomen tavaraviennistä. Työllisyys suoraan 64 000, välillisesti 82 000. Verotulo yli kolme miljardia vuodessa. Nämä ovat ihan valtavia summia. Ja kun täällä on edustaja Eerola vielä paikalla, niin täytyy huomioda se, että esimerkiksi Etelä-Karjalassa me nyt puhutaan siitä, että meille tulee joku vapaakauppa-alue, mutta jos metsäteollisuuden, jonka osuus bkt:stä Etelä-Karjalassa ymmärtääkseni on suurempi kuin minkään toimialan missään muussa maakunnassa, toimintaedellytykset eivät ole kunnossa, niin ei meillä ole mitään mahdollisuutta millään muullakaan aluepolitiikalla näitä asioita ratkaista. Jos mennään sinne omaani ja edustaja Lylyn vaalipiiriin Pirkanmaalle, jossa tapahtui tämä Takon toiminnan loppuminen, niin kyllä siinäkin hyvin keskeinen syy... Se olisi varmaan loppunut pitkässä juoksussa myöhemminkin, mutta se olisi todennäköisesti jatkunut vielä, jos Venäjän puutoimitukset eivät olisi katkenneet eikä sitä kautta raaka-aineen hinta olisi noussut ja sitä kautta loppuneet toimintaedellytykset. Eli kyllä se, että metsäteollisuuden toimintaedellytykset turvataan, on parasta mahdollista aluepolitiikkaa, mitä Suomessa voidaan tehdä. [Timo Suhonen: Olipa hyvä puhe!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitala.

19.03 Juha Viitala sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä illan mittaan tuntuu, että keskustelut monesti tässä salissa muuttuvat rakentavammiksi, ja nyt päästään jopa sellaiseen pisteeseen, että lähdän tässä tukemaan kokoomusedustajan, edustaja Satosen puheenvuoroa [Mikko Savola: Sinipunaa pukkaa!] metsäteollisuuden merkityksestä ja siitä, millaisia aluetaloudellisia vaikutuksia ja pitkiä arvoketjuja se luo. Edustaja Satonen toi esille hyvin vaikuttavia lukuja, ja tästä onkin hyvä lähteä pohdiskelemaan sitä, miten me löydettään ne ratkaisut, että me kyetään täällä metsänhoito tekemään sillä tavalla, että meillä riittää raaka-ainetta mutta silti pidetään ympäristötavoitteista huolta. Minä uskon vahvasti, että nämä asiat ovat yhteensovitettavissa.

Puhdas energia, ydinvoima, edustaja Lyly otti niitä tuossa esille, ja myös niitä ajatuksia on oikein helppo lähteä tukemaan. Me tarvitaan esimerkiksi tuulivoiman rinnalle lisää ydinvoimaa ja perusvakaata energiantuotantoa sääolosuhteiden vuoksi heittelevien energiamuotojen lisäksi, jotka ovat ilman muuta hyviä puhtaan energian tuotantoja, esi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

merkiksi tuulivoima ja merituulivoima, jos hankkeita saataisiin lähtemään liikkeelle, mutta tällä hetkellä valitettavasti merituulivoimahankkeet tuntuvat vähän sakkaavan.

Me tarvitaan monipuolinen energiapaletti tähän maahan. Me tarvitaan tulevaisuudessa-kin metsäteollisuutta. Meidän pitää huolehtia siitä, että me pystymme hakkuita suorittamaan sillä tavalla, että metsät eivät kuitenkaan vaarannu.

Vielä näistä vihreän teollisuuden mahdollisuuksista. Me ollaan sellaisessa tilanteessa, että me emme välttämättä tulevaisuudessa ihan bulkkitavaralla täällä pärjää. Meidän pitää löytää korkeamman jalostusasteen tuotteita vientiin, ja vihreä siirtymä tarjoaa tähän mahdollisuuksia. Viime vuonna maahamme valmistui noin kahdeksan miljardin euron arvosta uusia hankkeita. Toivon, että tämä on vain alku ja tästä päästään jatkamaan ja kuullaan lisää positiivisia uutisia vihreän siirtymän myötä tulevista teollisuushankkeista. Eli voidaan oikeastaan puhua teollisuus 2.0 -tyyppisestä ratkaisusta eli siitä, että me pystytään tämmöinen perinteinen savupiipputeollisuus muuttamaan ympäristöystävälliseen muotoon ajatellen vaikka hiilidioksidin talteenottoratkaisuita. Kyllä näissä meillä on mahdollisuuksia.

Tässä intoutui puhumaan oikein enemmänkin, koska tosiaan on siitä harvinaislaatuinen tilanne, että tuntuu, että nyt ruvetaan tässä illan mittaan löytämään yhteistyön säveliä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

19.06 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Erittäin hyviä kommentteja edustaja Sato-selta. Täytyy sanoa, että tässä se kommentti, josta tämä lähti liikkeelle, oli, että tämmöinen toimiva yhteiskunta ja kehittynyt yhteiskunta pystyy parhaiten huolehtimaan siitä, että me pystytään näitä erilaisia ympäristöhaasteita ratkomaan. Meillä ovat työkalut olemassa, ja tässä mielessä ollaan.

Teollisuuden osalta vielä täytyy sanoa se, että teollisuuden sähkönkulutus ja siellä metsäteollisuus ovat aika isossa roolissa. Se oli suurimmillaan tuolla 2007, ja nyt se on pudonnut kymmenen terawattituntia siitä luvusta, kun se oli pikkasen vajaa 50 silloin. Muu kulutus, eli kotitaloudet ja muu, on sitten noussut sen saman kymmenen suurin piirtein. Tämä on tarkkaan ottaen se tilanne. Siinä mielessä ollaan muuttumassa aika paljon. Mutta minä kannan huolta siitä, että meidän sähköntuotantokyky on ollut se noin 85 terawattituntia nyt viimeiset 15 vuotta, suurin piirtein samalla tasolla, ja nyt kun me ajatellaan, että meidän pitäisi 50 prosentilla kasvattaa lähivuosisikymmeninä sitä, niin se on meillä se haaste. Meidän pitäisi siihen pystyä vastaamaan.

Arvoisa rouva puhemies! Oli pakko kaivaa taas esiin, kun minulla on näitä taulukoita täällä. Bioenergia eli puu on suuri energialähde, ja kun katsotaan puuston poistumaa metsästä, elävästä pystyvuustosta, niin se on noin 90 miljoonaa kuutiometriä, josta sinne metsään jää noin 16 miljoonaa karkeasti ottaen. Hakkuukertymä on ollut vuonna 2024 noin 74 miljoonaa, josta sitten polttopuiksi pientalotarpeeseen, kotitarpeeseen meni vajaa seitsemän. Sitten markkinahakkuut ovat 67, josta teollisuuspuu oli käytännössä 62, ja viisi meni energiapuusta metsähakkeeksi. Loppujen lopuksi metsähaketta menee aika vähän siihen energiapuuhun. Sitten tukkipuuta oli 29, ja 33 on ollut kuitupuuta. Kyllä tämä valtaosa meidän metsästä menee kuitenkin sinne teollisuuden tarpeisiin.

Täällä puhutaan aika paljon siitä, kuinka isoa puutavaraa se hakepuu on ja onko se oikea paikka sitä polttaa vai pitäisikö sitä jalostaa enemmän, ja se on varmaan semmoinen asia, ja se, minkä tasoinen tämä hakkuu meillä voi olla tähän metsän kasvuun nähden. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Savola.

19.09 Mikko Savola kesk: Arvoisa rouva puhemies! On ilo kuulla, että haetaan ratkaisuja ja yhdessä sellaisia ja nähdään metsät ja Suomen luonnonvarat mahdollisuutena. Suomen ei tarvitse yhtään kyllä ilmastopolitiikan näkökulmasta hävetä sitä, mitä meillä on vuosien saatossa tehty ja minkälaista osaamista meillä tähän puoleen on. Kun puhutaan metsänhoidosta, niin meillä on pitkä perinne ja itse asiassa metsälakikin, joka on meidät velvoittanut siihen, että metsiä uudistettaessa, pääteleimikoita tehdessä niiden jälkeen istutetaan uudet taimet ja sitä kautta saadaan sitä kasvua, joka tässä nykysanastossa sitä hiiltä sitoo ja ilmastomuutosta ehkäisee. Eli tältäkin osin meillä ovat ne perinteet kunnossa, ja sitä myöskin pitää jatkaa.

Tuo metsien energiakäyttö ja metsien monipuolinen käyttö, se, että jalostusastetta nostetaan — koko tässä keskustelussa pitää muistaa, että meidän luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen lähtee siitä, että metsäpuuston, hakatun puuston, eri ainesosat käytetään mahdollisimman tehokkaasti hyväksi. Tässä ollaan myös hyvällä historialla Suomen näkökulmasta. Haastetta on nyt toki aiheuttanut tämä energiapolitiikan murros, koska turve on joutunut valitettavasti niin pieneen osuuteen tuosta energiankäytöstä, ja se on sitten lisännyt meillä myöskin ainespuun käyttöä lämmitykseen. Tässä tarvitaan ratkaisuja. Jos me halutaan, niin tämän salin pitää tehdä isompia ratkaisuja sen suhteen, että turve vahvemman osuuden saisi, mutta kyllähän se vain nyt niin on, että nuo energialaitokset eri puolilla Suomea ovat niitä omia investointipäätöksiään tehneet ja muuttaneet sitten joko poltettavan energian puuksi tai sitten muihin energiantuotannon muotoihin.

Haluan tästä energiapolitiikasta, arvoisa rouva puhemies, vain sen verran sanoa, että turvallisuuskäytännöistämme meidän pitää se monipuolisuus pitää yllä. [Arto Satonen: Kyllä!] On hyvä, että meillä on uusiutuvaa energiaa, niin kuin tuulivoimaa, kehitetty. On hyvä, että meillä on ydinvoimaa. On hyvä, että meillä on aurinkovoimaa. On hyvä, että meillä on metsähaketta, mitä käyttää. On hyvä, että meillä on se turve siellä paletissa. Tässä kokonaisuudessa pitää muistaa se, että kun ei tuule, pitää olla säätövoimaa, pitää olla energiaa tuottaa suomalaisille, tai kun kriisiaika on, niin meillä pitää olla myöskin niissä tapauksissa lämpöä ja sähköä tuottaa.

Sitten haluan vielä, arvoisa rouva puhemies, sanoa maatalouspolitiikasta sen verran, että se on myös ratkaisu ilmastokysymyksiin. Suomalainen lehmä on perinteisesti ratkaisu siihen. Se tuottaa ruokaa monipuolisesti. Ilmastonäkökulmasta lehmä syö nurmea, jota viljeltäessä nurmi sitoo hiiltä, ja tältäkin osin pystytään meillä hyödyntämään suomalaisia luonnonvaroja, peltoja, myös tältä osin ilmastonäkökulmasta. Eli kyllä meillä Suomessa ratkaisun avaimet ovat käsissä, kun niitä osaamme hyödyntää. [Arto Satonen: Oikein hyvä puheenvuoro!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

19.13 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Oli hienoa kuulla edustaja Satosen puheenvuoro. Tietysti hyvältäähän se tuntui, että edustaja Satonen tuli saliin kuulutamaan minun aiemman puheenvuoroni, missä puhuin metsäteollisuudesta, eikä käynyt niin päin, että poistutaan salista sen vuoksi, kun pidetään puheenvuoro.

Tämä on tärkeä aihe, että tiedostetaan se fakta, mitä Suomessa on tapahtunut. Esimerkiksi itse metsäteollisuuspaikkakunnan kasvattina olen ollut läheltä näkemässä sen:

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

2005—2010 useampi paperikone- ja yksi kartonkikonealasajo. Tavallaan siinä rakenne-
muutoksessa, mitä me olemme kokeneet metsäteollisuuden osalta, lähinnä se näkymä tu-
levaisuudesta on äärimmäisen tärkeä. Nimenomaan siihen liittyy keskeisesti, totta kai,
puuraaka-aineen saanti. Kuten täällä edustaja Satonenkin mainitsi, tuontipuun loppumisel-
la Venäjältä on totta kai oma vaikuttavuus siihen, miten raaka-ainetta saadaan ja miten-
kä teollisuus pyörii metsäteollisuuden osalta. Toki yksi on sitten tietysti se aiemmin pu-
heenvuorossanikin esiin tuomani logistiikka, se, miten puu saadaan liikkumaan Suomen
sisällä ja sieltä metsästä ja ehkä vähän vielä huonompienkin tiestöjen varrelta sinne tehta-
seen.

Oli hienoa kuulla edustaja Lylyltä nämä tunnusluvut liittyen siihen, minkä verran puuta
menee energiakäyttöön, polttoon, ja minkä verran sitten varsinaiseen jalostukseen, metsä-
teollisuuteen. Oli hienoa kuulla nämä lukemat ja todeta nimenomaan se lähtökohta, että
puuta todellakin mitä suurimmassa määrin jatkojalostetaan ja sitä käytetään kuten sitä kuu-
luu ja vielä niin, että meillä metsät kasvavat — ja jatkossakin tulee kasvaa niin, että sitä
saadaan hyödyntää hienosti metsäteollisuudessa mutta että silti meillä on vielä metsää
luonnossa hiilinieluna ja muutoinkin meidän ilona ja onnena. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kilpi.

19.14 Marko Kilpi kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä nyt pyritään erinomaisen tär-
keän asian ympärillä. Ne puheenvuorot, mitä tässä on asian tiimoilta käytetty, ovat erikoi-
sen hyviä ja rakentavia. Yleisesti ottaen tämä nyt viittaa siihenkin, että kyllähän meillä suo-
malaisessa poliittisessa kentässä monesta asiasta on yhteisymmärrys, miten asioiden pitäi-
si olla. Enemminkin on kysymys siitä, miten niitä sitten hoidetaan ja miten asiat pääte-
tään ja millä tavalla sinne maaliin viedään. Tässä on aika hyvä esimerkki siitä, että kyllä
meillä semmoinen konsensus tässä vallitsee hyvinkin syvällisesti.

Tietenkin kun puhutaan suunnitelmista, niin nykyaikaanhan suunnitelmien teko tai tule-
vaisuuden näkeminen on erityisen haastavaa ja vaikeaa. Totta kai niitä on tehtävä ja pyrit-
tävä myöskin toteuttamaan. Jos nyt katsotaan ihan lähihistoriaa, niin se, millä tavalla maa-
ilma on muuttunut ja millä tavalla oikeastaan ihan ilmasto- ja energiakentässä asiat ovat
muuttuneet hyvinkin lyhyellä aikaa, on kyllä aika hämmentävääkin. Jos ajatellaan, että
siellä lukitaan hyvinkin vahvasti tiettyjä asenteita ja tulokulmia asioihin, niin siinä saattaa-
kin käydä niin, että hetken kuluttua tilanne onkin päinvastainen. Esimerkiksi turpeenkin
kanssa on tällä tavalla kyllä, ikävä kyllä, käynyt. Tässä talossa on aikoinaan tehty päätös
sillä perusteella, että kolikko on heitetty, että onko se nyt uusiutuva energiamuoto vai ei.
[Mikko Savola: Harvinaisen huono arpaonni!] — Siinä on kyllä todellakin ollut huono ar-
paonni. — Jotenkin ehkä kuvastaa myös sitä, minkälaisiin tilanteisiin me saatetaan tässä ta-
lossa ylipäätään joutua, kun tehdään päätöksiä ja linjauksia, joilla on valtavan iso merkitys
jatkoa ajatellen. Ehkä se on myöskin varoittava esimerkki ja pelottava esimerkki siitä, mi-
hinkä pisteeseen saattavat jotkut tilanteet ajautua. Meillä on turpeessa enemmän varantoja
kuin Norjalla öljyssä, ja nyt me olemme ajaneet tilanteeseen, pisteeseen, että me emme voi
sitä hyödyntää.

Ydinvoima on kanssa hyvin mielenkiintoisella tavalla ollut aikaisemmin energiakentän
pelottava paha poika, josta on tullutkin pelastava enkeli. On isoja kansakuntia, suorastaan
Euroopan talouden moottoreita, jotka ovat tehneet ydinvoimankin kanssa traagisia virhei-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

tä. Nyt ollaan sitten uskomattomissa ongelmissa, niin kuin esimerkiksi Saksa tällä hetkellä on.

Jotenkin kuvastaa sitä haastavuutta, mikä suunnitelmien tekemisessä on, mikä on nimenomaan energiakentässä. On varmuudella niin, että energian tarvehan meillä ei vähene vaan päinvastoin se lisääntyy, ja meidän jatkuvasti pitää miettiä enemmän ja tarkemmin sitä, millä tavalla me sitä energiaa oikein tuotamme ja millä tavalla tätä asiaa viedään eteenpäin. Oma näkemykseni on se, että en tästä yhtään nuoremaksi tule, ettekä tule tekään. Jatkuvasti ajattelen asioita enemmän siitä näkökulmasta, että kun tulen jättämään tässä asioita enemmän ja enemmän tuleville sukupolville, omalle sukupolvelle, joka siellä kotona ja kotikentässä odottaa, niin minkälainen se tulevaisuus ja maailma oikein on. Sikälikin tämä keskustelu on äärimmäisen tärkeää. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Satonen.

19.18 Arto Satonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Ihan lyhyesti vielä: Ensinnäkin kiitokset demarikollegoille näistä sanoista. Edustaja Savola mielestäni laajensi vielä hyvin tätä metsäklusteria myöskin sinne tavallaan ketjun alkupäähän ja otti mukaan siihen myös maatalouden merkityksen. Näissä molemmissa Suomi on kyllä myös edelläkävijä. Metsänhoidossahan me ollaan nimenomaan se maa, jota kaikki katsovat, millä tavalla näitä pitäisi hoitaa.

Otin vielä tämän puheenvuoron ihan sen takia, että minusta on todella tärkeää, että täällä nyt on sellainen henki, että me puhutaan suomalaisen teollisuuden puolesta. Se liittyy tähän asiaan, mitä me nyt käsitellään, erinomaisesti, koska ei pelkästään metsäteollisuudessa vaan monella muullakin alalla, mihin täällä itse asiassa edustaja Lyly omassa puheenvuorossaan viittasi, suomalainen teollisuus tuottaa ympäristö- ja ilmastoystävällisemmin niitä tuotteita kuin moni muu. Eli se on jo ekoteko sinänsä, että ne kotimaassa tehdään. Sitten aika usein, kun puhutaan tästä, mihin tämä elinkeinorakenne menee, niin me nähdään, että teollisuuden työllistämä määrä on aleneva ja sitten palvelut nousevat, ja voidaan ajatella, että kun tekoälyt ja kaikki tulevat, niin tällä teollisuudella ei olisi sellaista merkitystä. Mutta tosiasiaa teollisuus on vielä tosi iso kivijalka meidän koko systeemissä joka tapauksessa. Juuri tällä hetkellä näyttää siltä, että erityisesti teknologiateollisuudessa meillä on todella hyvä vire päällä, samoin puolustusteollisuudessa. Siellä on paljon mahdollisuuksia, jotka voivat nostaa meitä kansakuntana eteenpäin.

Eli on todella tärkeää, että täällä on näin vahva yhteinen henki suomalaisen teollisuuden puolesta yli kaikkien poliittisten rajojen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Savola.

19.20 Mikko Savola kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä keskustelu tästä luonnonvarojen monipuolisesta käytöstä ja myöskin energiapolitiikasta, ilmastosta ja sitten tästä uusiutuvuudesta ja vahvasta sähköistämisestä: Tässä kokonaisuudessa haluan muistuttaa vain siitä, että kun puhutaan ilmastopolitiikasta, puhutaan siitä, miten sähköistämällä voitaisiin ilmastopäästöjä vähentää, ja kova innovointi ja tahtotila on siirtää vaikkapa liikennettä siihen sähköistykseen, latausverkkoa rakennetaan, niin nämä ovat siviiliyhteiskunnalle ja rauhanaikana olevalle liikenteelle varmasti ihan relevantteja asioita. Mutta sitten kun mennään niihin vakavampiin kysymyksiin, mennään poikkeusoloihin ja mietitään niitä, kun pi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

täisi pystyä liikkumaan myös siinä tilanteessa, kun sähkön saanti on epävarmaa, latausverkkoa ei ole tai junaradoilla, jotka on sähköistetty, eivät pystykään sähköllä kulkevat veturit tavaraita tai ihmisiä kuljettamaan, niin myös näihin tilanteisiin meidän pitää varautua. Sen vuoksi on äärimmäisen tärkeää, että meillä pidetään klusterissa myös sellaiset ajoneuvot, junat ynnä muut, jotka toimivat perinteisillä energiamuodoilla, dieselillä ja muilla polttoaineilla.

Eli toisin sanoen haluan tarkoittaa sitä, että meillä pitää muistaa pitää se peruskäyttö myös tämäntyyppisillä ajoneuvoilla tässä maassa tulevaisuudessakin. Jos paha päivä koittaa, meillä pitää olla varmuusvarastoja siltä osin ja meillä pitää olla edellytyksiä kuljettaa ihmisiä, tavaraita, sotilastarvikkeita tässä maassa itä-, länsi-, pohjois- ja eteläsuunnassa aina sen mukaan kuin tarvitaan.

Tuolta Ukrainasta on nyt paljon oppia, ja itsekin kun siellä olen käynyt ja täällä olevan edustaja Ronkaisen kanssa muun muassa siellä käytiin, niin kyllä se dieselveuri on, joka kuljettaa Puolan puolelta sinne Kiovaan, ja siellä ei paljon sähköistettyjä rataosuuksia näy. Tai sitten se, millä ihmiset kulkevat siellä: Kyllä ne näitä polttomootorihenkilöautoja ovat. Paljon sähköautoja ei siinä tilanteessa näy.

Eli pitää muistaa kaiken tämän, sinänsä tärkeän ilmastokeskustelun keskellä, että myös mietimme sitä pahaa päivää ja huolehdimme siitä, että meillä on valmius toimia myös semmoisissa tilanteissa, kun ajat eivät ole vakaat.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitala.

19.23 Juha Viitala sd: Arvoisa rouva puhemies! Nyt tosiaan puhutaan aika lailla itseäni lähellä olevista asioista, ja siitä teemasta pääsen hyväksyttävyyteen ja siihen, miten tieto lisää hyväksyttävyyttä. No joo, asun tosiaan 15 kilometrin päässä ydinvoimalasta ja noin viiden kilometrin päässä paperitehtaasta ja sellutehtaasta. Valitettavasti olen kyseisessä paperitehtaassa ollut neuvottelevana osapuolena porukassa kahden paperikoneen alasajon yhteydessä, ja ne ovat kuulkaa valitettavia tilanteita, kun yön yli mentäessä satoja työpaikkoja katoaa. Se on tässä keskustelussa tullut esiin. Senkin vuoksi haluan tässä vielä tämän puheenvuoron käyttää. Ja se ydinvoima ja hyväksyttävyys oli tässä minulla se pointti. Eli Eurajoella, Raumalla ja Porissa — Olkiluoto kolmosen tai ykkösen tai kakkosen lähiympäristössä — on tosi korkea hyväksyttävyys ydinvoimalle. Minusta tuntuu, että se johtuu siitä, että siellä tunnetaan ja tiedetään asia, ollaan totuttu sen kanssa olemaan ja elämään. Mitä enemmän sitä tietoisuutta tulee, niin hyväksyttävyyksikin kasvaa, joten kaikissa näissä asioissa, kun ruvetaan uudentyyppistä teollisuutta tai toimintaa tekemään, se tieto on siinä se, millä saadaan sitä hyväksyttävyyttä täällä meidän kansakunnassa.

Tuossa edellinen puhuja puhui hieman vetureista ja sähkökulkuneuvoista. Sellaisena pienenä ajatuksena tähän loppuun vielä siitä, mikä on sähkölaivojen tulevaisuus: No, ammoniakkipolttoaineilla ja muilla saadaan laivaliikennettä vihreämmäksi, mutta kyllä jos-sain vaiheessa varmasti sähkölaivatkin tulevat tiettyjä reittejä operoimaan. Muun muassa Itämeren allas on sellainen alue, että siellä on kymmeniä reittejä, varmaan lähemmäs sata reittiä, mitä sähkölaivalla pystyttäisiin operoimaan kohtuujärkevästi. Tuleeko se huomenna? Ei varmaan tule huomenna, mutta kyllä uskon, että lähivuosina Itämeren alueella on reittejä, joita operoidaan sähkölaivalla, useampiakin. Itse asiassa pienenä illan viimeisenä mainoslauseena vaikka mainittakoon se, että ensi keskiviikkona on Kansalaisinfossa tilaisuus, jossa on paikalla RMC:n toimitusjohtaja, jolla voisi olla mielenkiintoista keskustel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

tavaa muun muassa sähkölaivoista. Tervetuloa sinne kaikki häntä kuulemaan keskiviikkona puolen päivän aikaan ensi viikolla!

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Reijonen.

19.25 Minna Reijonen ps: Arvoisa puhemies! Onhan tämä aika mielenkiintoinen ja vähän kummallinenkin talo, koska tosiaan täällä on kolikolla aikoinaan ratkaistu, onko se turve uusiutuva vai ei. Varmasti sitä tuolla maailmallakin ihmetellään, eikö siitä muuten osattu päättää, kun kolikolla se ratkaistiin.

Mutta tämä keskustelu metsäasioista ja muista — energia-asioista, turveasioista — on ollut tosi hyvää. Tosiaan meille turve ja metsä ovat tosi tärkeitä, ja myös tämä teollisuus, ja niitä tosiaan tarvitaan jo huoltovarmuudenkin nimissä.

Sitten tuossa aikaisemmin tuli puhetta myös näistä dieselveroista ja muista. Kyllähän se vähän näin on, että kyllähän tämän dieselveron oikeasti joutaisi poistamaan. Ei me tarvita sitä dieselveroa. Näkisin sen kyllä näin. Myös nämä polttomoottoriajoneuvot ovat tärkeitä huoltovarmuuden kannalta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kilpi.

19.26 Marko Kilpi kok: Arvoisa rouva puhemies! On välttämätön pakko nostaa vielä edustaja Satosen erinomaista retoriikkaa esille. Kyllähän ex-ministerin tausta näkyy hyvin ja talousopettajankin näkemykset ja niin erinomaisesti sanottuna, että kansa, joka ei pysty huolehtimaan itsestään, ei kyllä pysty huolehtimaan ilmastotakaan ja luonnosta. Näinhän se on.

Meillä tahtoo olla sellainen vähän pahakin tapa, että me helposti oioimme mutkia ja revimme irti asioita kokonaisuudesta, mutta kylmä tosiasiahan on se, että kun ihan oikeasti asioista päätetään ja asioita hoidetaan, niin kyllähän niitä pitää hoitaa kokonaisuutena. Niitä ei pysty sieltä irrottamaan pois, ja niitä on vietävä kokonaisuutena. Se nähdään niin monessa asiassa, millä tavalla esimerkiksi turvallisuudesta pitää huolehtia ja niin terveydestä kuin koulutuksesta. Kaikki ne liittyvät yhteen, ja tietyllä tavalla siellä se yhteenliimaava on sitten myöskin talous, jonka pitää olla kunnossa, jotta näistä asioista voidaan oikealla tavalla huolehtia.

Myöskin sitten toinen ex-ministeri, Savola, tässä otti erinomaisesti esimerkkinä Ukrainan ja sen, millä tavalla nyt siellä junat kulkevat ja millä tavalla autotkin kulkevat. Kyllä siellä polttomoottorit ja dieselmoottorit ovat niitä, mitä siellä käytetään. Sähköllä kulkevia on sängen vähän, kun oikein kunnan kriisi iskee, ja näinhän se tietysti on. Kyllä tämänkin todellisuus meidän on vain tunnustettava ja tunnistettava, että näin nämä asiat menevät. Eivät polttomoottoritkaan tule minnekään vähään aikaan katoamaan. Niissä on valtavasti vielä kehityspotentiaalia. Niitä voidaan tehdä tehokkaammiksi, niistä voidaan tehdä taloudellisempia, ja myöskin päästöjä voidaan niistä edelleenkin vähentää. Niistä löytyy kyllä potentiaalia valtavasti.

Sitten tuo väliaikainen käyttövoimavero: On ihan selvää, että kun katsotaan nyt tulevaisuuteen, kun aiheemme on tällainen, niin kyllähän polttoaineisiin liittyy aikamoisia hinnankorotuspaineita. Yksi asia, millä voidaan hillitä niitä paineita, on väliaikaisen käyttövoimaveron poistaminen, ja todellakin sitten voitaisiin osoittaa, että se oli väliaikainen, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2026 vp

dieselinkin hinta pitäisi siten saada edes jollain tavalla aisoihin. Tämä myöskin tulee olemaan ihan huoltovarmuusasia mitä suurimmassa määrin. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan, jolle liikenne- ja viestintävaliokunnan, maa- ja metsätalousvaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto.